

อ้างอิง

ภาษาไทย

- กมลรัตน์ หล้าสูงศรี. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศรีเคศา, 2528.
- กาญจนา เกียรติประวัติ. วิธีสอนและทักษะการสอน. เอกสารประกอบการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร : กรุงเทพฯ, 2524.
- กาญจนา หลวงจอก. การฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสมในการเผชิญความขัดแย้งระหว่างบุคคลแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. ปรินญาณิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536.
- กานดา พูนลาภทวี. สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : พิสิษฐ์เซ็นเตอร์การพิมพ์, 2530.
- กิ่งดาว กลิ่นจันทร์. ผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกมที่มีต่อความสามารถในการอ่านเข้าใจภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปรินญาณิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- คมเพชร ฉัตรศุกกุล. กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521.
- จักรทอง เบ้าจรรยา. กระบวนการแก้ปัญหาตามวิธีการวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ปรินญาณิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- จันทร์ฉาย เตมียาการ. การสอนรายบุคคล. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา, 2529.
- จำเนียร ศิลพานิช. หลักและวิธีการสอน. สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลนนทบุรี. เจริญรุ่งเรืองการพิมพ์นนทบุรี, 2538.
- ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์. การพัฒนาสถานการณ์จำลองเรื่องการแก้ปัญหาความขัดแย้งในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปรินญาณิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- ชาญชัย อินทรประวัติ. วิธีสอนทั่วไปและวิธีสอนแบบจุดภาค. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2522.
- ชูศรี สนิทประภาศรี. วิธีสอนในระดับประถมศึกษาตามแนวหลักสูตรใหม่. วัชรการพิมพ์, 2525.
- ดวงเดือน อ่อนน่วมและคนอื่นๆ. รูปแบบโปรแกรมการศึกษาสำหรับเด็กสามารถพิเศษในชั้นประถมศึกษา. รายงานการวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะครุศาสตร์, 2529.

- ทวีศักดิ์ ทิพย์รอด. การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ด้านพุทธพิสัย วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของ นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 3 จากการฟังรายการวิทยุที่เป็นบทละคร วิทยุบทสนทนาและบท- ความตามด้วยการอภิปรายกลุ่ม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษา- ผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.
- ทิพย์วรรณ มูลทองชุน. การพัฒนาแบบสอบถามเอ็ม อี คิว เพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัย- การศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- ทิสนา เขมมณี และคณะ. กลุ่มสัมพันธ์ : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติเล่ม 1. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วน- จำกัดปารุณสาส์น, 2524.
- ทิสนา เขมมณีและเยาวพา เชชะคุปต์. เรื่องการเรียนรู้บางประการเกี่ยวกับกลุ่มสัมพันธ์. กลุ่ม สัมพันธ์ : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. โครงการเผยแพร่การสอนกลุ่มสัมพันธ์, 2522.
- ธีระพร วิชาวุธ. การวิจัยเชิงจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2523.
- น้อยทิพย์ ศัตร์ศาสตร์. การศึกษาศักยภาพของความสามารถในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับทักษะกระบวนการ- การทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหา- บัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2522.
- บังอร ชาน้ำ. การเปรียบเทียบปฏิสัมพันธ์กลุ่มเล็กและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ระหว่างกลุ่มที่มีความสามารถแบบเอกพันธ์และแบบวิวิธพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- บุญธรรม กิจปริคาบวิสุทธ์. คู่มืออาจารย์การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน. มหาวิทยาลัย มหิดล คณะสังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ภาควิชาวิทยาศาสตร์, 2524.
- บุญสม คุรุททา. การสร้างแบบวัดการคิดเป็น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2525.
- ประคอง กรรณสุด. สถิติประยุกต์สำหรับครู. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2531.
- ประคอง กรรณสุด. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์(ฉบับปรับปรุงแก้ไข). กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2534.
- พนม ลิมอารีย์. กลุ่มสัมพันธ์. กทม. : จินตทัศน์การพิมพ์, 2520.
- พรณรราช ทรัพย์ะประภา. การฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกและการจัดการกับความ ขัดแย้ง. แนะแนว. 17(48) : 41-49 ธันวาคม 2525-มกราคม 2526.
- พวงแก้ว ปุณยกนก. แบบสอบอัตนัยประยุกต์ (เอ็ม อี คิว) เพื่อใช้วัดทักษะการแก้ปัญหา. รายงานผล- การวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะครุศาสตร์, 2531.

- พวงเพ็ญ ชูณหปราณ. การพัฒนารูปแบบการสอนในคลินิกเพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ภาควิชาหลักสูตรและการสอน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์(ฉบับปรับปรุงใหม่). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล, 2531.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2524.
- มนัส รัตนคิลก ณ ภูเก็ต. การจัดการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต. กรุงเทพฯ : บริษัทประชาชนจำกัด, 2527.
- มนิตย์ อัครตะ. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิธีสอนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบระบบการสอนส่วนบุคคลโดยเรียนเป็นรายบุคคลและเรียนเป็นกลุ่มกับการสอนตามคู่มือครูของสสวท. ปรียญานิพนธ์ ภาควิชามัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534.
- โยธิน ศันสนยุทธ. ผลวัดกลุ่ม. กรุงเทพฯ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ ภาควิชาจิตวิทยา, 2526.
- รจนา ชัยมีเขียว. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความสนใจต่อวิธีสอนการพูดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยการอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติและการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ภาควิชามัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.
- ลัดดา วิศิษฐานนท์. แบบพฤติกรรมในการจัดการความขัดแย้งระหว่างบุคลากรในองค์กรธุรกิจตามการรับรู้ของผู้บริหารระดับกลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- วนิดา ช่องหาญ. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาไทยและการคิดวิจารณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการสอนโดยใช้การอภิปรายกลุ่มและการฝึกอ่าน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ภาควิชามัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- วิชานันท์ สีนสถาพรพงศ์. การพัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ภาควิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- ศิวรรณ ฉากแก้ว. ผลของการใช้การอภิปรายกลุ่มย่อยที่มีต่อความสามารถทางการเขียนความเรียงภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4. ปรียญานิพนธ์มหาวิทยาลัย ภาควิชามัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

- ศิริวรรณ ศรีพหลและพันทิพา อุทัยสุข. วิทยาการสอน. เอกสารการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัย-
 ธรรมราชราช : กรุงเทพฯ, 2532.
- สมิต อามสุวรรณ์. การพัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณด้าน
 การตัดสินใจสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
 ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2539.
- สุจริต เพียรชอบ. การอภิปรายแบบต่างๆ. ครูสภา, 2515.
- สุวัฒน์ สุกมลสันต์และคนอื่นๆ. แบบจำลองที่ยืดหยุ่นมุ่งหมายเป็นหลัก. ในสมหวัง พิธิยานุวัฒน์
 (บรรณาธิการ), รวมบทความทางการประเมินโครงการ. หน้า 155-176. กรุงเทพฯ :
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- สุวรรณี ยะหะกร. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่
 2 ที่สอนโดยใช้การแสดงละคร และสอนโดยการอภิปราย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร
 ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2529.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. หลักการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่, 2524.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. ความขัดแย้ง : การบริหารเพื่อความสำเร็จ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
 ตะเกียง, 2534.
- หอมนวน ใจชื่อ. การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์และผล
 สัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้านการ
 สอนแบบสืบเสาะหาความรู้โดยใช้เทคนิคการอภิปรายระหว่างนักเรียนกับนักเรียนและ
 ระหว่างครูกับนักเรียน. ปริญญาโทบริหาร ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2529.
- อัญชัน พรสมผล. พฤติกรรมการเรียนและรายบุคคลของนักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงและต่ำ.
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
- อัมพรรัตน์ วัฒนะโชติ. ผลของการใช้โปรแกรมการสอนตามแนวคิดของราวส์ ฮาร์มันและไซมอน
 ที่มีต่อชั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนไทย -
 รัฐวิทยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2536.
- อรุณ รักธรรม. พฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพฯ : โอเคเนชั่น, 2526.
- อาพันธ์ชนิดร์ จันทรมโน. การนำเสนอโปรแกรมการบูรณาการโลกศึกษากับวิชาสังคมศึกษาระดับ
 มัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 เกษตรศาสตร์, 2534.

- อารี สันหวงวี, ผู้แปล. เสริมประสิทธิภาพครู. กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ , 2534.
- โอภาส บุญครองสุข. การเปรียบเทียบคะแนนความคิดสร้างสรรค์ระหว่างนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนศิลปศึกษาโดยการทำกิจกรรมกลุ่มกับการทำกิจกรรมเป็นรายบุคคล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

ภาษาอังกฤษ

- Biskin, S. Donald and Kenneth Hoskinson. An Experimental Test of the Effect of Structured Discussions of Moral Dilemmas Found in Children's Literatures on Moral Reasoning. The Elementary School Journal. 77 (5) : 407-415, 1977.
- Deutsch, Mirtin. The Resolution of Conflict : Constructive and Destructive Process. New Haven Cinecticut : Yale University Press, 1973.
- de Bono, Edward. Conflict : A better Way to Resolve them. Middlesex : Penguin, 1987.
- Filley, C. Alan. Interpersonal Conflict Resolution. Glenview, Illinois : Scott, Foresman and Company, 1975.
- Fountain, S. Education for Development : A Teacher's Resource for Global Learning. UNICEF, 1995.
- Trusty, M. Francis. Manging the Tensions that Co With the Planning Process. San Francisco : Jossey-Bass, 1987.
- Fuhrmamm, B. Schneider. Adolescence. 2nd ed. Illinois : Scott, Foresman and Company, 1990.
- Hocker, L. Joyce and Willmot, W. Interpersonal conflict resolution. Madison, Wisconsin : Brown and Bencharck, 1995.
- Chung, K. Kae and Megginson, C. Leon. Organizational Behavior : Developing Managerial Skill. New York : Harper and Row, 1981.
- Thomas, Kenneth. Conflict and Conflict Management. in Marvin D.Dunnette, (ed.), Handbook of Industrial and Organizational Psychology. Chicago : Rand McNally, 1976.
- Lefurgy, W.G. and Waloshin, G.W. Immediate and Longtern Effects of Experimentally Induced Social Influence in the Mocification of Adolescents Moral Judgments. Journal of Personality and Social Psychology. 18(12) : 104-110, December, 1969.

- Leigh, C. Earley and Pearl, B. Rutledge. A Nine - Step Problem- Solving Model, in John E. Jones and William J. Pfeiffer (eds). 1980. Annual Handbook of Group Facilitators. San Diego, California: University Associate, 1983.
- Lupton-Smith. The Effects of a Peer Mediation Training Program on High School and Elementary School Students (High School Student Mediation, Conflict Reselution). North Carolina State University, 1996.
- Maier, N.R.F. Problem Solving Discussion and Conferences. New York : McGraw-Hall, 1963.
- Nelson-Haynes, L. The Impact of the Student Conflict Resolution Program in Dallas Public Schools (Texas). Texas woman's University, 1996.
- Patti, Janet. Receptions of the Peer Mediation Component of a School-Wide Conflict Resolution Program : Resolving Conflict Creatively. Northern Arizona University, 1996.
- Rahim, A. Afzalur. A Strategy for Managing Conflict in Complex Organizations. Human: Relation, 1985.
- Blanke, R. Robert and Mounon, S. Solving Costly Organizational Conflict : Achieving Intergroup Trust, Gooperation and Teamwork. SanFrancisco Jossey-Bass, 1984.
- Pheuman, W. Roy and Bruehl, E. Margaret. Managing Conflict : A Cempete Process-Centered. Handbook. (Englerwood Cliffs. New Jersey : Prontice-Hall, 1982) p.85.
- Stevens, J. Libeth. Conflict Resolution Ability of Children With Specific Language Impairment and Children With Normal Language. Wayne State University Detroit, MI. 1992.
- Tyrner, S. and Weed, F. Conflict in organization. Englewood Cliffs, NJ : Presentice. Hall, 1991.
- UNICEF. Education for Development : Report of the Consultation. Thonon-less-Bains : France, 1990.
- UNICEF. The Future Role of UNICEF External Relation, 1990.
- Witt, Corbin Terryll. The Development Implementation and Evaluation of a Conflict Resolution Program in an Elementary School Setting (Peer Mediation). Kansas State University, 1996.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รองศาสตราจารย์ ดร. ทิศนา แคมมณี ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร. นาดยา ปิณฑนานนท์ ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วลัย พานิช ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อาจารย์สวัสดิ์ จงกล อาจารย์พิเศษ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
(ผู้เชี่ยวชาญหอประวัติฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

อาจารย์ ลัดดา วิศิษฐานนท์ อาจารย์ภาควิชาคณิตศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

ภาคผนวก ข

สถิติและตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติ

1. ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

$$\bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ย}$$

$$\Sigma X = \text{ผลรวมของคะแนนทั้งหมด}$$

$$N = \text{จำนวนนักเรียนทั้งหมด}$$

2. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\Sigma X^2}{N} - \left[\frac{\Sigma X}{N} \right]^2}$$

$$S.D. = \text{ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน}$$

$$X = \text{คะแนนของนักเรียน}$$

$$\Sigma X = \text{ผลรวมของนักเรียนทั้งหมด}$$

$$\Sigma X^2 = \text{ผลรวมกำลังสองของนักเรียน}$$

$$N = \text{จำนวนนักเรียน}$$

(พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531)

3. ค่าระดับความยาก (Level of difficulty) และค่าอำนาจจำแนก (Power of discrimination) ของแบบสอบความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้งของนักเรียนใช้เทคนิค ร้อยละ 50 ในการแบ่งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำโดยใช้สูตรของ Johnson (อ้างอิงในประกอบ กรรมสุด, 2534) ดังนี้ คือ

$$\text{ค่าระดับความยาก} \quad P = \frac{R_u + R_l}{2f}$$

$$\text{ค่าอำนาจจำแนก} \quad D = \frac{R_u - R_l}{f}$$

$$P = \text{ค่าระดับความยาก}$$

$$D = \text{ค่าอำนาจจำแนก}$$

$$R_u = \text{จำนวนคนในกลุ่มสูงที่ตอบข้อสอบแต่ละข้อถูก}$$

$$R_l = \text{จำนวนคนในกลุ่มต่ำที่ตอบข้อสอบในแต่ละข้อถูก}$$

$$f = \text{จำนวนคนในกลุ่ม}$$

4. การหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบความสามารถในการแก้ปัญหาความ
ขัดแย้งจากสูตรของ Kuder-Richardson Reliability ดังนี้

$$KR20 : r_{xx} = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S_x} \right]$$

r_{xx} = สัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยง

k = จำนวนข้อสอบในแบบทดสอบ

p = สัดส่วนของคนที่ตอบข้อสอบได้ถูกต้อง

q = สัดส่วนของคนที่ตอบข้อสอบแต่ละข้อผิด ($q = 1-p$)

pq = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ(ผลคูณของสัดส่วนของผู้ที่ตอบ
ถูกและตอบผิด)

Σ = เครื่องหมายแสดงผลบวกในที่นี้หมายถึง pq เป็นผลบวกของ
 pq ในทุกๆข้อ

S_x = ความแปรปรวนของคะแนนของผู้ตอบถูกทั้งหมด
= $\frac{\Sigma X - (\Sigma X)^2}{N}$

(ประคอง กรรมสูตร, 2531)

5. หาค่าความตรงในการตรวจให้คะแนนในแบบสอบความสามารถในการแก้ปัญหาความ
ขัดแย้งของผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยโดยการหาความสัมพันธ์ของการตรวจ จากสูตรสัมประสิทธิ์สห-
สัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) ดังนี้ คือ

$$\text{สูตร } r_{xy} = \frac{N \Sigma XY - \Sigma X \Sigma Y}{\sqrt{[N \Sigma X - (\Sigma X)^2][N \Sigma Y - (\Sigma Y)^2]}}$$

(ประคอง กรรมสูตร, 2534)

6. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหา
ความขัดแย้งจากการทำแบบสอบความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง โดยการทดสอบค่าที่แบบ
ไม่อิสระ (t-test dependent)

$$\text{สูตร } t = \frac{\frac{\Sigma D}{N}}{\sqrt{\frac{\Sigma D^2 - (\Sigma D)^2}{N-1}}}$$

เมื่อ t = อัตราส่วนวิกฤต

ΣD = ผลรวมของผลต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม

ΣD^2 = ผลรวมยกกำลังสองของผลต่างระหว่างคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม

$$N = \text{จำนวนนักเรียนทั้งหมดคนในแต่ละกลุ่ม}$$

$$df = \text{ค่าแห่งชั้นความเป็นอิสระ (df = N - 1)}$$

(ประกอบ กรรมสูตร, 2531)

ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การคำนวณหาค่าความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (D) ของข้อมูลจากการทดลองใช้แบบสอบ ข้อที่ 1

$$\text{สูตร} \quad P = \frac{Ru + Rl}{2f} \quad D = \frac{Ru - Rl}{f}$$

$$Ru = 14 \quad Rl = 6 \quad f = 18$$

$$\text{แทนค่าในสูตร} \quad P = \frac{14 + 6}{2(18)} \quad D = \frac{14 - 6}{18}$$

$$= \frac{20}{36} \quad = \frac{8}{18}$$

$$P = 0.56 \quad D = 0.44$$

ตารางที่ 4 ค่าความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนก (D) เป็นรายชื่อของแบบสอบความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์

ข้อที่	Ru	Rl	P	D
1	14	6	0.59	0.41
2	11	6	0.41	0.35
3	12	4	0.29	0.24
4	15	10	0.77	0.35
5	17	9	0.77	0.35
6	12	4	0.35	0.24
7	16	7	0.79	0.41
8	14	8	0.59	0.35
9	13	4	0.44	0.41
10	13	6	0.41	0.24
11	14	9	0.71	0.24
12	15	7	0.56	0.41

2. การหาค่าความเที่ยงของแบบสอบความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง จากสูตรของ Kuder-Richardson ดังนี้

$$KR20 : r_{xx} = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S_x} \right]$$

$$S_x = 4.11 \quad \sum pq = 2.16 \quad k = 12$$

$$r_{xx} = \frac{12}{12-1} \left[1 - \frac{2.86}{6.64} \right]$$

$$= \frac{12}{11} (1-0.4307)$$

$$= 1.09(0.5693)$$

$$r_{xy} = 0.62$$

ค่าของความเที่ยงที่คำนวณได้ 0.62 เป็นค่าที่ใช้ได้ เพราะโดยปกติแล้วความเที่ยงของแบบสอบวัดหาก็มีค่าสูงกว่า .30 นับว่าเป็นค่าที่สูงพอแล้ว (Jun C. Nunnally อ้างถึงใน บุญสม ครุฑพา, 2525)

3. การหาค่าความตรงของแบบสอบความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง โดยการหาความสอดคล้องในการตรวจให้คะแนนของผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัย โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ คือ

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2] [N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

ตารางที่ 5 คะแนนที่ได้จากการตรวจของผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยในแบบสอบถามความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

คนที่	X	Y	X^2	Y^2	XY
1	11	11	121	121	121
2	11	10	121	100	110
3	10	10	100	81	90
4	10	9	100	81	90
5	10	9	100	81	90
6	10	9	100	81	90
7	9	9	81	81	81
8	9	9	81	81	81
9	9	8	81	81	72
10	9	8	81	81	72
11	9	8	81	81	72
12	9	8	81	81	72
13	8	8	64	64	64
14	8	8	64	64	64
15	8	8	64	64	64
16	8	8	64	64	64
17	8	8	64	64	64
18	8	7	64	64	56
19	7	7	49	49	49
20	7	7	49	49	49
21	7	7	49	49	49
22	7	7	49	49	49
23	7	7	49	49	49
24	6	7	36	49	42
25	6	7	36	49	42
26	6	6	36	36	36
27	6	6	36	36	36

ตารางที่ 5 (ต่อ) คะแนนที่ได้จากการตรวจของผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยในแบบสอบถามความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

คนที่	X	Y	X ²	Y ²	XY
28	5	6	25	36	30
29	5	6	25	36	30
30	5	5	25	25	25
31	4	5	16	25	20
32	4	5	16	25	20
33	4	5	16	25	20
34	4	5	16	25	20
35	4	5	16	25	20
36	3	5	9	25	15
37	3	4	9	16	12
38	3	3	9	9	9
39	2	2	4	4	4
40	1	2	1	4	2
รวม	$\Sigma X=270$	$\Sigma Y=274$	$\Sigma X^2=2088$	$\Sigma Y^2=2046$	$\Sigma XY=2055$

$$\begin{aligned}
 \text{แทนค่าในสูตร } r_{xy} &= \frac{40(2055) - (270 \times 274)}{\sqrt{[40(2088) - (270)^2][40(2046) - (274)^2]}} \\
 &= \frac{82200 - 73980}{\sqrt{[83520 - 72900][81840 - 75076]}} \\
 &= \frac{8220}{\sqrt{10620 \times 6764}} \\
 &= \frac{8220}{\sqrt{71833680}} \\
 &= \frac{8220}{8475.4752} \\
 r_{xy} &= 0.97
 \end{aligned}$$

4. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

การความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง จากแบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง หลังเข้าร่วมโปรแกรมของกลุ่มทดลองที่ 1 ที่แก้ปัญหาความขัดแย้ง โดยใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม และกลุ่มทดลองที่ 2 ที่แก้ปัญหาความขัดแย้ง เป็นรายบุคคล

ตารางที่ 6 ความแตกต่างของคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้งหลังเข้าร่วมโปรแกรมของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่

นักเรียน คนที่	กลุ่มทดสอบ		ความแตกต่างของคะแนน	
	กลุ่มทดลองที่ 1	กลุ่มทดลองที่ 2	D	D ²
1	10	8	2	4
2	7	7	0	0
3	7	6	1	1
4	10	6	4	16
5	10	6	4	16
6	7	9	-2	4
7	8	9	-1	1
8	11	8	3	9
9	7	5	2	4
10	10	7	3	9
11	7	6	1	1
12	7	6	1	1
13	6	6	0	0
14	8	6	2	4
15	6	9	-3	9
16	8	6	2	4
17	6	6	0	0
18	6	7	-1	1
19	6	5	1	1
20	6	5	1	1
n = 20	$\Sigma X_1 = 153$	$\Sigma X_2 = 133$	$\Sigma D = 20$	$\Sigma D^2 = 86$

การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหา ความขัดแย้งจากการทำแบบสอบความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง หลังเข้าร่วมโปรแกรม ของกลุ่มทดลองที่ 1 กับกลุ่มทดลองที่ 2

$$\text{สูตร} \quad t = \frac{\Sigma D}{\sqrt{\frac{N \Sigma D - \Sigma D^2}{N - 1}}}$$

เมื่อ $t =$ อัตราส่วนวิกฤต

$\Sigma D =$ ผลรวมของผลต่างระหว่างคะแนนของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2

$\Sigma D^2 =$ ผลรวมยกกำลังสองของผลต่างระหว่างคะแนนของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2

$N =$ จำนวนนักเรียนทั้งหมดในแต่ละกลุ่ม

$df =$ ค่าแห่งชั้นความเป็นอิสระ ($df = N - 1$)

(ประกอบ กรรณสูต, 2534)

สมมติฐาน $H_0 : \mu_1 = \mu_2$

ข้อมูลที่ได้จากคะแนนการสอบ

$$\Sigma D = 20 \quad \Sigma D^2 = 86 \quad N = 20$$

แทนค่าในสูตร

$$t = \frac{20}{\sqrt{\frac{20(86) - (20)^2}{20 - 1}}}$$

$$t = \frac{20}{\sqrt{\frac{(1720) - (400)}{19}}}$$

$$t = \frac{20}{\sqrt{\frac{1320}{19}}}$$

$$t = \frac{20}{\sqrt{69.47}}$$

$$t = \frac{20}{8.34}$$

$$t = 2.40$$

ค่า t ที่คำนวณได้ เท่ากับ 2.40 มีค่ามากกว่าค่า t ณ ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดย $df = 19$ ที่มีค่าเท่ากับ 1.729 แสดงว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง จากการทำแบบสอบความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง หลังเข้าร่วมโปรแกรมระหว่างกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้งหลังเข้าร่วม โปรแกรมของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 สูงกว่ากลุ่มทดลองที่ 2

ตารางที่ 7 คะแนนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้จากการสอบปลายภาคในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

นักเรียน คนที่	กลุ่มทดสอบ	
	กลุ่มทดลองที่ 1 (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)	กลุ่มทดลองที่ 2
1.	90	89
2.	87	87
3.	85	86
4.	84	83
5.	82	82
6.	79	79
7.	79	78
8.	76	78
9.	75	76
10.	75	75
11.	74	73
12.	70	70
13.	69	69
14.	69	69
15.	68	68
16.	67	67
17.	66	67
18.	65	64
19.	63	63
20.	62	63

ภาคผนวก ก

สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล

ของ

การแก้ปัญหาความขัดแย้งในสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติ

(โดยเขียนเป็นความเรียง)

การตรวจสอบคุณภาพในการตรวจให้คะแนนจากการแก้ปัญหาความขัดแย้งในสถานการณ์ความขัดแย้ง
สมมติโดยให้เขียนเป็นความเรียง

1. การหาค่าความเที่ยงในการตรวจให้คะแนนสองครั้งของผู้วิจัยหลังการตรวจครั้งแรกผ่านไป 1 สัปดาห์ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน คือ

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2] [N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

ตารางที่ 8 คะแนนจากการตรวจสองครั้งของผู้วิจัยในสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติที่ 1

ขั้นตอนที่	X	Y	X ²	Y ²	XY
1	20	15	400	225	300
2	10	10	100	100	100
3	20	20	400	400	400
4	20	20	400	400	400
5	20	20	400	400	400
6	5	5	25	25	25
รวม	$\sum X = 95$	$\sum Y = 90$	$\sum X^2 = 1725$	$\sum Y^2 = 1550$	$\sum XY = 1625$

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความเที่ยงที่คำนวณได้มีค่า $r_{xy} = 0.95$

ตารางที่ 9 คะแนนจากการตรวจสอบสองครั้งของผู้วิจัยในสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติที่ 2

ขั้นตอนที่	X	Y	X ²	Y ²	XY
1	5	5	25	25	25
2	5	10	25	100	50
3	20	20	400	400	400
4	20	20	400	400	400
5	10	5	100	25	50
6	10	5	100	25	50
รวม	$\Sigma X = 70$	$\Sigma Y = 65$	$\Sigma X^2 = 1050$	$\Sigma Y^2 = 975$	$\Sigma XY = 975$

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้มีค่า $r_{xy} = 0.86$

ตารางที่ 10 คะแนนจากการตรวจสอบสองครั้งของผู้วิจัย ในสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติที่ 3

ขั้นตอนที่	X	Y	X ²	Y ²	XY
1	15	20	225	400	300
2	20	20	400	400	400
3	20	20	400	400	400
4	20	20	400	400	400
5	10	10	100	100	100
6	5	5	25	25	25
รวม	$\Sigma X = 90$	$\Sigma Y = 95$	$\Sigma X^2 = 1550$	$\Sigma Y^2 = 1725$	$\Sigma XY = 1625$

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้มีค่า $r_{xy} = 0.95$

2. การหาค่าความตรงในการตรวจของผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัย โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ตารางที่ 11 คะแนนการตรวจระหว่างผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยในสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติที่ 1

ขั้นตอนที่	X	Y	X ²	Y ²	XY
1	20	15	400	225	300
2	10	10	100	100	100
3	20	20	400	400	400
4	20	20	400	400	400
5	20	20	400	400	400
6	5	5	25	25	25
รวม	$\Sigma X = 95$	$\Sigma Y = 90$	$\Sigma X^2 = 1725$	$\Sigma Y^2 = 1550$	$\Sigma XY = 1625$

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้มีค่า $r_{xy} = 0.95$

ตารางที่ 12 คะแนนการตรวจระหว่างผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยในสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติที่ 2

ขั้นตอนที่	X	Y	X ²	Y ²	XY
1	5	10	25	100	50
2	5	10	25	100	50
3	20	20	400	400	400
4	20	15	400	225	300
5	10	15	100	225	150
6	10	15	100	225	150
รวม	$\Sigma X = 70$	$\Sigma Y = 85$	$\Sigma X^2 = 1050$	$\Sigma Y^2 = 1275$	$\Sigma XY = 1100$

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้มีค่า $r_{xy} = 0.84$

ตารางที่ 13 คะแนนการตรวจระหว่างผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยในสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติที่ 3

ขั้นตอนที่	X	Y	X ²	Y ²	XY
1	15	20	225	400	300
2	20	20	400	400	400
3	20	20	400	400	400
4	20	15	400	225	300
5	10	10	100	100	100
6	5	5	25	25	25
รวม	$\Sigma X = 90$	$\Sigma Y = 90$	$\Sigma X^2 = 1550$	$\Sigma Y^2 = 1550$	$\Sigma XY = 1525$

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้มีค่า $r_{xy} = 0.88$

การนำเสนอข้อมูลจำนวนนักเรียนที่ใช้ขั้นตอนของวิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain จากการแก้ปัญหาคความขัดแย้งในสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติ โดยให้เขียนเป็นความเรียง

การนำเสนอข้อมูลจำนวนผู้เรียนที่ใช้ขั้นตอนของวิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain จากการตรวจโดยการวิเคราะห์กระบวนการแก้ปัญหของนักเรียนที่เขียนเป็นความเรียงในสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติ 3 สถานการณ์ นามาคิดเป็นคำร้อยละ

ข้อมูลแสดงจำนวนนักเรียนที่ใช้ขั้นตอนของวิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain ของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ใช้ขั้นตอนของวิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม

ขั้นตอน ที่	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง	
	จำนวนนักเรียน	ร้อยละ	จำนวนนักเรียน	ร้อยละ
1	5	8	49	81.5
2	0	0	46	76.5
3	35	58	55	91.5
4	15	25	60	100
5	45	75	60	100
6	20	33	55	91.5
รวม	120	33.11	325	90.11

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ใช้ขั้นตอนของวิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม

ขั้นตอน ที่	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง	
	จำนวนนักเรียน	ร้อยละ	จำนวนนักเรียน	ร้อยละ
1	9	15	14	23
2	3	5	14	23
3	25	41.5	48	80
4	8	13	33	55
5	46	76.5	57	95
6	6	10	19	31.5
รวม	97	26.6	185	51.21

ภาคผนวก ง

คะแนนในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง
จากสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติที่ทำในชั้นเรียน
ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2

ตารางที่ 16 คะแนนในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยวิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain ที่ทำในชั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1

กลุ่ม	ครั้งที่											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	10	9	11	11	9	11	10	9	8	8	10	8
2	9	11	11	9	11	9	9	10	8	10	10	11
3	7	8	11	9	10	11	10	8	9	9	10	10
4	8	11	10	11	9	9	9	11	8	10	11	11
ΣX	34	39	43	40	39	40	38	38	33	37	41	40
\bar{X}	8.5	9.75	10.75	10.00	9.75	10.00	9.5	9.5	8.25	9.25	10.25	10.00
S.D.	1.17	1.3	0.44	1.00	0.83	1.00	0.5	1.12	0.44	0.83	0.44	1.22
$\bar{X} = 9.63$	$S.D. = 1.08$											

ตารางที่ 17 คะแนนในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยวิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain ที่ทำในชั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2

คนที่	ครั้งที่											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	11	10	11	10	10	10	10	9	10	9	9	9
2	11	10	10	11	10	10	10	8	10	7	11	11
3	11	10	10	11	10	10	10	8	10	8	11	11
4	11	10	10	9	6	9	5	5	10	8	10	8
5	11	9	10	10	10	8	10	8	9	8	11	11
6	9	10	10	11	11	7	9	8	9	9	11	10
7	10	10	11	9	10	9	9	6	8	7	9	11
8	10	8	11	9	7	11	10	8	8	9	8	10
9	11	9	5	9	9	10	7	6	8	6	8	10
10	5	8	7	10	4	9	5	6	9	6	10	7
11	7	6	8	11	7	4	8	4	8	5	8	6
12	7	10	7	6	9	9	7	7	8	8	8	10
13	5	9	6	10	7	8	6	3	9	7	8	9
14	4	9	10	8	6	5	6	3	8	7	8	8
15	6	11	10	8	8	9	6	5	7	7	6	9
16	8	10	9	11	11	9	9	6	8	5	10	9
17	9	8	7	9	9	7	8	6	8	9	9	8
18	5	8	2	8	8	6	4	6	8	8	8	10
19	3	3	5	9	8	6	4	2	7	7	8	9
20	6	8	5	6	7	7	5	2	7	7	6	9
ΣX	160	176	164	184	167	163	148	116	169	147	177	186
\bar{X}	8.00	8.8	8.20	9.2	8.35	8.15	7.4	5.8	8.45	7.35	8.85	9.3
S.D.	2.66	1.75	2.50	1.54	1.82	1.82	2.11	2.06	1.2	1.2	1.49	1.35
$\bar{X} = 8.15$	$S.D. = 2.07$											

ภาคผนวก จ

แบบสอบความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

แบบสอบ
ความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

ชื่อ (ค.ช./ค.ญ.) นามสกุล เลขที่

คำชี้แจง

1. แบบสอบความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้งนี้มีจำนวน 12 ข้อ จากสถานการณ์สมมติ 12 สถานการณ์
2. โปรดทำแบบสอบนี้ให้ครบทุกข้อ โดยเขียนคำตอบลงในแบบสอบนี้
3. ให้นักเรียนฟังคำชี้แจงของครูให้เข้าใจก่อนลงมือทำแบบสอบ
4. หากนักเรียนคนใดมีข้อสงสัยหรือไม่เข้าใจในวิธีการทำแบบสอบให้ยกมือถามได้

ขั้นตอนในการทำแบบสอบ

1. ให้นักเรียนอ่านแล้วทำความเข้าใจในสถานการณ์สมมติที่กำหนดไว้ให้ เพื่อตอบคำถามในแต่ละข้อจากที่ได้กำหนดไว้
2. ให้นักเรียนสมมติว่าหากตนเองเผชิญสถานการณ์เช่นเดียวกับบุคคลที่ระบุในคำถามของแต่ละข้อแล้วนักเรียนจะแก้ปัญหาความขัดแย้งนั้นอย่างไร

วิธีการทำแบบสอบ

ให้นักเรียนเขียนคำตอบของวิธีการแก้ปัญหาที่คิดว่าจะนำไปใช้แก้ปัญหาความขัดแย้งในสถานการณ์สมมติที่กำหนดมาให้ในแต่ละข้อ ลงในช่องว่าง มาเพียงข้อละ 1 วิธีการ ตามความคิดและความรู้สึกที่เป็นจริง

ลองฝึกแก้ปัญหา กันหน่อยนะ

ข้อที่ 1

สถานการณ์ความขัดแย้งสมมติ

ก่อนพักเที่ยงในวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตครูสั่งเอกไปหาข่าวรายงานให้เพื่อนฟังในตอนช่วงบ่ายของวันนั้น หลังจากทานข้าวเสร็จ เอกก็ไปหาข่าวจากหนังสือพิมพ์ในห้องสมุด ซึ่งจะรับหนังสือพิมพ์เพียงวันละฉบับ และเมื่อไปถึงก็พบว่าหนึ่งก็กำลังต้องการจะอ่านหนังสือพิมพ์อยู่ด้วยเช่นกันและเวลาของช่วงพักเที่ยงก็กำลังจะหมดแล้วด้วย

คำถาม ถ้านักเรียนเป็นเอก นักเรียนจะแก้ปัญหาได้อย่างไร?

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อที่ 2

สถานการณ์ความขัดแย้งสมมติ

ครูให้นักเรียนเลือกหัวหน้าห้องของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และให้คัดเลือกมาหนึ่งคน นักเรียนที่ถูกเสนอมีทั้งหมด 2 คน คือ แจงและโจ ทั้งสองต่างก็อยากจะเป็นหัวหน้าห้องด้วยกันทั้งคู่ และทั้งสองคนก็เป็นผู้ที่เหมาะสมจะเป็นหัวหน้าห้องตามที่เพื่อนๆ ได้เสนอรายชื่อมา แต่ครูกำหนดให้มีหัวหน้าได้เพียงแค่นคนเดียวเท่านั้น

คำถาม ถ้านักเรียนเป็นแจง นักเรียนจะแก้ปัญหาได้อย่างไร?

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อที่ 3

สถานการณ์ความขัดแย้งสมมติ

แอนและเอซื่อตัวรถไฟไว้เพื่อจะไปหาขายช่วงปิดเทอม แต่เมื่อถึงวันเดินทางก่อนรถไฟจะออกเพียงไม่กี่ชั่วโมง เอก็เกิดท้องเสียกระทันหันทำให้ทั้งคู่ไปไม่ทันรถโดยสารที่จะเข้าไปส่งยังสถานีรถไฟและ จวนจะถึงเวลาที่รถไฟออกจากสถานีแล้ว ทำให้แอนนึกโมโหเอ เพราะถ้าพลาดการเดินทางเที่ยวนี้แล้ว เธอก็จะไปงานทำบุญครบรอบวันของคุณตาไม่ทัน อีกทั้งยังต้องเสียเงินฟรีอีกด้วย

คำถาม ถ้านักเรียนเป็นเอ นักเรียนจะแก้ปัญหาได้อย่างไร?

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อที่ 4

สถานการณ์ความขัดแย้งสมมติ

ไอเป็นประธานชมรมการแสดงเขาจะจัดการแสดงเกี่ยวกับนาฏศิลป์ท้องถิ่นของชมรมขึ้นในงานวันเด็กที่จะถึงนี้ แต่จำนวนสมาชิกที่มีอยู่ไม่เพียงพอเขาจึงได้เปิดรับสมัครใหม่ที่มีความสามารถในด้านนาฏศิลป์เพิ่มเติม และขณะนี้ใกล้จะถึงวันเด็กแล้วปรากฏว่ายังไม่มีผู้ที่มีความสามารถตามลักษณะที่ต้องการมาสมัครเป็นสมาชิก แจนมีความสามารถในด้านการขับร้องและไม่ถนัดด้านนาฏศิลป์ แต่เธออยากเป็นสมาชิกของชมรมและอยากร่วมการแสดงนี้ด้วย จึงมาสมัครเป็นสมาชิกกับไอซึ่งความสามารถของเธอไม่ตรงกับที่ไอต้องการ

คำถาม ถ้านักเรียนเป็นไอ นักเรียนจะแก้ปัญหาได้อย่างไร?

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อที่ 5

สถานการณ์ความขัดแย้งสมมติ

ในช่วงพักเที่ยงหลังจากทานข้าวเสร็จนักเรียนก็เล่นกันอยู่ที่สนามโรงเรียน เออยากเล่นฟุตบอล ด้วยจึงขอเข้าเล่นฟุตบอลด้วยจึงของเข้าเล่นฟุตบอลกับบีและเพื่อนๆที่กำลังเล่นกันอย่างสนุกสนาน แต่บีไม่ยอมให้เอเล่นด้วยเพราะเห็นว่าเขามักจะเล่น โกงเพื่อนๆและไม่ค่อยจะยอมส่งบอลให้เพื่อนๆคนอื่นจึงบอกให้ไปเล่นอย่างอื่น ทำให้เขารู้สึกน้อยใจและโมโหมากจึงวิ่งไปเก็บบอลขณะที่เพื่อนๆเล่นอยู่ แล้วทาวิ่งหนีไป

คำถาม ถ้านักเรียนเป็นบี นักเรียนจะแก้ปัญหานี้อย่างไร?

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อที่ 6

สถานการณ์ความขัดแย้งสมมติ

ในการคัดเลือกตัวแทนนักกีฬาของโรงเรียนเพื่อไปแข่งขันกีฬาในระดับกลุ่มโรงเรียนนั้น มีผู้ที่ได้รับการคัดเลือก 2 คน คือ ไข่กับจอม ครูจึงให้ทั้งคู่ลงแข่งขันกันเพื่อตัดสินใครจะได้เป็นตัวแทนของโรงเรียน และเมื่อลงวิ่งแข่งขันกันก็ปรากฏว่า ทั้งคู่วิ่งเข้าเส้นชัยสูสีกันมากจนยากต่อการตัดสินว่าใครได้ทีหนึ่ง แต่ครูตัดสินให้ไข่เป็นตัวแทนนักกีฬาของโรงเรียนเพราะเห็นว่า มีการออกสตาร์ทจากจุดเริ่มต้นและมีความสุขของร่างกายดีกว่าจอม ทำให้จอมคิดว่าครูลำเอียงเห็นไข่เป็นศิษย์รักจึงให้ไข่เป็นตัวแทนทั้งที่ตนก็มีความสามารถไม่แพ้ไข่ จอมจึงพูดจา กระแนะกระแหนไข่

คำถาม ถ้านักเรียนเป็นไข่ นักเรียนจะแก้ปัญหานี้อย่างไร?

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อที่ 7

สถานการณ์ความขัดแย้งสมมติ

วันพฤหัสบดีนั้นคำโคน้องของจันทุดจาด้อเลียนที่เขาพูดคิอย่าง จึงบอกจันให้ช่วยจัดการสั่งสอน คักเดือนน้องไม่ให้มาพูดด้อเลียนอีก ซึ่งจันก็ได้รับปากว่าจะจัดการให้ในวันศุกร์นี้ แต่เนื่องจากช่วงนั้น ใกล้สอบและมีงานเยอะ ทำให้จันลืมเรื่องที่ได้รับปากกับคำไว้ และเมื่อคำเจอหน้ากับน้องของจัน เขาก็ ยังด้อเลียนอยู่ทำให้คำรู้สึกผิดหวังมาก จึงไปตัดท้อจันที่ไม่รักษาคำพูดจากที่ได้รับปากไว้แล้วก็เดินจาก ไปด้วยความน้อยใจ

คำถาม ถ้านักเรียนเป็นจัน นักเรียนจะแก้ปัญหาได้อย่างไร?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อที่ 8

สถานการณ์ความขัดแย้งสมมติ

ต่อเป็นเพื่อนบ้านคนใหม่ของคิก ในวันเสาร์นี้ คิกชวนต่อ ไปที่บ้านเขาเพื่อดูรายการการ์ตูนใน ทีวี หลังจากทีทั้งสองดูการ์ตูนไปด้วยกันประมาณ 10 นาที ต่อก็ไปเปลี่ยนช่องทีวีโดยไม่ไถ่ถามความ คิดเห็นใดๆของคิกเลย จึงทำให้คิกเกิดความรู้สึกไม่พอใจขึ้นมา

คำถาม ถ้านักเรียนเป็นคิก นักเรียนจะแก้ปัญหาได้อย่างไร?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อที่ ๑

สถานการณ์ความขัดแย้งสมมติ

โรงเรียนประถมศึกษาซึ่งอยู่นอกเขตกรุงเทพมหานคร โรงเรียนหนึ่งได้มีโครงการที่จะนำนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวนสองห้องเรียนไปทัศนศึกษาสถานที่สำคัญของกรุงเทพมหานครในวันเด็กที่จะถึงนี้ ครูจึงให้นักเรียนได้ช่วยกันเสนอ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานที่ที่อยากจะไปขึ้นมา อรจึงได้เสนอให้ไปเที่ยวพิพิธภัณฑ์และโบราณสถานสำคัญๆ ส่วนเอ๋นั้นเสนอให้ไปเที่ยวสวนสัตว์ แล้วทั้งสองก็ต่างฝ่ายต่างยกเหตุผลของตนให้เพื่อนๆ ฟัง ปรากฏว่านักเรียนหญิงบางส่วนได้สนับสนุนความคิดของอร แต่นักเรียนชายส่วนใหญ่สนับสนุนความคิดของเอ๋ อรจึงเริ่มรู้สึกไม่พอใจเอ๋ขึ้นมา

คำถาม ถ้านักเรียนเป็นเอ๋ นักเรียนจะแก้ปัญหาได้อย่างไร?

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อที่ 10

สถานการณ์ความขัดแย้งสมมติ

ในวิชาศิลปะครูให้นักเรียนที่ไปชมนิทรรศการซึ่งจัดขึ้นที่กลุ่มโรงเรียนได้ออกมาเล่าประสบการณ์ที่ได้ไปดูมาให้เพื่อนๆ ฟัง เอ๋ก็ได้ออกมาเล่าเกี่ยวกับภาพเขียนต่างๆ ที่ไปดู และเล่าถึงภาพที่ได้รับรางวัลชนะเลิศภาพหนึ่งของผู้เข้าร่วมการประกวดซึ่งเป็นภาพสองมิติที่สามารถจะมองได้ทั้งเป็นรูปแจกันและรูปคน และเอ๋มองเห็นเป็นรูปแจกันเพียงอย่างเดียว เธอจึงได้เล่าถึงลักษณะของภาพชนะเลิศที่เป็นภาพแจกันให้เพื่อนๆ ฟัง แต่ไอซึ่งได้ไปดูมาด้วยได้เห็นภาพๆ เดียวกันนั้นเป็นภาพคน ไอจึงจึงยกมือทักท้วงที่เอ๋พูด แต่ทำให้เอ๋รู้สึกไม่พอใจไอเพราะคิดว่าภาพที่เธอเห็นมานั้นถูกต้องแล้ว

คำถาม ถ้านักเรียนเป็นไอ นักเรียนจะแก้ปัญหาได้อย่างไร?

.....

.....

.....

.....

ข้อที่ 11

สถานการณ์ความขัดแย้งสมมติ

ในห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 /1 มีนักเรียนทั้งไทยพุทธและไทยมุสลิม วิชางานบ้านในเรื่องการปรุงอาหารครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกันคิดสูตรอาหารของกลุ่มขึ้นมาและให้ส่งครูภายในเวลาที่กำหนดไว้ กลุ่มของศักดิ์ไม่สามารถจะหาข้อมูลได้ว่าจะนำเนื้อสัตว์อะไรมาปรุงเป็นอาหาร เพราะหยกได้เสนอให้ใช้เนื้อหมูประกอบเป็นอาหาร แต่อับดุลซึ่งเป็นสมาชิกอีกคนหนึ่งของกลุ่มที่เป็นมุสลิมไม่ยอมเพราะขัดแย้งกับคำสอนของศาสนาอิสลามซึ่งไม่รับประทานเนื้อหมู เขาจึงได้เสนอให้ใช้เนื้อแกะแทนเพราะเขาสามารถทานได้ แต่ยังไม่ชอบกลิ่นของเนื้อแกะ และกำหนดเวลาที่จะส่งครูก็เหลือไม่มากนัก

คำถาม ถ้านักเรียนเป็นศักดิ์ นักเรียนจะแก้ปัญหาได้อย่างไร?

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อที่ 12

สถานการณ์ความขัดแย้งสมมติ

แม่มีลูกสาวสองคนซึ่งแม่มักจะชอบให้ลูกๆนุ่งกระโปรง โดยเฉพาะเวลาที่ไปพบกับญาติผู้ใหญ่ เพราะแม่คิดว่าเด็กผู้หญิงนุ่งกระโปรงจะน่ารักสวย และดูสุภาพ แต่นิ่งเห็นว่าเวลานุ่งกระโปรงทำให้เธอเดินทางไปไหนมาไหนไม่สะดวก และเธอก็ชอบความสะดวกมากกว่าที่จะให้น่ารัก และในวันสงกรานต์ที่จะถึงนี้ นิ่งก็ต้องไปเยี่ยมคุณตาคุณยายที่ต่างจังหวัด และแม่ก็อยากให้นิ่งนุ่งกระโปรง

คำถาม ถ้านักเรียนเป็นนิ่ง นักเรียนจะแก้ปัญหาได้อย่างไร?

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ฉ

เกณฑ์การตรวจให้คะแนนคำตอบ

ของ

แบบสอบความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

เกณฑ์การตรวจให้คะแนนคำตอบ
ของ
แบบสอบความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

- ข้อที่ 1 - ทั้งสองคนตกลงที่จะใช้หนังสือพิมพ์ร่วมกัน
- ทั้งสองคนตกลงที่จะผลัดกัน ใช้หนังสือพิมพ์ด้วยกัน
- ข้อที่ 2 - ทั้งสองคนผลัดกันเป็นหัวหน้าห้อง
- ข้อที่ 3 - จ้างหรือหารถอื่นหรือทางเลือกอื่นที่สามารถจะโดยสารไปได้ทันกับเวลาที่รถไฟจะออก
- หารถอื่นไปดักรอที่สถานีข้างหน้า
- ข้อที่ 4 - โอรบเงินไว้แต่ต้องให้เงินฝากราให้ได้ก่อน
- โอรบเงินไว้แล้วเปลี่ยนการแสดงเป็นอย่างอื่นที่เงินสามารถแสดงได้
- ข้อที่ 5 - บียอมให้เอเล่นฟุตบอลด้วยแต่ต้องมีกติกาหรือเงื่อนไขว่าเอจะต้องไม่เล่นโกง ถ้าหาก
เล่นโกงจะต้องออกจากการเล่น
- ข้อที่ 6 - จัดให้มีการแข่งขันใหม่ตามกติกาที่ทั้งสองคนตกลงกัน และเห็นว่ายุติธรรมแล้วทั้งสอง
ฝ่าย
- ข้อที่ 7 - จันต้องขอโทษคำและไปว่ากล่าวตักเตือนน้องไม่ให้มาล้อเลียนอีกต่อไปโดยให้คำ
รับรู้ด้วย
- ข้อที่ 8 - ทั้งสองคนผลัดกันคู่วิวในช่องที่แต่ละคนต้องการ
- ทั้งสองคนตกลงกันว่าถ้าจะเปลี่ยนช่องทีวีต้องปรึกษากันก่อน
- ข้อที่ 9 - แบ่งนักเรียนเป็นสองกลุ่มเพื่อ ไปเที่ยวตามที่แต่ละฝ่ายต้องการ
- ไปเที่ยวทั้งสองแห่ง
- ข้อที่ 10 - ทั้งสองคนตกลงกัน ไปศึกษาข้อมูลใหม่
- ให้บุคคลที่สามช่วยตัดสินใจ
- ข้อที่ 11 - คิดสูตรอาหารออกมาเป็นสองสูตร
- เสนอสูตรอาหารใหม่ที่ทั้งสองฝ่ายยินยอม โดยทั้งอับดุลและหยกสามารถทานร่วมกันได้
- ข้อที่ 12 - นิ่งนุ่งกางเกงที่มีลักษณะขabanเหมือนกระโปรงเพื่อความสะดวกของนึ่งและความสบาย
ใจของแม่
- ช่วงเดินทางนึ่งนุ่งกางเกงแต่ตอน ไปกราบคุณตาคุณยายก็เปลี่ยนเป็นกระโปรง

ภาคผนวก ข

**แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับโปรแกรม
การส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง**

**แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับ
โปรแกรมการส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์**

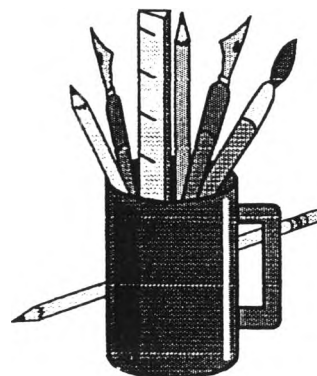
ชื่อ (ค.ช./ค.ญ.) นามสกุล เลขที่

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของโปรแกรม ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ

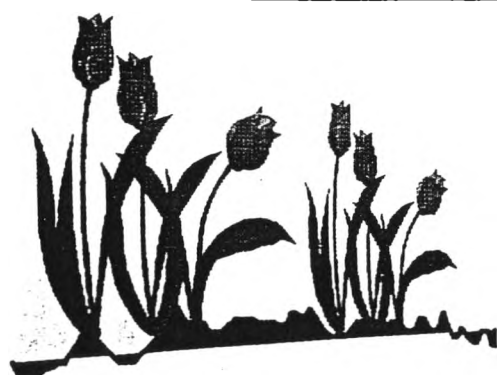
1. ความเหมาะสมในด้านระยะเวลา
2. ด้านการจัดกิจกรรมของโปรแกรม
3. ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย / ลงในช่องความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของตนเอง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับ โปรแกรม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ความเหมาะสมในด้านระยะเวลา					
1.1 ระยะเวลาในการเรียนแต่ละครั้ง
1.2 ช่วงของเวลาที่เรียนหลังเลิกเรียน...
1.3 ระยะเวลาเรียนตลอดโปรแกรม 6 สัปดาห์ หรือ 15 ชั่วโมง
2. ด้านการจัดกิจกรรมของโปรแกรม					
2.1 ความชัดเจนของหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปรายแต่ละขั้นตอน.....
2.2 ขั้นตอนที่ดำเนินการกิจกรรม.....
2.3 หัวข้อการแก้ปัญหาท้าทายความสามารถในการคิดแก้ปัญหาความขัดแย้ง..
2.4 หัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปรายในแต่ละขั้นตอนมีความยากง่าย
2.5 สื่อประกอบการเรียนการสอนมีความน่าสนใจ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับโปรแกรม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. ด้านประโยชน์ที่ได้รับ					
3.1 การนำความรู้ความเข้าใจที่ได้รับจากการเข้าร่วมโปรแกรม ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน.....
3.2 โปรแกรมช่วยส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์.....
3.3 หลังจากเข้าร่วมโปรแกรมแล้ว นักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้น
3.4 หลังจากเข้าร่วมโปรแกรมแล้ว นักเรียนได้นำวิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนไปใช้แก้ปัญหาคณิตศาสตร์
3.5 การเข้าร่วมโปรแกรมนี้นักเรียนมีความสัมพันธ์กับเพื่อนๆที่เข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มขึ้น

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ

1. นักเรียนมีปัญหาหรือข้อสงสัยจากการเข้าร่วมกิจกรรมในโปรแกรมอะไรบ้างหรือไม่

() ไม่มี

() ถ้ามีให้ระบุรายละเอียด

2. นักเรียนมีความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมใน โปรแกรมด้านอื่นๆอย่างไรบ้าง

ด้านตัวครู

.....
.....
.....

ด้านการจัดกิจกรรม

.....
.....

ด้านสื่อประกอบการเรียนการสอน

.....
.....
.....
.....
.....

ภาคผนวก ข

การแก้ปัญหาความขัดแย้งในสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติ
(เขียนเป็นความเรียง)

การแก้ปัญหาความขัดแย้งในสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติ
(เขียนเป็นความเรียง)

คำชี้แจง

1. การแก้ปัญหาความขัดแย้งนี้มีจำนวน 3 สถานการณ์ความขัดแย้งสมมติ
ให้เวลาในการทำแบบทดสอบข้อละ 20 นาที
2. โปรดทำแบบทดสอบนี้ให้ครบทุกข้อ โดยเขียนคำตอบลงในแบบทดสอบนี้
3. ให้นักเรียนฟังคำชี้แจงของครูให้เข้าใจก่อนลงมือทำ
4. หากนักเรียนคนใดมีข้อสงสัยหรือไม่เข้าใจในวิธีการทำแบบทดสอบให้ยกมือถามได้

ขั้นตอนในการทำ

ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ที่กำหนดไว้ให้เพื่อทำความเข้าใจในสถานการณ์ความขัดแย้ง และให้สมมติตนเองว่าเป็นคนใดคนหนึ่งที่กำลังเผชิญกับสถานการณ์นั้นอยู่และให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นโดยการเขียนอธิบายขั้นตอนของกระบวนการแก้ปัญหาลงในช่องว่างที่กำหนดให้ที่กำหนดให้ โดยเขียนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ไม่จำกัดความยาว

ขอบคุณที่ตั้งใจทำข้อสอบ

สถานการณ์ความขัดแย้งสมมติที่ 3

ในการออกค่ายพักแรมของกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี คำวันนั้นครูได้สั่งให้ลูกเสือทุกกลุ่มจัดการแสดงรอบกองไฟกลุ่มๆละ 1 ชุดโดยจะให้เพื่อนๆในแต่ละกลุ่มให้คะแนนกันเองว่ากลุ่มใดแสดงดีที่สุดและกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดนั้นจะได้รับรางวัลพิเศษ ลูกเสือหนุ่มสิงโตซึ่งเธอเป็นสมาชิกอยู่ได้มีการปรึกษากับเพื่อนๆในเรื่องการแสดงด้วยกัน และเธอได้เสนอให้เลือกละครตลกเพราะเพื่อนๆหลายคนชอบและเธอได้เตรียมเนื้อเรื่องที่จะใช้แสดงมาแล้วด้วยจะได้ไม่ต้องเสียเวลาเตรียมการแสดง แต่บีซึ่งเป็นสมาชิกอีกคนในกลุ่มเสนอว่าให้เล่นเกม ในกลุ่มจึงแบ่งออกเป็นสองฝ่าย

สมมติว่านักเรียนเป็นเอและกำลังอยู่ในสถานการณ์นี้ จะแก้ปัญหาคความขัดแย้งนี้ อย่างไร? เมื่อมีเหตุการณ์นี้เกิดขึ้น ให้นักเรียนบอกกระบวนการของขั้นตอนการแก้ปัญหามาให้ละเอียดที่สุด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ฝึกแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาสังคม

ภาคผนวก ฅ

แนวทางการวิเคราะห์ขั้นตอนการแก้ปัญหาความขัดแย้งจากสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติ
(โดยการเขียนเป็นความเรียง)

และแนวทางการตรวจให้คะแนนแบบขั้นที่กผลกรแก้ปัญหาความขัดแย้งในการเรียนแต่ละครั้ง

แนวทางการวิเคราะห์ขั้นตอนการแก้ปัญหาความขัดแย้งจากสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติ
(โดยการเขียนเป็นความเรียง)

และแนวทางการตรวจให้คะแนนแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้งในการเรียนแต่ละครั้ง

ขั้นตอนที่ 1 การระบุความจำเป็นหรือความต้องการของกลุ่มขัดแย้ง
มีการระบุความจำเป็นหรือความต้องการของกลุ่มขัดแย้ง

ขั้นตอนที่ 2 การอธิบายปัญหา
มีการอธิบายปัญหาความขัดแย้ง

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา
มีการสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหาตามความสามารถของการแก้ปัญหาความขัดแย้งในระดับ 3 ตามแนวคิดของเซลแมนใน Saleman's Stage Model(1985) คือ การใช้การตัดสินใจร่วมกัน หรือ การเจรจาของกลุ่มขัดแย้ง

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินทางเลือกในการแก้ปัญหา
มีการประเมินโดยระบุผลดี-ผลเสียของทางเลือกที่สร้างในขั้นตอนที่ 3.

ขั้นตอนที่ 5 การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา
มีการเลือกการแก้ปัญหาตามวิธีแบบชนะ-ชนะ โดยการให้กลุ่มขัดแย้งบรรลุจุดประสงค์ที่ต้องการหรือตามความจำเป็นของแต่ละคน

ขั้นตอนที่ 6 การตรวจสอบทางเลือกในการแก้ปัญหา
มีการตรวจสอบทางเลือกในการแก้ปัญหาโดยการสอบถามความพอใจของอีกฝ่ายหนึ่ง

ภาคผนวก ๑

เกณฑ์ที่ใช้วิเคราะห์ขั้นตอนการแก้ปัญหาความขัดแย้งจากสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติ
(การเขียนเป็นความเรียง)

ข้อที่ 1

สถานการณ์สมมติที่ 1 ความขัดแย้งที่เกิดจากความจำกัดในเรื่องของวัสดุ

มาลีเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนน้องของมาลีเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 วันหนึ่งแม่ให้เงินมาลีกับน้องเป็นค่าขนมคนละ 5 บาท มาลีคิดจะซื้อสมุดพกด้วยเล่มหนึ่ง ในราคาเล่มละ 5 บาท จึงได้แบ่งเงินให้น้องไป 3 บาท เพราะว่าเธอจะได้มีเงินไว้ซื้อขนมอีก 2 บาท แต่น้องไม่ยอม และจะเอาให้ได้ 5 บาทเท่าๆกัน

ขั้นตอนที่ 1 การระบุถึงความต้องการ/ความจำเป็นของกลุ่มขัดแย้ง

มาลีต้องการแบ่งเงินให้ได้มากกว่าน้อง แต่ น้องต้องการจะแบ่งเงินให้ได้เท่ากับมาลี

ขั้นตอนที่ 2 การอธิบายปัญหา

เงินมีจำนวนไม่เพียงพอกับความต้องการของมาลี

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา

มาลีพูดหรือทำความตกลงร่วมกันน้อง

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินทางเลือก

ระบุถึงผลดี-ผลเสียจากที่พูดหรือทำความตกลงร่วมกันว่าสามารถจะทำให้แต่ละฝ่ายบรรลุได้ตามที่
ต้องการ/ความจำเป็น

ขั้นตอนที่ 5 การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา

การเลือกทางเลือกตามวิธีแบบชนะ-ชนะซึ่งสามารถจะนำไปใช้แก้ปัญหานี้ คือ

1. มาลีและน้องตกลงกันไปขอเงินกับแม่เพิ่มตามจำนวนที่ต้องการ

หรือ

2. มาลีต้องซื้อสมุดเล่มที่ราคาถูกกว่านั้นและแบ่งเงินให้น้องไป 5 บาท

ขั้นตอนที่ 6 การตรวจสอบทางเลือกในการแก้ปัญหา

สอบถามความพอใจของน้อง

ข้อที่ 2

สถานการณ์สมมติที่ 2 ความขัดแย้งในเรื่องของความรู้สึกที่เกิดจากการกระทำอย่างไม่เอาใจใส่

นุชขิมหนังสือเล่มซึ่งเป็นที่สุดรักสุดหวงของนารีไป นารีเห็นว่านุชมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ออมูลในหนังสือเล่มนั้นและในห้องสมุดก็ไม่มีให้ขิมด้วย แล้วแฉอนารีมีอยู่ จึงให้นุชขิมไปใช้ และในระหว่างที่นุชกำลังใช้หนังสืออยู่นั้นเธอได้ทำให้หนังสือบางส่วนฉีกขาดและเสียหาย เมื่อนารีมาเห็นเข้าก็เกิดความไม่พอใจจนไม่อยากจะให้นุชใช้อีกต่อไป จึงคิดจะขอหนังสือคืนจากนุช

ขั้นตอนที่ 1 การระบุถึงความต้องการ/ความจำเป็นของคู่ขัดแย้ง
นุชต้องการใช้หนังสือนารี และ นารีต้องการให้หนังสืออยู่ในสภาพดี

ขั้นตอนที่ 2 การอธิบายปัญหา
นารี ไม่พอใจที่หนังสือชำรุด

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา
การตกลงร่วมกันของนารีกับนุชเพื่อแก้ไขให้หนังสืออยู่ในสภาพดี

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินทางเลือก
ระบุถึงผลดี-ผลเสียของการตกลงร่วมกันว่าสามารถทำให้แต่ละฝ่ายบรรลุได้ในสิ่งที่ต้องการ /ความจำเป็น

ขั้นตอนที่ 5 การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา
เลือกทางเลือกแบบวิธีการชนะ-ชนะซึ่งสามารถจะนำไปใช้แก้ปัญหานี้ คือ

1. นุชต้องซ่อมแซมหนังสือส่วนที่ชำรุดไปให้ประณีตที่สุดเพื่อให้ใกล้เคียงกับสภาพเดิม
ด้านารียินยอม

หรือ

2. นุชต้องหาซื้อหนังสือเล่มแบบเดียวกันทดแทนให้นารี

ขั้นตอนที่ 6 การตรวจสอบทางเลือกในการแก้ปัญหา
สอบถามความพอใจของนารี

ข้อที่ 3

สถานการณ์สมมติที่ 3 ความขัดแย้งที่เกิดจากความแตกต่างในด้านเป้าหมาย

ในการออกค่ายพักแรมของกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี คำวันนั้นครูได้สั่งให้ลูกเสือทุกกลุ่มจัดการแสดงรอบกองไฟกลุ่มละ 1 ชุด โดยจะให้เพื่อนๆ ในแต่ละกลุ่มให้คะแนนกันเองว่ากลุ่มใดแสดงดีที่สุดและกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดนั้นจะได้รับรางวัลพิเศษ ลูกเสือหนุ่มสิงโตซึ่งเธอเป็นสมาชิกอยู่ได้มีการปรึกษาหารือในเรื่องการแสดงด้วยกันและเธอได้เสนอให้เลือกละครตลกเพราะเพื่อนๆ หลายคนชอบและเธอได้เตรียมเนื้อเรื่องที่จะใช้แสดงมาแล้วด้วย จะได้ไม่ต้องเสียเวลาเตรียมการแสดง แต่บีซึ่งเป็นสมาชิกอีกคนในกลุ่มเสนอว่าให้เล่นเกม ในกลุ่มจึงแบ่งออกเป็นสองฝ่าย

ขั้นตอนที่ 1 การระบุถึงความต้องการ/ความจำเป็นของกลุ่มขัดแย้ง
 ต้องการให้แสดงละครเบาสมอง แต่ บีต้องการให้เล่นเกม

ขั้นตอนที่ 2 การอธิบายปัญหา
 เป้าหมายของสมาชิกในกลุ่มไม่ตรงกัน

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา
 พุดหรือทำความเข้าใจการตกลงเลือกการแสดงร่วมกันกับบี

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินทางเลือก
 ระบุถึงผลดี-ข้อเสียของการตกลงร่วมกันว่าสามารถจะทำให้แต่ละฝ่ายได้ในสิ่งที่ต้องการ/ความจำเป็น

ขั้นตอนที่ 5 การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา
 เลือกทางเลือกแบบวิธีการชนะ-ชนะซึ่งสามารถจะนำไปใช้แก้ปัญหานี้ คือ

1. แสดงละครโดยใช้ทั้งสองแบบมาผสมผสานกัน โดยให้ฝ่ายที่อยากจะแสดงแบบใดต่างฝ่ายต่างไปคิดมาแล้วนำมาแสดงด้วยกัน

หรือ

2. ตกลงที่จะจัดการแสดงเป็นสองชุดตามที่แต่ละฝ่ายต้องการ

ขั้นตอนที่ 6 การตรวจสอบทางเลือกในการแก้ปัญหา
 ถามความรู้สึกของบีและเพื่อนๆ

ภาคผนวก ฎ

--

เกณฑ์การตรวจให้คะแนนคำตอบแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้งในการเรียนแต่ละครั้ง

เกณฑ์การตรวจให้คะแนนคำตอบแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้งในการเรียนแต่ละครั้ง

ลักษณะของคำตอบ	คะแนน			
	3	2	1	0
1) การระบุถึงความต้องการ/ความจำเป็นของกลุ่มขัดแย้ง				
1.1) ระบุความต้องการ/ความจำเป็นของกลุ่มขัดแย้ง ได้ถูกต้อง		/		
1.2) ระบุความต้องการ/ความจำเป็นของกลุ่มขัดแย้ง ได้ไม่ตรงประเด็นแต่มีความใกล้เคียง			/	
1.3) ระบุความต้องการ/ความจำเป็นของกลุ่มขัดแย้งผิด หรือ ไม่ระบุ				/
2) การอธิบายปัญหา				
2.1) บอกลักษณะของปัญหาได้ถูกต้อง			/	
2.2) บอกลักษณะของปัญหาผิดหรือไม่อธิบาย				/
3) การสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา				
3.1) บอกทางเลือกในการแก้ปัญหาได้ตั้งแต่ 3 ทางเลือกขึ้นไป	/			
3.2) บอกทางเลือกในการแก้ปัญหาได้ตั้งแต่ 2 ทางเลือกขึ้นไป		/		
3.3) บอกทางเลือกในการแก้ปัญหาได้ 1 ทางเลือก			/	
3.4) ไม่บอกทางเลือกในการแก้ปัญหา				/
4) การประเมินทางเลือกในการแก้ปัญหาคความขัดแย้ง				
4.1) บอกข้อดี-ข้อเสียของทางเลือกจากขั้นตอนที่ 3 ได้ถูกต้อง 3 ทางเลือก	/			
4.2) บอกข้อดี-ข้อเสียของทางเลือกจากขั้นตอนที่ 3 ได้ถูกต้อง 2 ทางเลือก		/		
4.3) บอกข้อดี-ข้อเสียของทางเลือกจากขั้นตอนที่ 3 ได้ถูกต้อง 1 ทางเลือก			/	
4.4) ไม่บอกข้อดี-ข้อเสีย หรือบอกข้อดี-ข้อเสียไม่ถูกต้อง				/
5) การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา				
5.1) เลือกทางเลือกในการแก้ปัญหาที่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้			/	
5.2) ไม่ได้เลือกทางเลือกหรือเลือกทางเลือกที่นำไปใช้แก้ปัญหาไม่ตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้				/
6) การตรวจสอบทางเลือกในการแก้ปัญหา				
6.1) บอกการตรวจสอบทางเลือกไว้ถูกต้อง			/	
6.2) ไม่บอกการตรวจสอบทางเลือกหรือบอกการตรวจสอบทางเลือกได้ไม่ตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้				/

ภาคผนวก ก

**โปรแกรมและแผนการสอนสำหรับการส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โดยใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม**

ชื่อโปรแกรม โปรแกรมการส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้งของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม

หลักการและเหตุผล มนุษย์ทุกคนต้องมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ การมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน จะทำให้ชีวิตมีคุณค่า มีความหมาย ตลอดจนมีส่วนร่วมทำให้การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แต่เนื่องจากมนุษย์มีความแตกต่างและความแตกต่างจากความสัมพันธ์กันของมนุษย์ จะทำให้เกิดความขัดแย้งต่างๆ ขึ้นมาได้อย่างมากมายในชีวิตของเรา

จากการสำรวจปัญหาของนักเรียนกลุ่มวัยรุ่นในระดับมัธยมศึกษา พบว่า ปัญหาสำคัญของเด็ก คือ เรื่องความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนในเรื่องเกี่ยวกับ ความคิดเห็นไม่ตรงกัน การไม่ยอมรับ ไม่เข้าใจกัน การเอาแต่ใจตัวเอง และการโต้เถียงอย่างไม่มีเหตุผล ฯลฯ ซึ่งพฤติกรรมส่วนใหญ่ที่นักเรียนจะแสดงออก คือ การไม่สนใจ การหลีกเลี่ยง การเถียงเพื่อเอาชนะ การทำตามใจเพื่อน เป็นต้น และเมื่อสำรวจสิ่งที่นักเรียนคิดว่าควรจะพัฒนา คือ การรู้จักรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน การรู้จัก เอาใจเขามาใส่ใจเรา และ การให้การยอมรับกัน เพราะพัฒนาการของคุณลักษณะนิสัยเหล่านี้ยังมีอยู่น้อย

ในการจัดการกับความขัดแย้งของเด็กจากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่ามักจะมีคนใดคนหนึ่งเป็นผู้แพ้ หรือทั้งสองฝ่ายต้องกลายเป็นผู้แพ้อยู่เสมอ ซึ่งเป็นพฤติกรรมของการจัดการความขัดแย้งของคนส่วนใหญ่โดยทั่วไปที่มักจะปฏิบัติกัน แต่การจัดการกับความขัดแย้งที่ทำให้คู่ขัดแย้งมีการยอมรับผลที่ได้จากการแก้ปัญหาพร้อมกัน และการทำให้เกิดการร่วมมือกันในการทำให้คู่ขัดแย้งสามารถชนะด้วยกันทั้งสองฝ่าย อันจะเป็นวิธีการที่ดีในระยะยาวนั้น กลับมีการนำมาใช้กันน้อย

ปัญหาการขาดทักษะความสัมพันธ์กันของวัยรุ่นกับกลุ่มเพื่อนนั้น เป็นผลสืบเนื่องมาจากการขาดทัศนคติที่ดีในแก้ปัญหาระหว่างบุคคล ขาดความรู้และความสามารถในการจัดการกับปัญหาจนทำให้เกิดความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ซึ่งการขาดทักษะพื้นฐานทางด้านความสัมพันธ์ที่ดีของเด็กเหล่านี้ จะนำไปสู่การเติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ที่ขาดเพื่อนและไม่มีความสุข ด้วยเหตุนี้การฝึกบุคคลให้รู้จักแสดงความคิด ความรู้สึก และความต้องการออกมา โดยการพูดจาอย่างเปิดเผย การฝึกการยอมรับฟังความคิดเห็น และการพยายามเข้าใจบุคคลอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กันนั้น เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นยิ่ง เพราะจะช่วยให้เกิดการเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีของเด็กกับบุคคลอื่น ๆ เพื่อจะนำไปสู่การจัดการกับความขัดแย้งได้โดยที่ยังมีความสัมพันธ์ที่ดีกับคนอื่น ๆ ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างความรู้สึกรับประกันทางจิตใจให้กับเด็กที่จะต้องเติบโตเป็นผู้ใหญ่ต่อไปในอนาคต

โปรแกรมการส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้งของนักเรียน เป็นการฝึก การแก้ปัญหาความขัดแย้งอย่างเป็นกระบวนการต่อเนื่อง ด้วยการให้นักเรียนฝึกการแก้ปัญหาความ ขัดแย้งจากวิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain โดยการใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม อันเป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้รู้จักเปิดเผยต่อกัน รู้จักยอมรับฟังความคิดเห็น ความรู้สึกและความต้องการ ของคนอื่นๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและยอมรับบุคคลอื่นได้มากขึ้น

ในการวิจัยเกี่ยวกับการอภิปรายกลุ่มของเด็กจากในต่างประเทศที่ผ่านมาพบว่า การใช้ การอภิปรายจากกลุ่มเพื่อนนั้นมีอิทธิพลอย่างมากต่อเด็ก โดยสามารถเพิ่มขั้นการพัฒนาทางจริยธรรม ในตัวของเด็กให้สูงขึ้นได้

จากการทดลองของผู้วิจัย เรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการส่งเสริมความสามารถในการแก้- ปัญหาความขัดแย้งของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่มพบว่าโปรแกรม นี้สามารถที่จะพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้งให้กับผู้เรียนได้ และจากการนำไปใช้ กับนักเรียนผู้เข้าร่วม โปรแกรมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ โปรแกรมอยู่ในระดับมาก จึงถือได้ว่าโปรแกรม นี้มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้งได้ในระดับหนึ่ง

เป้าหมายของโปรแกรม เพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้งของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม ตามแนวคิดของ Fountain

ลักษณะของโปรแกรม เป็นโปรแกรมเสริมหลักสูตรการเรียนการสอนในกลุ่มวิชาสร้างเสริม- ประสพการณ์ชีวิตและกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ใช้แผนการสอนจำนวน 13 แผนๆละ 3 คาบ รวมเวลาที่ใช้สอนทั้งสิ้น 39 คาบ เวลาที่ใช้ในการประเมินโปรแกรม 11 คาบ นักเรียนที่เข้าร่วม โปรแกรมเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลการเรียนในวิชาภาษาไทยตั้งแต่ระดับ 2 ขึ้นไป

เนื้อหา เนื้อหาที่ใช้สอนในแผนการสอนคือ แนวทางการแก้ปัญหาความขัดแย้งแบบวิธีชนะ-ชนะ ของสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยเป็นลักษณะของความขัดแย้ง 3 ประเภท ตาม แนวคิดของ Fountain ประเภทละ 4 สถานการณ์ ประกอบด้วยสถานการณ์ทั้งหมด 12 สถานการณ์ ดังนี้ คือ

1. สถานการณ์ของความขัดแย้งในเรื่องสิ่งของ จำนวน 4 แผน คือ ความขัดแย้งที่เกิดจาก ความจำกัดของสิ่งของ ตำแหน่ง ทักษะของบุคคลและเวลา

2. สถานการณ์ของความขัดแย้งในเรื่องความรู้สึก จำนวน 4 แผน คือ ความขัดแย้งที่เกิดจากการถูกคุกคามต่อความรู้สึกที่ว่ามีค่า การมีอคติ การกระทำอย่างไม่เอาใจใส่ และความผิดหวัง

3. สถานการณ์ความขัดแย้งในเรื่องความคิด จำนวน 4 แผน คือ ความขัดแย้งที่เกิดจากความแตกต่างในเรื่องของเป้าหมาย ค่านิยม วัฒนธรรมและการรับรู้

ในแผนการสอนที่ 1- 3 เป็นแผนการเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนในการใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่มเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในวิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอน และข้อกำหนดของการเรียนในการใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่มที่เรียนแต่ละครั้ง

วิธีสอน ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนของโปรแกรมการส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้งของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม มีกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ ขั้นดำเนินกิจกรรม และขั้นสรุปและประเมินผล ซึ่งในแต่ละขั้นตอนจะมีสาระสังเขป ดังนี้ คือ

1. ขั้นนำ (เวลาที่ใช้ประมาณ 10 นาที)

- เป็นการทบทวนเนื้อหาและวิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอน
- นำเสนอสถานการณ์สมมติและคำถาม

2. ขั้นดำเนินกิจกรรม (เวลาที่ใช้ประมาณ 30 นาที)

- ใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่มแก้ปัญหาคความขัดแย้งจากหัวข้อการแก้ปัญหาแต่ละขั้นตอนตามลำดับของวิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain คือ

- 1) การระบุความต้องการ/ความจำเป็นของกลุ่มขัดแย้ง
- 2) การอธิบายปัญหา
- 3) การสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา
- 4) การประเมินทางเลือกในการแก้ปัญหา
- 5) การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา
- 6) การตรวจสอบทางเลือกในการแก้ปัญหา

- บันทึกผลสรุปที่ได้จากการอภิปรายลงในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

3. ขั้นสรุปและประเมินผล (เวลาที่ใช้ประมาณ 20 นาที)

- ตัวแทนกลุ่มสรุปผลการแก้ปัญหา
- ครูและผู้เรียนสรุปผลการแก้ปัญหาแต่ละขั้นตอนร่วมกัน

ในการเรียนแต่ละครั้งจะมีการแบ่งกลุ่ม และการกำหนดบทบาทหน้าที่ในการอภิปรายของสมาชิกกลุ่มที่เป็นข้อกำหนดของการใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม ดังนี้ คือ

ข้อกำหนดของการใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม

1. การจัดแบ่งกลุ่มนักเรียน

1.1 จำนวนนักเรียนมีกลุ่มละ 5 คน

1.2 ลักษณะของสมาชิกกลุ่มมีทั้งเพศหญิงและชายและต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (พิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยในเทอมที่ผ่านมา) ที่แตกต่างกันโดยจัดให้มีนักเรียนที่เรียนเก่ง 1 คน อ่อน 1 คนและปานกลาง 3 คนคละกันในแต่ละกลุ่ม

2. บทบาทของสมาชิกกลุ่มในการเรียนแต่ละแผนการสอน สมาชิกจะมีบทบาทในการเรียน บทบาทใดบทบาทหนึ่งใน 3 บทบาท ดังนี้ คือ

2.1 ผู้ดำเนินการอภิปราย จำนวน 1 คน เป็นผู้นำกลุ่มในการดำเนินการอภิปรายตามลำดับหัวข้อการแก้ปัญหาแต่ละขั้นตอน โดยจะทำหน้าที่ถามความเห็นจากสมาชิกกลุ่มแต่ละคนตามลำดับการนั่งของสมาชิกโดยผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนไปรอบๆวงกลม จากนั้นจึงนำสมาชิกสนทนาและร่วมกันปรึกษาหารือเพื่อหาข้อตกลงร่วมกันในการสรุปเนื้อหาคำตอบของหัวข้อการแก้ปัญหาภายในระยะเวลาที่กำหนด

2.2 เลขานุการกลุ่ม จำนวน 1 คน ทำหน้าที่เป็นผู้จดบันทึกข้อสรุปที่ได้จากการอภิปรายของกลุ่มลงในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้งและรายงานผลสรุปนั้นกับเพื่อนๆ รวมทั้งมีบทบาทในการอภิปรายโดยการแสดงความคิดเห็นและร่วมปรึกษาหารือกับกลุ่ม

2.3 ผู้ร่วมอภิปราย จำนวน 3 คน ทำหน้าที่เป็นผู้ร่วมแสดงความคิดเห็นกับผู้ดำเนินการอภิปรายและร่วมปรึกษาหารือเพื่อจะตกลงหาข้อสรุปของหัวข้อการแก้ปัญหาร่วมกัน

3. ระยะเวลาการรวมกลุ่ม เวลาในการอยู่ร่วมกันของนักเรียนในแต่ละกลุ่ม จะอยู่ร่วมกันประมาณ 3 ครั้งแล้วจะมีการเปลี่ยนกลุ่มใหม่

ในการเปลี่ยนกลุ่มใหม่แต่ละครั้งให้ผู้เรียนเขียนลงแผ่นกระดาษว่าอยู่ในกลุ่มใด และมีบทบาทอะไรในกลุ่มนั้น และครูจะเป็นผู้จัดแบ่งกลุ่มให้กับผู้เรียนเพื่อไม่ให้เกิดความสับสนและเพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคนได้มีโอกาสหมุนเวียนเปลี่ยนบทบาทกันในการเรียน

สื่อการเรียนการสอน สื่อประกอบการเรียนการสอนที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน ได้แก่

1. บัตรแสดงวิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain
2. บัตรสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติ
3. แบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

การประเมินผลการเรียนการสอน ประเมินจากการพิจารณาคะแนนการทำแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้งของแต่ละกลุ่มที่เรียนแต่ละครั้ง

แผนการสอน

การส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้งของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โดยใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม

แผนการสอนที่	ประเภทของความขัดแย้ง	ชื่อแผนการสอน
1	ความขัดแย้งที่เกิดจากความจำกัดของวัสดุ (การเตรียมความพร้อมในการอภิปรายการแก้ปัญหา 6 ชั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain)	การเตรียมความพร้อม
2-5	<u>ความขัดแย้งในเรื่องของสิ่งของ</u>	--
2	ความขัดแย้งที่เกิดจากความจำกัดของวัสดุ	ปัญหาบอลลูกเดียว
3	ความขัดแย้งที่เกิดจากความจำกัดของตำแหน่ง	ไม่มีผู้แพ้
4	ความขัดแย้งที่เกิดจากความจำกัดของเวลา	สู่จุดหมายจากหลายแนวทาง
5	ความขัดแย้งที่เกิดจากความจำกัดของบุคคล ในเรื่องของทักษะ	ความสามารถที่ฝึกได้
6-9	<u>ความขัดแย้งในเรื่องของความรู้สึก</u>	
6	ความขัดแย้งที่เกิดจากการถูกคุกคาม ต่อความรู้สึกที่ว่าตนมีค่า	แบ่งปันน้ำใจ
7	ความขัดแย้งเกิดจากการมือคด	ขจัดความลำเอียง
8	ความขัดแย้งเกิดจากความผิหว้าง	ชดเชยความรู้สึก
9	ความขัดแย้งเกิดจากการกระทำ อย่างไม่เอาใจใส่	ใจเขาใจเรา
10-13	<u>ความขัดแย้งในเรื่องของความคิด</u>	
10	ความขัดแย้งที่เกิดจากความแตกต่าง ในด้านเป้าหมาย	เป้าหมายที่ต่างกัน
11	ความขัดแย้งที่เกิดจากความแตกต่าง ในด้านการรับรู้	รับรู้อย่างถูกต้อง
12	ความขัดแย้งที่เกิดจากความแตกต่าง ในด้านวัฒนธรรม	อยู่ร่วมกันอย่างเข้าใจ
13	ความขัดแย้งที่เกิดจากความแตกต่าง ในค่านิยม	รับฟังอย่างเข้าใจ

แผนการสอนที่ 1

ชื่อแผนการสอน	เตรียมความพร้อมฝึกการอภิปรายการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอน ตามแนวคิดของ Fountain
ระดับชั้น	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เวลาที่สอน	3 คาบ

ความคิดรวบยอด

การใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain ไปแก้ปัญหาคำถามขัดแย้ง สามารถทำให้คู่ขัดแย้งบรรลุเป้าหมายได้ตามความต้องการ โดยที่ยังรักษาสัมพันธภาพที่ดีไว้ได้
จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เมื่อกำหนดสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติมาให้ นักเรียนสามารถเลือกแนวทางของการแก้ปัญหาคำถามขัดแย้งตามแบบวิธีชนะ-ชนะได้ โดยใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain

เนื้อหา

การฝึกใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain จากสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติที่เกิดจากความจำกัดในเรื่องสิ่งของที่กำหนดไว้ดังนี้ คือ

“ในตอนบ่ายของวันเสาร์นี้กำลังฤดูครของช่อง 3 ซึ่งวันนี้ได้เสนอเป็นตอนอวสาน แต่นัดอยากจะทำรายการถ่ายทอดสดรายการคอนเสิร์ตซึ่งเสนอทำทางและลักษณะการเดินทางสำหรับที่จะนำไปประกอบการแสดงที่โรงเรียนแต่ที่บ้านมีทีวีอยู่เพียงเครื่องเดียว และทั้งสองต่างก็อยากจะทำรายการทีวีที่ตนเองต้องการ ”

ประเด็นคำถาม

- นักเรียนจะอย่างไรเพื่อให้ได้รายการทีวีตามที่ต้องการ
- แนวทางการแก้ปัญหาตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิธีชนะ-ชนะ คือ

1. ทั้งคู่ตกลงที่จะผลัดกันดูรายการทีวีที่ตนชอบ

วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain มีดังนี้ คือ

ขั้นตอนที่ 1 การระบุความต้องการ/ความจำเป็นของคู่ขัดแย้ง

ขั้นตอนที่ 2 การอธิบายปัญหา

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินทางเลือก

ขั้นตอนที่ 5 การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา

ขั้นตอนที่ 6 การตรวจสอบทางเลือกในการแก้ปัญหา

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ก. ขั้นนำ

1. นำเข้าสู่เนื้อหาที่จะสอนโดยครูสนทนาและใช้ประเด็นคำถามเชื่อมโยงเนื้อหาเกี่ยวกับประสบการณ์ในเรื่องของปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของนักเรียนดังนี้คือ

- ปัญหาความขัดแย้งที่นักเรียนเคยประสบมีอะไรบ้าง และอย่างไร
- นักเรียนแก้ปัญหาความขัดแย้งนั้นๆอย่างไร
- ทำไมจึงแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยวิธีนั้น
- การแก้ปัญหาของนักเรียนทำให้ปัญหาความขัดแย้งหมดไปหรือไม่ เพราะอะไร
- มีปัญหาอะไรเกิดขึ้นจากการแก้ปัญหาบ้างหรือไม่ ถ้ามีเพราะอะไร

2. ครูนำเสนอแผ่นภาพแสดงวิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain ที่หน้าชั้นสำหรับใช้ประกอบการอธิบายหลังจากให้นักเรียนอ่านร่วมกัน

3. ครูนำเสนอสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติจากความขัดแย้งในเรื่องของสิ่งของ ที่เกิดจากความงำกักของวัสดุ ด้วยแผ่นภาพที่หน้าชั้นและให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน

ข. ขั้นดำเนินการกิจกรรม

4. ให้นักเรียนทั้งชั้นนั่งเป็นรูปวงกลม ครูแนะนำลักษณะของการอภิปรายโดยชี้แจงบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มแล้วให้เลือก ผู้ดำเนินการอภิปรายกับเลขานุการกลุ่ม ซึ่งจะต้องผลัดเปลี่ยนบทบาทกันในแต่ละครั้งที่เรียน พร้อมทั้งแจกแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาที่ได้จากการอภิปรายในแต่ละขั้นตอนให้เลขานุการกลุ่มเป็นผู้บันทึกผล

5. ครูจะเป็นผู้ดำเนินการนำการอภิปรายเป็นตัวอย่างในขั้นตอนที่ 1 และ 2 กับนักเรียน โดยใช้สถานการณ์ความขัดแย้งสมมตินั้น และให้นักเรียนฝึกการแก้ปัญหาร่วมกัน เพื่อให้นักเรียนหาคำตอบจากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปรายในแต่ละขั้นตอน ดังนี้ คือ

5.1 ขั้นตอนที่ 1 การระบุถึงความต้องการ/ความจำเป็นของกลุ่มขัดแย้ง

ให้นักเรียนวิเคราะห์สาเหตุของความขัดแย้งและบอกความต้องการหรือความจำเป็นของกลุ่มขัดแย้งทั้งสองฝ่ายโดยไม่มีการระบุว่าใครผิดหรือถูก จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่ใช้อภิปราย คือ ความจำเป็นหรือมีความต้องการของนิคและนัม คือ อะไร

5.2 ขั้นตอนที่ 2 การอธิบายปัญหา

ให้นักเรียนอธิบายปัญหาโดยบอกลักษณะของความขัดแย้ง จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่ใช้อภิปราย คือ ปัญหาของเรื่องนี้คืออะไร

5.3 ขั้นที่ 3 การสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนคิดและเขียนทางเลือกในการแก้ปัญหาให้มากที่สุดโดยไม่มีประเมินตัดสินหรือ วิเคราะห์เพื่อหาทางเลือกที่หลากหลาย จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ แนวทางการแก้ปัญหาของเรื่องนี้มีอะไรบ้าง

5.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินทางเลือก

ให้นักเรียนประเมินทางเลือกที่เสนอไว้ในขั้นตอนที่ 3 โดยการพิจารณาถึงข้อดี-ข้อเสียของทางเลือกนั้นที่จะนำไปใช้แก้ปัญหา จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือทางเลือกที่เสนอมานในแต่ละแนวทางมีข้อดี-ข้อเสียอย่างไรบ้าง

5.5 ขั้นตอนที่ 5 การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนบอกทางเลือกที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการยอมรับทางเลือกนั้นและพิจารณาอุปสรรคที่จะเกิดขึ้น หากนำทางเลือกนั้นไปใช้แก้ปัญหา จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ นิมจะยอมรับทางเลือกนั้นและจะมีปัญหาหรือไม่ เพราะอะไร

5.6 ขั้นตอนที่ 6 การตรวจสอบทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียน บอกแนวทางที่จะทำให้ทราบว่าหากนำทางเลือกที่เลือกในขั้นตอนที่ 5 ไปใช้แก้ปัญหาแล้วจะทำให้ความขัดแย้งหมดสิ้นไปได้หรือสามารถลดความขัดแย้งลงไปได้ จากหัวข้อการอภิปราย คือ ทำอย่างไรจึงจะทราบว่าความขัดแย้งได้หมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งนั้นลงไปได้

6. เลขานุการกลุ่มแต่ละกลุ่มสรุปผลการแก้ปัญหาในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

ก. ขั้นสรุป

7. ครูและนักเรียนสรุปคำตอบของการแก้ปัญหาในแต่ละขั้นตอนร่วมกัน

สื่อประกอบการเรียนการสอน

1. แผ่นภาพแสดงวิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain
2. แบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

การประเมินผล

1. สังเกตการมีส่วนร่วม
 - การตอบคำถามและอธิบายเหตุผลจากการอภิปรายแสดงความคิดเห็น
 - การให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
2. การตรวจผลงาน
 - คำตอบในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

แผนการสอนที่	ประเภทของความขัดแย้ง	ชื่อแผนการสอน
2-5	ความขัดแย้งในเรื่องสิ่งของ	--
2	ความขัดแย้งที่เกิดจากความจำกัดของวัสดุ	ปัญหาบอลลูกเดียว
3	ความขัดแย้งที่เกิดจากความจำกัดของตำแหน่ง	ไม่มีผู้แพ้
4	ความขัดแย้งที่เกิดจากความจำกัดของเวลา	สู่จุดหมายจากหลายแนวทาง
5	ความขัดแย้งที่เกิดจากความจำกัดในเรื่องทักษะ ของบุคคล	ความสามารถที่ฝึกได้

แผนการสอนที่ 2

ชื่อแผนการสอน	ความขัดแย้งที่เกิดจากความจำกัดของวัสดุ.....ปัญหาบอลลูกเดียว
ระดับชั้น	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เวลาที่สอน	3 คาบ

ความคิดรวบยอด

การใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain โดยการใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม ไปแก้ปัญหาความขัดแย้งในเรื่องสิ่งของที่เกิดจากความจำกัดของวัสดุสามารถทำให้ผู้ขัดแย้งบรรลุเป้าหมายได้ตามความต้องการ และทำให้รักษาสัมพันธภาพที่ดีไว้ได้

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เมื่อกำหนดสถานการณ์ความขัดแย้งในเรื่องสิ่งของที่เกิดจากความจำกัดของวัสดุมาให้นักเรียนสามารถเลือกแนวทางของการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เป็นไปตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งตามแบบวิธีชนะ-ชนะได้ โดยใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain

เนื้อหา

ความขัดแย้งที่เกิดจากความจำกัดของวัสดุ เป็นความขัดแย้งในเรื่องของสิ่งของที่เกิดจากการมีวัสดุอยู่อย่างจำกัด

สถานการณ์ความขัดแย้งสมมติของปัญหาความขัดแย้งมีดังนี้ คือ

“ห้องเก็บอุปกรณ์กีฬาของโรงเรียนมีลูกบอลอยู่ 1 ลูก ในช่วงพักเที่ยง เสรีต้องการจะนำลูกบอลไปฝึกการเล่น โยนและรับบอลกับเพื่อนๆเพื่อจะสอบในช่วงบ่ายวันนี้ เขาจึงไปเก็บลูกบอลเพื่อนำไปเล่น แต่ขณะที่เสรีกำลังจะเดินไปที่สนาม เขาเห็นครูหอบของพะรุงพะรังเดินมาจึงได้วางลูกบอลไว้และช่วยถือของให้ครูนำไปไว้ที่ห้องพัก ส่วนวิชัยนั้นก็ต้องการที่จะไปเอาลูกบอลมาเล่นด้วยเช่นกันและบังเอิญไปเจอลูกบอลวางอยู่จึงได้หยิบและจะนำไปเล่น และขณะที่วิชัยกำลังถือลูกบอลอยู่นั้นเสรีซึ่งนำของไปให้ครูเสร็จแล้วก็กำลังจะไปหยิบลูกบอลพอดี ทั้งสองจึงเกิดการถกเถียงและแย่งชิงลูกบอลกัน”

ประเด็นคำถาม

- เสรีจะทำอย่างไรเพื่อจะนำลูกบอลไปฝึกการเล่น โยน-รับบอลกับเพื่อนๆได้

แนวทางการแก้ปัญหาตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิธีชนะ-ชนะ คือ

1. เสรีและวิชัยตกลงจะเล่นบอลด้วยกัน
2. ทั้งคู่ตกลงผลัดกันเล่นบอลโดยร่วมกันกำหนดเวลาการเล่นของแต่ละคนและลำดับการเล่นก่อนหลัง

เล่นก่อนหลัง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ก. ขั้นนำ

1. นำเข้าสู่เนื้อหาโดยทบทวนวิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Pountain และบทบาทของการเป็นสมาชิกกลุ่ม จากที่ได้เรียนมาในคาบที่แล้ว
2. ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติจากความขัดแย้งในเรื่องของสิ่งของที่เกิดจากความจำกัดของวัสดุจากแผ่นภาพที่หน้าชั้นพร้อมกัน

ข. ขั้นดำเนินการกิจกรรม

3. ให้นักเรียนทั้งชั้นนั่งเป็นรูปวงกลม และเลือกผู้ดำเนินการอภิปรายกับเลขานุการกลุ่ม พร้อมทั้งแจกแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาให้เลขานุการของกลุ่ม
4. ครูจะเป็นผู้นำการอภิปรายเป็นตัวอย่างให้กับนักเรียนในชั้นตอนที่ 1 และ 2 จากสถานการณ์ความขัดแย้งสมมตินั้นและให้สมาชิกในกลุ่มได้แสดงความคิดเห็น และปรึกษาหารือกันเพื่อหาคำตอบของหัวข้อการแก้ปัญหาต่างๆ ที่อภิปรายไปในแต่ละขั้นตอน คือ

4.1 ขั้นตอนที่ 1 การระบุถึงความต้องการ/ความจำเป็นของกลุ่มขัดแย้ง

ให้นักเรียนวิเคราะห์สาเหตุของความขัดแย้งและบอกถึงความจำเป็นหรือความต้องการของกลุ่มขัดแย้งโดยไม่มีภาระรู้ว่าใครผิดใครถูก จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ เสรีและวิชัยมีความต้องการ/ความจำเป็นอะไร

4.2 ขั้นตอนที่ 2 การอธิบายปัญหา

ให้นักเรียนอธิบายปัญหาโดยการบอกลักษณะของความขัดแย้ง จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ปัญหาความขัดแย้งของเรื่องนี้คืออะไร

4.3 ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนคิดและเขียนทางเลือกในการแก้ปัญหาให้มากที่สุดโดยไม่มีภาระประเมิน ตัดสิน วิเคราะห์เพื่อหาทางเลือกที่หลากหลาย จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ แนวทางในการแก้ปัญหาในเรื่องนี้ มีอะไรบ้าง

4.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินทางเลือก

ให้นักเรียนประเมินทางเลือกที่ได้ในขั้นตอนที่ 3 โดยพิจารณาถึงข้อดี-ข้อเสียของทางเลือกนั้น จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ทางเลือกที่เสนอมานี้ในแต่ละแนวทางมีข้อดี-ข้อเสียอย่างไรบ้าง

4.5 ขั้นตอนที่ 5 การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนบอกทางเลือกที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการยอมรับ ทางเลือกนั้นและพิจารณาอุปสรรคที่จะเกิดขึ้น หากนำทางเลือกนั้นไปใช้แก้ปัญหา จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ วิชัย จะยอมรับทางเลือกนั้นและจะมีปัญหาหรือไม่ เพราะอะไร

4.6 ขั้นตอนที่ 6 การตรวจสอบทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนบอกแนวทางที่จะทำให้ทราบว่าหากนำทางเลือกจากในขั้นตอนที่ 5 ไปใช้แก้ปัญหา จะทำให้ความขัดแย้งหมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งลงไปได้ จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ทำอย่างไรจึงจะทราบว่าความขัดแย้งได้หมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งนั้นลงไปได้

5. เลขานุการกลุ่มแต่ละกลุ่มสรุปผลการอภิปรายที่บันทึกลงในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

ค. ขั้นสรุป

6. ครูและนักเรียนสรุปคำตอบของการแก้ปัญหาในแต่ละขั้นตอนนี้ร่วมกัน

สื่อประกอบการเรียนการสอน

1. แบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

การประเมินผล

1. สังเกตการมีส่วนร่วม
 - การอภิปรายแสดงความคิดเห็น
 - การให้ความร่วมมือและความสนใจในการทำกิจกรรม
2. การตรวจผลงาน
 - คำตอบในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

แผนการสอนที่ 3

ชื่อแผนการสอน	ความขัดแย้งที่เกิดจากความจำกัดของตำแหน่ง.....ไม่มีผู้แพ้
ระดับชั้น	ประถมศึกษาปีที่ 6
เวลาที่สอน	3 คาบ

ความคิดรวบยอด

การใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain โดยการใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่มไปแก้ปัญหาคือความขัดแย้งในเรื่องของสิ่งของที่เกิดจากความจำกัดของตำแหน่งสามารถทำให้ผู้ขัดแย้งบรรลุเป้าหมายได้ตามความต้องการและทำให้รักษาสัมพันธภาพที่ดีไว้ได้

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เมื่อกำหนดสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติในเรื่องของสิ่งของที่เกิดจากความจำกัดในเรื่องตำแหน่งมาให้ นักเรียนสามารถเลือกแนวทางของการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เป็นไปตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิธีชนะ-ชนะได้ โดยใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain

เนื้อหา

ความขัดแย้งที่เกิดจากความจำกัดของตำแหน่ง เป็นความขัดแย้งในเรื่องของสิ่งของที่เกิดจากความจำกัดของจำนวนตำแหน่ง

สถานการณ์ความขัดแย้งสมมติของปัญหาคือความขัดแย้งมีดังนี้คือ

“ครูให้นักเรียนเสนอรายชื่อผู้ที่สมควรจะได้เป็นประธานนักเรียนของในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วให้คัดเลือกตัวแทนมา 1 คน คาและเคซ ต่างก็อยากจะเป็นประธานนักเรียนด้วยกันทั้งคู่ แต่ครูให้มีประธานได้เพียงคนเดียว และเมื่อคะเนน ออกมาปรากฏว่าทั้งสองได้คะแนนเท่ากัน เพราะสมาชิกที่สนับสนุนทั้งสองฝ่ายซึ่งมีพอกๆกันและต่างก็อยากที่จะให้คนที่ตนชอบได้เป็นประธานเช่นเดียวกัน แต่จะต้องมีคนใดคนหนึ่งเท่านั้นที่จะได้เป็น ”

ประเด็นคำถาม

-คาจะได้อย่างไรเพื่อจะได้เป็นประธานนักเรียน

แนวทางในการแก้ปัญหาตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิธีชนะ-ชนะ คือ

1. ทั้งคู่ตกลงผลัดกันทำหน้าที่ประธานกิจกรรมในเวลาที่เหมาะสมโดยกำหนดกติกาสำคัญก่อนหลังในการทำหน้าที่

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ก. ขั้นนำ

1. ครูนำเข้าสู่เนื้อหาโดยทบทวนวิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain และบทบาทของการเป็นสมาชิกกลุ่ม จากที่ได้เรียนมา

2. ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติในเรื่องสิ่งของที่เกิดจากความจำกัดของตำแหน่งที่หน้าชั้นพร้อมกัน

ข. ขั้นดำเนินกิจกรรม

3. ให้นักเรียนทั้งชั้นนั่งรวมกันเป็นรูปวงกลมและเลือกผู้ดำเนินการอภิปรายกับเลขานุการกลุ่ม พร้อมทั้งแจกแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาให้นักเรียนที่เป็นเลขานุการกลุ่มเพื่อบันทึกผลที่ได้จากการอภิปรายในแต่ละขั้นตอน

4. ครูจะเป็นผู้นำการอภิปรายเป็นตัวอย่างให้กับนักเรียนในขั้นตอนที่ 1 และ 2 จากสถานการณ์ความขัดแย้งสมมตินั้น และให้สมาชิกในกลุ่มแสดงความคิดเห็น และปรึกษาหารือกันเพื่อหาคำตอบของหัวข้อการแก้ปัญหาต่างๆ ที่อภิปรายไปในแต่ละขั้นตอน ตามลำดับ คือ

4.1 ขั้นตอนที่ 1 การระบุถึงความต้องการ/ความจำเป็นของกลุ่มขัดแย้ง

ให้นักเรียนวิเคราะห์สาเหตุของความขัดแย้งและถึงบอกความจำเป็นหรือความต้องการของกลุ่มขัดแย้งโดยไม่มี การระบุว่าใครผิดใครถูก จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ คาและเคซ มีความจำเป็นหรือความต้องการอะไร

4.2 ขั้นตอนที่ 2 การอธิบายปัญหา

ให้นักเรียนอธิบายปัญหาโดยบอกลักษณะของความขัดแย้ง จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ปัญหาของเรื่องนี้คืออะไร

4.3 ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนคิดและเขียนทางเลือกในการแก้ปัญหาให้มากที่สุดโดยไม่มี การประเมิน ตัดสิน วิเคราะห์เพื่อหาทางเลือกที่หลากหลาย จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ แนวทางในการแก้ปัญหา ในเรื่องนี้มีอะไรบ้าง

4.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินทางเลือก

ให้นักเรียนประเมินทางเลือกในขั้นตอนที่ 3 โดยพิจารณาถึงข้อดี-ข้อเสียของทางเลือกนั้น จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ทางเลือกที่เสนอมานี้แต่ละแนวทางข้อดี-ข้อเสีย อย่างไรบ้าง

4.5 ขั้นตอนที่ 5 การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียน บอกทางเลือกที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการยอมรับ ทางเลือกนั้นและพิจารณาอุปสรรคที่จะเกิดขึ้น หากนำทางเลือกนั้นไปใช้แก้ปัญหา จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ เคซ จะยอมรับทางเลือกนั้นหรือจะมีปัญหาบ้างหรือไม่ เพราะอะไร

4.6 ชั้นตอนที่ 6 การตรวจสอบทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนบอกแนวทางที่จะทำให้ทราบว่าหากนำทางเลือกที่ได้จากใน ชั้นตอนที่ 5 ไปใช้จะทำให้ความขัดแย้งหมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งลงไปได้ จากหัวข้อการแก้ปัญหาคือ ทำอย่างไรจึงจะทราบว่าความขัดแย้งได้หมดสิ้นไปหรือสามารถความขัดแย้งลดน้อยลงไปได้

5. ให้เลขานุการกลุ่มแต่ละกลุ่ม สรุปผลการอภิปรายในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาคความขัดแย้ง

ก. ชั้นสรุป

6. ครูและนักเรียน สรุปคำตอบของการแก้ปัญหาในแต่ละชั้นตอนร่วมกัน

สื่อประกอบการเรียนการสอน

1. แบบบันทึกผลการแก้ปัญหาคความขัดแย้ง

การประเมินผล

1. การสังเกต
 - การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น
 - การให้ความร่วมมือและความสนใจในการทำกิจกรรม
2. การตรวจผลงาน
 - คำตอบในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาคความขัดแย้ง

แผนการสอนที่ 4

ชื่อแผนการสอน	ความจำกัคในเรื่องเวลาของบุคคล.....สู่จุดหมายจากหลายแนวทาง
ระดับชั้น	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เวลา	3 คาบ

ความคิดรวบยอด

การใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain โดยการใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม ไปแก้ปัญหาความขัดแย้งในเรื่องสิ่งของที่เกิดจากความจำกัคในเรื่องเวลาของบุคคลสามารถทำให้คู่ขัดแย้งบรรลุเป้าหมายได้ตามความต้องการ และทำให้รักษาสัมพันธภาพที่ดีไว้ได้

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เมื่อกำหนดสถานการณ์ความขัดแย้งในเรื่องของสิ่งของที่เกิดจากความจำกัคในเรื่องเวลาของบุคคลมาให้นักเรียนสามารถเลือกแนวทางของการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เป็นไปตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิธีชนะ-ชนะได้ โดยใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ

Fountain

เนื้อหา

ความจำกัคในเรื่องเวลาของบุคคล เป็นความขัดแย้งในเรื่องของสิ่งของที่เกิดจากความจำกัคในเรื่องเวลาของบุคคล

สถานการณ์ความขัดแย้งสมมติของปัญหาความขัดแย้งมีดังนี้คือ

“ปูและปลาต้องการจะหารายได้พิเศษช่วงปิดเทอมในร้านหนังสือ ซึ่งทางร้านจะเปิดรับสมัครนักเรียนที่ต้องการจะทำงานพิเศษหลังสอบก่อนจะปิดเทอม หลังสอบเสร็จวิชาสุดท้ายของวันนั้นปูจึงรีบชวนปลาไปสมัครงาน เพราะทางร้านกำลังจะปิดรับสมัครแล้ว และการที่ปูได้มาสมัครวันนี้ เพราะเธอขออนุญาตแม่อยู่หลายวันแล้วแต่แม่เพิ่งอนุญาตให้เธอทำงานพิเศษได้แต่ปลานั้นสอบเสร็จหลังปูทั้งสองคนเลยไปสมัครงานไม่ทันปูจึงรู้สึกเคืองปลาที่ทำให้พลาดงานที่ชอบและมีรายได้ดี”

ประเด็นคำถาม

- ปลาจะแก้ปัญหานี้อย่างไรเพื่อจะให้ตนเองและปูได้ทำงานพิเศษที่ชอบและมีรายได้ดี
- แนวทางการแก้ปัญหาตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิธีชนะ-ชนะ คือ
- 1.ปลาจะต้องไปหางานพิเศษทดแทนให้ปู

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ก. ขั้นนำ

1. นำเข้าสู่เนื้อหาที่จะสอนโดยให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติในสถานการณ์ความขัดแย้งของบุคคลที่เกิดจากความงัดใจในเรื่องของเวลา
2. ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มๆละ 5 คน และนั่งเป็นรูปวงกลม ให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้ดำเนินการอภิปรายและเลขานุการกลุ่ม
3. ให้เลขานุการกลุ่มรับแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง เพื่อบันทึกผลที่ได้จากการอภิปรายในแต่ละขั้นตอน

ข. ขั้นดำเนินการกิจกรรม

4. ผู้ดำเนินการอภิปรายของกลุ่มนำอภิปรายการแก้ปัญหาในสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติตามประเด็นหัวข้อการแก้ปัญหาต่างๆ ที่อภิปรายในแต่ละขั้นตอน คือ

4.1 ขั้นตอนที่ 1 การระบุถึงความต้องการ/ความจำเป็นของกลุ่มขัดแย้ง

ให้นักเรียนวิเคราะห์สาเหตุของความขัดแย้งและบอกความจำเป็นหรือความต้องการของกลุ่มขัดแย้งโดยไม่มีภาระระบุว่าใครผิดใครถูก จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ความจำเป็นหรือความต้องการของปลาและปู คือ อะไร

4.2 ขั้นตอนที่ 2 การอธิบายปัญหา

ให้นักเรียนอธิบายปัญหาโดยบอกลักษณะของความขัดแย้ง จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ปัญหาของเรื่องนี้ คืออะไร

4.3 ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนคิดและเขียนทางเลือกในการแก้ปัญหาให้ได้มากที่สุดโดยไม่มีภาระประเมิน ตัดสิน วิเคราะห์เพื่อหาทางเลือกที่หลากหลาย จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ แนวทางในการแก้ปัญหาในเรื่องนี้ มีอะไรบ้าง

4.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินทางเลือก

ให้นักเรียนประเมินทางเลือกที่ได้จากในขั้นตอนที่ 3 โดยพิจารณาถึงข้อดี-ข้อเสียของทางเลือกนั้น จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ทางเลือกแต่ละแนวทางที่เสนอมามีข้อดี-ข้อเสียอย่างไรบ้าง

4.5 ขั้นตอนที่ 5 การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนบอกทางเลือกที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการยอมรับ ทางเลือกนั้นและพิจารณาอุปสรรคที่จะเกิดขึ้น หากนำทางเลือกนั้นไปใช้แก้ปัญหา จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ปลา จะยอมรับทางเลือกนั้นและจะมีปัญหาบ้างหรือไม่ เพราะอะไร

4.6 ขั้นตอนที่ 6 การตรวจสอบทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนบอกแนวทางที่จะทำให้ทราบว่าหากนำทางเลือกที่ได้ในขั้นตอนที่ 5 ไปใช้แก้ปัญหาแล้ว จะทำให้ความขัดแย้งหมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งลงไปได้ จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ทำอย่างไรจึงจะทราบว่าความขัดแย้งได้หมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งนั้นลงไปได้

5. เลขานุการกลุ่มแต่ละกลุ่มสรุปผลการอภิปรายที่บันทึกลงในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

ค. ขั้นสรุป

6. ครูและนักเรียนสรุปคำตอบของการแก้ปัญหาในแต่ละขั้นตอนร่วมกัน

สื่อประกอบกระดานชนวน

1. แบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

การประเมินผล

1. การสังเกต
 - การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น
 - การให้ความร่วมมือและความสนใจในการทำกิจกรรม
2. การตรวจผลงาน
 - คำตอบในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

แผนการสอนที่ 5

ชื่อแผนการสอน	ความขัดแย้งที่เกิดจากความจำกัดในด้านทักษะของบุคคล.....ความสามารถที่ฝึกได้
ระดับชั้นที่สอน	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เวลา	3 คาบ

ความคิดรวบยอด

การใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain โดยการใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่มไปแก้ปัญหาคือความขัดแย้งในเรื่องสิ่งของที่เกิดจากความจำกัดในด้านทักษะของบุคคลสามารถทำให้ผู้ขัดแย้งบรรลุเป้าหมายได้ตามความต้องการและทำให้รักษาสัมพันธ์ภาพที่ดีไว้ได้

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เมื่อกำหนดสถานการณ์ความขัดแย้งในเรื่องสิ่งของที่เกิดจากความจำกัดของบุคคลในด้านทักษะมาให้นักเรียนสามารถเลือกแนวทางของการแก้ปัญหาความขัดแย้งตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิธีชนะ-ชนะได้ โดยใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain

เนื้อหา

ความขัดแย้งที่เกิดจากความจำกัดของบุคคลในเรื่องทักษะ เป็นความขัดแย้งในเรื่องของสิ่งของที่เกิดจากความจำกัดในเรื่องทักษะของบุคคล

สถานการณ์ความขัดแย้งสมมติของปัญหาคือความขัดแย้งมีดังนี้ คือ

“ช่วงปิดเทอมที่จะถึงนี้ผู้ช่วยฯ หางานพิเศษทำที่ร้านหนังสือใกล้ๆ โรงเรียน เนื่องจากร้านหนังสือต้องการจะได้นักเรียนที่สามารถจะเดินทางไปมาสะดวกและทางร้านระบุไว้ว่าต้องการนักเรียนที่สามารถพิมพ์ดีดได้ทั้งไทยและอังกฤษ แต่นักเรียนพิมพ์ดีดภาษาไทยได้อย่างเดียวเช่นเดียวกับผู้สมัครคนอื่น ๆ ซึ่งต่างก็ไม่เคยใช้เครื่องพิมพ์ดีดภาษาอังกฤษมาก่อนเลย”

ประเด็นคำถาม

-ทางร้านจะอย่างไรเพื่อจะได้คนทำงานที่อยู่ใกล้และมีความสามารถอย่างที่ต้องการ
แนวทางการแก้ปัญหาตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิธีชนะ-ชนะ คือ

1. ทางร้านรับผู้ช่วยได้แต่อาจจะกำหนดระยะเวลาตามที่เห็นสมควรเพื่อให้ผู้ไปฝึกทักษะการพิมพ์ภาษาอังกฤษให้ได้ก่อนจึงจะรับเข้าทำงาน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ก. ขั้นนำ

1. นำเข้าสู่เนื้อหาโดยให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติในความขัดแย้งที่เกิดจากความจำกัดในด้านทักษะของบุคคล
2. ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มๆละ 5 คนและนั่งเป็นรูปวงกลมให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้ดำเนินการอภิปรายและเลขานุการกลุ่ม
3. เลขานุการกลุ่มแต่ละกลุ่มรับแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง เพื่อทำหน้าที่บันทึกผลที่ได้จากการอภิปรายในแต่ละขั้นตอน

ข. ขั้นดำเนินการกิจกรรม

4. ผู้ดำเนินการอภิปรายของกลุ่มนำการอภิปรายการแก้ปัญหาในสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติตามประเด็นหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปรายในแต่ละขั้นตอน คือ

4.1 ขั้นตอนที่ 1 การระบุถึงความต้องการ/ความจำเป็นของกลุ่มขัดแย้ง

ให้นักเรียนวิเคราะห์สาเหตุของความขัดแย้งและบอกความจำเป็นหรือความต้องการของกลุ่มขัดแย้งโดยไม่มีการระบุว่ามีใครผิดใครถูก จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ความจำเป็น/ความต้องการของเจ้าของร้านและนั้ย คือ อะไร

4.2 ขั้นตอนที่ 2 การอธิบายปัญหา

ให้นักเรียนอธิบายปัญหาโดยบอกลักษณะของความขัดแย้ง จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ปัญหาของเรื่องนี้คืออะไร

4.3 ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนคิดและเขียนทางเลือกในการแก้ปัญหาให้มากที่สุดโดยไม่มีการประเมิน ตัดสินใจหรือพิจารณาทางเลือกที่หลากหลาย จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ แนวทางในการแก้ปัญหาในเรื่องนี้ มีอะไรบ้าง

4.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินทางเลือก

ให้นักเรียนประเมินทางเลือกที่ได้ในขั้นตอนที่ 3 โดยพิจารณาถึงข้อดี-ข้อเสียของทางเลือกนั้น จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ทางเลือกที่เสนอมานั้นแต่ละแนวทางมีข้อดี-ข้อเสีย อย่างไรบ้าง

4.5 ขั้นตอนที่ 5 การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียน บอกทางเลือกที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการยอมรับทางเลือกนั้นและพิจารณาอุปสรรคที่จะเกิดขึ้น หากนำทางเลือกนั้นไปใช้แก้ปัญหา จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ นั้ย จะยอมรับทางเลือกนั้นและจะมีปัญหาบ้างหรือไม่ เพราะอะไร

4.6 ขั้นตอนที่ 6 การตรวจสอบทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียน บอกแนวทางที่จะทำให้ทราบว่าหากนำทางเลือกที่ได้ในขั้นตอนที่ 5 ไปใช้แก้ปัญหาแล้วจะทำให้ความขัดแย้งหมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งลงได้ จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ทำอย่างไรจึงจะทราบว่าความขัดแย้งได้หมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งนั้นลงไปได้

5. เลขานุการกลุ่มแต่ละกลุ่มสรุปผลการอภิปรายที่บันทึกในแบบบันทึกผล การแก้ปัญหาความขัดแย้ง

ก. ขั้นสรุป

6. ครูให้นักเรียน สรุปคำตอบของการแก้ปัญหาในแต่ละขั้นตอนร่วมกัน

ชื่อประกอบการเรียนการสอน

1. แบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

การประเมินผล

1. การสังเกต
 - การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น
 - การให้ความร่วมมือและความสนใจในการทำกิจกรรม
2. การตรวจผลงาน
 - คำตอบในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

แผนการสอนที่	ประเภทของความขัดแย้ง	ชื่อแผนการสอน
6-9	ความขัดแย้งในเรื่องของความรู้สึก	
6	ความขัดแย้งที่เกี่ยวกับการถูกคุกคามต่อความรู้สึกที่ว่าตนมีค่า	แบ่งปันน้ำใจ
7	ความขัดแย้งเกี่ยวกับการมีอคติ	ขจัดความลำเอียง
8	ความขัดแย้งเกี่ยวกับความผิดหวัง	ชดเชยความรู้สึก
9	ความขัดแย้งเกี่ยวกับการกระทำอย่างไม่เอาใจใส่	ใจเขาใจเรา

แผนการสอนที่ 6

ชื่อแผนการสอน	ความขัดแย้งที่เกิดจากการถูกคุกคามต่อความรู้สึกที่ว่าตนมีค่า...แบ่งปันน้ำใจ
ระดับชั้น	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เวลาที่สอน	3 คาบ

ความคิดรวบยอด

การใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain โดยการใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม ไปแก้ปัญหาคือความขัดแย้งในเรื่องของความรู้สึกที่เกิดจากการถูกคุกคามต่อความรู้สึกที่ว่าตนมีค่าสามารถทำให้คู่ขัดแย้งมีความเข้าใจและเกิดการยอมรับกันและกันมากขึ้นและทำให้ผู้ที่เกิดความขัดแย้งสามารถลดความรู้สึกที่ขัดแย้งนั้นได้

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เมื่อกำหนดสถานการณ์ความขัดแย้งในเรื่องของความรู้สึกที่เกิดจากการถูกคุกคามต่อความรู้สึกที่ว่าตนมีค่ามาให้ นักเรียนสามารถเลือกแนวทางของการแก้ปัญหาคือความขัดแย้งที่เป็นไปตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิธีชนะ-ชนะได้โดยใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain

เนื้อหา

ความขัดแย้งที่เกี่ยวกับการถูกคุกคามต่อความรู้สึกที่ว่าตนมีค่า เป็นความขัดแย้งในเรื่องของความรู้สึกที่เกิดจากการถูกคุกคามต่อความรู้สึกที่ว่าตนมีค่า

สถานการณ์ความขัดแย้งสมมติของปัญหาคือความขัดแย้งมีดังนี้ คือ

“ซ้อยมีขาที่ลืบเล็ก เดินกระเผลกและมีไม้เท้าช่วยพยุงร่างเวลาเดิน วันเสาร์นี้ ซ้อยไปดูละครกับเพื่อนๆที่โรงละครในเมือง เธอและเพื่อนๆซื้อตั๋วที่จะเข้าชม ได้ในแถวที่อยู่ในช่วงตรงกลางของโรงละคร และละครเรื่องที่จะดูในวันนั้นก็มีคนมาชมกันอย่างหนาแน่นเพราะเป็นวันสุดท้ายของการแสดง เมื่อซ้อยและเพื่อนๆจะเข้าไปดูพนักงานเก็บตั๋วก็กันไม่ให้ซ้อยเข้าไปและคืนตั๋วให้พร้อมกับบอกว่าการพิการของเธอทำให้เกะกะและจะเกิดความไม่สะดวกกับคนอื่นๆที่เข้าดูกันอย่างเนืองแน่น ทำให้ซ้อยร้องไห้ด้วยความผิดหวังและน้อยใจ”

ประเด็นคำถาม

-พนักงานเก็บตั๋วจะทำอย่างไร

แนวทางการแก้ปัญหาคือตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิธีชนะ-ชนะ คือ

1. พนักงานเก็บตั๋วเปลี่ยนตั๋วให้ซ้อยมานั่งในที่ที่สามารถจะเข้าออกได้สะดวกที่สุด เช่น แถวที่อยู่ริมนอกสุดหรือในสุด

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ก. ขั้นนำ

1. ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติจากสถานการณ์ความขัดแย้งในเรื่องของความรู้สึกที่เกิดจากการถูกคุกคามต่อความรู้สึกที่ว่าคนมีค่า
2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆละ 5 คนและนั่งเป็นรูปวงกลมแต่ละกลุ่มเลือกผู้ดำเนินการอภิปรายและเลขานุการกลุ่ม
3. ให้เลขานุการแต่ละกลุ่มรับแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้งเพื่อบันทึกผลที่ได้จากการอภิปรายในแต่ละขั้นตอน

ข. ขั้นดำเนินการกิจกรรม

4. ผู้ดำเนินการอภิปรายของกลุ่มนำอภิปรายแก้ปัญหาในสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติตามประเด็นของหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปรายในแต่ละขั้นตอน คือ

4.1 ขั้นตอนที่ 1 การระบุถึงความต้องการ/ความจำเป็นของกลุ่มผู้ขัดแย้ง

ให้นักเรียนวิเคราะห์สาเหตุของความขัดแย้งและบอกความจำเป็นหรือความต้องการของกลุ่มผู้ขัดแย้งโดยไม่มี การระบุว่ามีใครผิดใครถูก จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ความจำเป็นหรือความต้องการของพนักงานเก็บตัวและจ้อย คือ อะไร

4.2 ขั้นตอนที่ 2 การอธิบายปัญหา

ให้นักเรียนอธิบายปัญหาโดยบอกลักษณะของความขัดแย้ง จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ปัญหาของเรื่องนี้ คืออะไร

4.3 ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียน คิดและเขียนทางเลือกในการแก้ปัญหาให้มากที่สุดโดยไม่มี การประเมิน ตัดสิน วิเคราะห์เพื่อหาทางเลือกที่หลากหลาย จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ แนวทางในการแก้ปัญหาในเรื่องนี้ มีอะไรบ้าง

4.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินทางเลือก

ให้นักเรียนประเมินทางเลือกที่ได้ในขั้นตอนที่ 3 โดยพิจารณาข้อดี-ข้อเสียของทางเลือกนั้น จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ทางเลือกที่เสนอมานั้นแต่ละแนวทางมีข้อดี-ข้อเสียอย่างไรบ้าง

4.5 ขั้นตอนที่ 5 การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนบอกทางเลือกที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการยอมรับ ทางเลือกนั้นและพิจารณาอุปสรรคที่จะเกิดขึ้น หากนำทางเลือกนั้นไปใช้แก้ปัญหา จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ จ้อย จะยอมรับทางเลือกนั้นหรือจะมีปัญหาบ้างหรือไม่ เพราะอะไร

4.6 ขั้นตอนที่ 6 การตรวจสอบทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนบอกแนวทางที่จะทำให้ทราบว่าหากนำทางเลือกที่ได้ในขั้นตอนที่ 5 ไปใช้แก้ปัญหาจะทำให้ความขัดแย้งหมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งนั้นลงไปได้ จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ทำอย่างไรจึงจะทราบว่าความขัดแย้งได้หมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งนั้นลงไปได้

5. เลขานุการกลุ่มแต่ละกลุ่มสรุปผลที่ได้จากการอภิปรายในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

ก. ขั้นสรุป

6. ครูและนักเรียนสรุปคำตอบของการแก้ปัญหาในแต่ละขั้นตอนร่วมกัน

ชื่อประกอบการเรียนการสอน

1. แบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

การประเมินผล

1. การสังเกต
 - การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น
 - การให้ความร่วมมือและความสนใจในการทำกิจกรรม
2. การตรวจผลงาน
 - คำตอบในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

แผนการสอนที่ 7

ชื่อแผนการสอน	ความขัดแย้งที่เกิดจากการมีอคติ.....ขัดความลำเอียง
ระดับชั้น	ประถมศึกษาปีที่ 6
เวลาที่สอน	3 คาบ

ความคิดรวบยอด

การใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain โดยการใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม ไปแก้ปัญหาคความขัดแย้งในเรื่องของความรู้สึกที่เกิดจากการมีอคติสามารถทำให้ผู้ที่เกิดความขัดแย้งมีความเข้าใจและเกิดการยอมรับกันและกันมากขึ้นและทำให้ผู้ที่เกิดความขัดแย้งสามารถลดความรู้สึกที่เกิดจากความขัดแย้งนั้นได้

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เมื่อกำหนดสถานการณ์ความขัดแย้งในเรื่องของความรู้สึกที่เกิดจากการมีอคติมาให้นักเรียนสามารถเลือกแนวทางของการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เป็นไปตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิธีชนะ-ชนะได้ โดยใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain

เนื้อหา

ความขัดแย้งที่เกิดจากความมีอคติ เป็นความขัดแย้งในเรื่องของความรู้สึกที่เกิดจากการมีอคติของบุคคล

สถานการณ์ความขัดแย้งสมมติของปัญหาคความขัดแย้งมีดังนี้ คือ

“ในการประกวดการเล่านิทานของโรงเรียนที่จัดขึ้นในงานวันเด็ก มีนักเรียนผ่านเข้ารอบชิงชนะเลิศ 2 คนจากห้องป.5 คือโอกับอัน ผลการตัดสินของคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยประธานและรองประธานนักเรียน 3 คน และตัวแทนที่ได้รับการเลือกจากแต่ละห้องอีก 2 คน ได้มีการตัดสินให้โอชนะเลิศเพราะพิจารณาเห็นว่าโอพูดได้ดี อันรู้สึกไม่พอใจกับผลการตัดสินนั้นเพราะคิดว่าไม่ยุติธรรม จึงไปพูดกับคนอื่นๆว่าโอชนะเลิศไม่ใช่เพราะความสามารถจริงแต่เป็นเพราะเป็นเขาถูกครูใหญ่ คนจึงไม่ได้รางวัลทั้งที่ก็มีความสามารถเช่นกัน เมื่อโอรู้เข้าก็รู้สึกไม่พอใจเพราะคิดว่าเขาชนะเลิศเพราะความสามารถของตนเอง”

ประเด็นคำถาม

-โอจะทำอย่างไรให้อันเห็นว่าเขาชนะเลิศมาด้วยความสามารถจริงไม่ได้ชนะเลิศมาโดยการตัดสินที่มีความลำเอียง

แนวทางการแก้ปัญหาตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิธีแบบชนะ-ชนะ คือ

1. พิจารณาจากเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดไว้เพื่อให้เห็นว่ามีความยุติธรรม และหากพบว่าเกณฑ์นั้นไม่ดีและคู่ขัดแย้งไม่ยอมรับก็อาจมีการประกวดใหม่

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ก. ขั้นนำ

1. ครูให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติจากสถานการณ์ความขัดแย้งในเรื่องของความรู้สึกที่เกิดจากการมือคคิ
2. ผู้เรียนแบ่งกลุ่มๆละ 5 คนและนั่งเป็นวงกลม แต่ละกลุ่มเลือกผู้ดำเนินการอภิปรายและเลขานุการกลุ่ม
3. ให้เลขานุการแต่ละกลุ่มรับแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้งเพื่อบันทึกผลที่ได้จากการอภิปรายในแต่ละขั้นตอน

ข. ขั้นดำเนินการกิจกรรม

4. ผู้ดำเนินการอภิปรายของกลุ่มนำอภิปรายการแก้ปัญหาในสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติจากประเด็นของหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปรายในแต่ละขั้นตอน คือ
 - 4.1 ขั้นตอนที่ 1 การระบุถึงความต้องการ/ความจำเป็นของกลุ่มขัดแย้ง
ให้นักเรียนวิเคราะห์สาเหตุของความขัดแย้งและบอกความจำเป็นหรือความต้องการของกลุ่มขัดแย้งโดยไม่มีภาระว่าใครผิดใครถูก จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ความจำเป็นหรือมีความต้องการของไอและฮัน คือ อะไร
 - 4.2 ขั้นตอนที่ 2 การอธิบายปัญหา
ให้นักเรียนอธิบายปัญหาโดยบอกลักษณะของความขัดแย้ง จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปรายคือปัญหาของเรื่องนี้ คืออะไร
 - 4.3 ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา
ให้นักเรียน คิดและเขียนทางเลือกในการแก้ปัญหาให้มากที่สุดโดยไม่มีภาระประเมิน ตัดสินวิจารณ์เพื่อหาทางเลือกที่หลากหลาย จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ แนวทางในการแก้ปัญหาในเรื่องนี้มีอะไรบ้าง
 - 4.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินทางเลือก
ให้นักเรียนประเมินทางเลือกที่ได้ในขั้นตอนที่ 3 โดยพิจารณาข้อดี-ข้อเสียของทางเลือกนั้น จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ทางเลือกที่เสนอมานี้แต่ละแนวทางมีข้อดี-ข้อเสียอย่างไรบ้าง
 - 4.5 ขั้นตอนที่ 5 การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา
ให้นักเรียนบอกทางเลือกที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการยอมรับทางเลือกนั้นและพิจารณาอุปสรรคที่จะเกิดขึ้น หากนำทางเลือกนั้นไปใช้แก้ปัญหา จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ฮันจะยอมรับทางเลือกนั้นและจะมีปัญหาบ้างหรือไม่ เพราะอะไร

4.6 ชั้นตอนที่ 6 การตรวจสอบทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียน บอกแนวทางที่จะทำให้ทราบว่าหากนำทางเลือกที่ได้ในชั้นตอนที่ 5 ไปใช้แก้ปัญหาแล้วจะทำให้ความขัดแย้งหมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งลงไปได้ จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ความขัดแย้งจะหมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งนั้นลงไปได้หรือไม่ เพราะอะไร

5. ให้เลขานุการกลุ่มแต่ละกลุ่มสรุปผลที่บันทึกลงในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

ค. ชั้นสรุป

6. ครูและนักเรียนสรุปคำตอบของการแก้ปัญหาในแต่ละชั้นตอนร่วมกัน

สื่อประกอบการเรียนการสอน

1. แบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

การประเมินผล

1. การสังเกต
 - การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น
 - การให้ความร่วมมือและความสนใจในการทำกิจกรรม
2. การตรวจผลงาน
 - คำตอบในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

แผนการสอนที่ 8

ชื่อแผนการสอน	ความขัดแย้งที่เกิดจากความรู้สึกผิดหวัง.....ชคเซขความรู้สึก
ระดับชั้นที่สอน	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เวลาที่สอน	3 คาบ

ความคิดรวบยอด

การนำวิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain โดยใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่มไปแก้ปัญหาคความขัดแย้งในเรื่องของความรู้สึกที่เกิดจากความผิดหวัง สามารถทำให้คู่ที่เกิดความขัดแย้งมีความเข้าใจและเกิดการยอมรับกันและกันมากขึ้นและทำให้คู่ที่เกิดความขัดแย้งสามารถลดความรู้สึกที่เกิดขึ้นได้

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เมื่อกำหนดสถานการณ์ความขัดแย้งในเรื่องของความรู้สึกเกิดจากความผิดหวังมาให้นักเรียนสามารถเลือกแนวทางของการแก้ปัญหาคความขัดแย้งที่เป็นไปตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิธีชนะ-ชนะได้ โดยใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain

เนื้อหา

ความขัดแย้งที่เกิดจากความรู้สึกผิดหวัง เป็นความขัดแย้งในเรื่องของความรู้สึกที่เกิดจากความรู้สึกจากความผิดหวัง

สถานการณ์ความขัดแย้งสมมติของปัญหาคความขัดแย้งมี ดังนี้ คือ

“แดงกับแม่อยู่กันสองคน และแม่ได้บอกกับแดงว่าหากเขาสอบได้ที่ 1 แล้วแม่ก็จะพาไปเที่ยวตามที่เขาต้องการ แแดงจึงคิดจะไปชมการแสดงจากต่างประเทศซึ่งจะมาเปิดการแสดงครั้งแรกในเมืองไทยเป็นเวลา 3 วัน แม่ก็ได้รับปากกับเขาทำให้แดงตั้งอกตั้งใจอ่านหนังสืออย่างเต็มที่ และเมื่อผลการสอบออกมาปรากฏว่าแดงได้ที่ 1 เสมอตามที่ตั้งใจเขาจึงดีใจมาก ในเย็นวันศุกร์นั้นแดงจึงได้เตรียมชุดที่จะไปชมการแสดงไว้อย่างเบิกบานใจ เมื่อแม่กลับมาบ้านเขาก็รีบวิ่งไปบอกข่าวดี แต่แม่ได้บอกกับเขาว่าแม่จะต้องเดินทางไปประชุมที่ต่างจังหวัดในช่วงสามวันนั้นด้วยจะพาแดงไปเที่ยวไม่ได้ และแม่ก็เลื่อนวันเดินทางไม่ได้ด้วย แแดงจึงรู้สึกเสียใจและน้อยใจแม่มาก”

ประเด็นคำถาม

-แม่จะทำอะไรเพื่อให้แดงหายเสียใจ

แนวทางการแก้ปัญหาตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิธีชนะ-ชนะ คือ

1. แม่ให้แดงไปดูการแสดงกับคนอื่นแทน
2. แม่ให้แดงเปลี่ยนแปลงรายการเที่ยวใหม่เป็นอย่างอื่นที่แดงพอใจ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ก. นำเข้า

1. ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติจากสถานการณ์ความขัดแย้งในเรื่องของความรู้สึกที่เกี่ยวกับความผิดหวัง
2. ผู้เรียนแบ่งกลุ่มๆละ 5 คนและนั่งเป็นวงกลม แต่ละกลุ่มเลือกผู้ดำเนินการอภิปราย และเลขานุการกลุ่ม
3. ให้เลขานุการแต่ละกลุ่มรับแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้งเพื่อบันทึกผลที่ได้จากการอภิปรายในแต่ละขั้นตอน

ข. ดำเนินกิจกรรม

4. ผู้ดำเนินการอภิปรายของกลุ่มนำอภิปรายแก้ปัญหาความขัดแย้งในสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติจากประเด็นของหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปรายในแต่ละขั้นตอน คือ

4.1 ขั้นตอนที่ 1 การระบุถึงความต้องการ/ความจำเป็นของกลุ่มขัดแย้ง

ให้นักเรียนวิเคราะห์สาเหตุของความขัดแย้งและบอกความจำเป็นหรือความต้องการของกลุ่มขัดแย้งโดยไม่มีการระบุว่าใครผิดใครถูก จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ความจำเป็นหรือความต้องการแม้กับแดง คือ อะไร

4.2 ขั้นตอนที่ 2 การอธิบายปัญหา

ให้นักเรียนอธิบายปัญหาโดยบอกลักษณะของความขัดแย้ง จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ปัญหาของเรื่องนี้ คืออะไร

4.3 ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียน คิดและเขียนทางเลือกในการแก้ปัญหาให้มากที่สุดโดยไม่มีการประเมิน ตัดสิน วิเคราะห์เพื่อหาทางเลือกที่หลากหลาย จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ แนวทางในการแก้ปัญหาในเรื่องนี้ คืออะไร

4.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินทางเลือก

ให้นักเรียนประเมินทางเลือกที่ได้ในขั้นตอนที่ 3 โดยพิจารณาข้อดี-ข้อเสียของทางเลือกนั้น จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ทางเลือกที่เสนอมานี้มีข้อดี-ข้อเสียอย่างไรบ้าง

4.5 ขั้นตอนที่ 5 การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนบอกทางเลือกที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการยอมรับ ทางเลือกนั้นและพิจารณาอุปสรรคที่จะเกิดขึ้น หากนำทางเลือกนั้นไปใช้แก้ปัญหา จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ แแดงจะยอมรับทางเลือกนั้นและจะมีปัญหาบ้างหรือไม่ เพราะอะไร

4.6 ขั้นตอนที่ 6 การตรวจสอบทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนบอกแนวทางที่จะทำให้ทราบว่าหากนำทางเลือกที่ได้ในขั้นตอนที่ 5 ไปใช้แก้ปัญหาแล้วจะทำให้ความขัดแย้งหมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งนั้นลงไปได้ จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ทำอย่างไรจึงจะทราบว่าความขัดแย้งได้หมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งนั้นลงไปได้

5. ให้เลขานุการกลุ่มแต่ละกลุ่มสรุปผลการอภิปรายที่บันทึกลงในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

ค. ขั้นสรุป

6. ครูและนักเรียนสรุปคำตอบของการแก้ปัญหาในแต่ละขั้นตอนร่วมกัน

สื่อประกอบการเรียนการสอน

1. แบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

การประเมินผล

1. การสังเกต
 - การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น
 - การให้ความร่วมมือและความสนใจในการทำกิจกรรม
2. การตรวจผลงาน
 - คำตอบในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

แผนการสอนที่ ๑

ชื่อแผนการสอน	ความขัดแย้งที่เกิดจากการกระทำอย่างไม่เอาใจใส่ ใจเขาใจเรา
ระดับชั้น	ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖
เวลาที่สอน	3 คาบ

ความคิดรวบยอด

การใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain โดยการใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่มไปแก้ปัญหาคความขัดแย้งในเรื่องความรู้สึกที่เกิดจากการกระทำอย่างไม่เอาใจใส่ สามารถทำให้ผู้ที่เกิดความขัดแย้งมีความเข้าใจและเกิดการยอมรับกันและกันมากขึ้นและทำให้ผู้ที่เกิดความขัดแย้งสามารถลดความรู้สึกที่เกิดขึ้นได้

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เมื่อกำหนดสถานการณ์ความขัดแย้งในเรื่องของความรู้สึกที่เกิดจากการกระทำอย่างไม่เอาใจใส่มาให้ นักเรียนสามารถเลือกแนวทางของการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เป็นไปตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิธีชนะ-ชนะได้ โดยใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain

เนื้อหา
ความขัดแย้งที่เกิดจากการกระทำอย่างไม่เอาใจใส่ เป็นความขัดแย้งในเรื่องของความรู้สึกที่เกิดจากการกระทำอย่างไม่เอาใจใส่ของผู้อื่น

สถานการณ์ความขัดแย้งสมมติของปัญหาความขัดแย้งมี ดังนี้ คือ

“จิมก็มีข้าวของใหม่ๆมาอวดเพื่อนๆอยู่เป็นประจำและมักจะใจดีให้เพื่อนยืม ไปใช้ได้คราวครั้งบางคราว เช่นเดียวกับครั้งนี้ที่เธออนุญาตให้จิมยืมม้วนเทปไปฟังได้สำหรับจะนำไปประกอบการแสดงวิชาดนตรีนาฏศิลป์ที่จะสอบในวันศุกร์หน้านี้ แต่ขณะที่ใช้งานอยู่จิมก็ปิดแก้วน้ำไปโคนม้วนเทปนั้นเข้าและเทปก็มีเสียงอู้อี้ๆจนฟังไม่รู้เรื่อง ทำให้จิมรู้สึกไม่พอใจจนไม่อยากจะให้จิมยืมข้าวของอะไรของคนอีกต่อไป ”

ประเด็นคำถาม

-จิมจะอย่างไรให้จัดหาโกรธและทำให้สามารถจะยืมข้าวของอื่นๆในคราวต่อไปได้
แนวทางการแก้ปัญหาตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิธีชนะ-ชนะ คือ

1. จิมต้องอัดม้วนเทปให้จิมใหม่ หรือ
2. จิมต้องแก้ไขม้วนเทปให้ใช้งานได้ดีดั่งเหมือนเดิม

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ก. ขั้นนำ

1. ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติในสถานการณ์ความขัดแย้งในเรื่องของความรู้สึกที่เกิดจากการกระทำอย่างไม่ใส่ใจ
2. ผู้เรียนแบ่งกลุ่มๆละ 5 คนและนั่งเป็นวงกลม แต่ละกลุ่มเลือกผู้ดำเนินการอภิปราย และเลขานุการกลุ่ม
3. ให้เลขานุการแต่ละกลุ่มรับแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้งเพื่อบันทึกผลที่ได้จากการอภิปรายในแต่ละขั้นตอน

ข. ขั้นดำเนินการกิจกรรม

4. ผู้ดำเนินการอภิปรายของกลุ่มนำอภิปรายแก้ปัญหาในสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติจากประเด็นของหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปรายในแต่ละขั้นตอน คือ

4.1 ขั้นตอนที่ 1 การระบุถึงความต้องการ/ความจำเป็นของคู่ขัดแย้ง

ให้นักเรียนวิเคราะห์สาเหตุของความขัดแย้งและบอกความจำเป็นหรือความต้องการของคู่ขัดแย้งโดยไม่มีการระบุว่าใครผิดใครถูก จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ความจำเป็นหรือความต้องการจัดและจุ่ม คือ อะไร

4.2 ขั้นตอนที่ 2 การอธิบายปัญหา

ให้นักเรียนอธิบายปัญหาโดยบอกลักษณะของความขัดแย้ง จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ปัญหาของเรื่องนี้คืออะไร

4.3 ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียน คิดและเขียนทางเลือกในการแก้ปัญหาให้มากที่สุดโดยไม่มีการประเมิน ตัดสิน วิเคราะห์เพื่อหาทางเลือกที่หลากหลาย จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ แนวทางในการแก้ปัญหาของเรื่องนี้ มีอะไรบ้าง

4.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินทางเลือก

ให้นักเรียนประเมินทางเลือกที่ได้ในขั้นตอนที่ 3 โดยพิจารณาข้อดี-ข้อเสียของทางเลือกนั้น จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ทางเลือกที่เสนอมานั้นแต่ละแนวทางมีข้อดี-ข้อเสียอย่างไรบ้าง

4.5 ขั้นตอนที่ 5 การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนบอกทางเลือกที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการยอมรับ ทางเลือกนั้นและพิจารณาอุปสรรคที่จะเกิดขึ้น หากนำทางเลือกนั้นไปใช้แก้ปัญหา จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ จักจะยอมรับทางเลือกนั้นและจะมีปัญหาบ้างหรือไม่ เพราะอะไร

4.6 ขั้นตอนที่ 6 การตรวจสอบทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียน บอกแนวทางที่จะทำให้ทราบว่าหากนำทางเลือกที่ในขั้นตอนที่ 5 ไปใช้แก้ปัญหาแล้วจะทำให้ความขัดแย้งหมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งนั้นลงไปได้ จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ทำอย่างไรจึงจะทราบว่าความขัดแย้งได้หมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งนั้นลงไปได้

5. ให้เลขานุการแต่ละกลุ่มสรุปผลการอภิปรายที่ได้บันทึกลงในแบบบันทึกการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

ข. ขั้นสรุป

6. ครูและนักเรียนสรุปคำตอบของการแก้ปัญหาในแต่ละขั้นตอนร่วมกัน

สื่อประกอบการเรียนการสอน

1. แบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

การประเมินผล

1. การสังเกต
 - การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น
 - การให้ความร่วมมือและความสนใจในการทำกิจกรรม
2. การตรวจผลงาน
 - คำตอบในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

แผนการสอนที่	ประเภทของความขัดแย้ง	ชื่อแผนการสอน
10-13	ความขัดแย้งในเรื่องของความคิด	
10	ความขัดแย้งที่เกิดจากความแตกต่าง ในด้านเป้าหมาย	เป้าหมายที่ต่างกัน
11	ความขัดแย้งที่เกิดจากความแตกต่าง ในด้านการรับรู้	รับรู้อย่างถูกต้อง
12	ความขัดแย้งที่เกิดจากความแตกต่างในด้าน วัฒนธรรม	อยู่ร่วมกันอย่างเข้าใจ
13	ความขัดแย้งที่เกิดจากความแตกต่างในด้านค่านิยม	รับฟังอย่างเข้าใจ

แผนการตอนที่ 10

ชื่อแผนการตอน ความขัดแย้งที่เกิดจากความแตกต่างในด้านเป้าหมาย เป้าหมายที่ต่างกัน
ระดับชั้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เวลาที่สอน 3 คาบ

ความคิดรวบยอด

การใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain โดยการใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่มไปแก้ปัญหาคือความขัดแย้งในเรื่องของความคิดที่เกิดจากความแตกต่างในด้านเป้าหมาย สามารถทำให้คู่ขัดแย้งบรรลุเป้าหมายได้ตามความต้องการและทำให้รักษาสัมพันธภาพที่ดีไว้ได้

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เมื่อกำหนดสถานการณ์ความขัดแย้งในเรื่องของความคิดที่เกิดจากความแตกต่างในด้านเป้าหมายมาให้ นักเรียนสามารถเลือกแนวทางของการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เป็นไปตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิธชนะ-ชนะได้ โดยใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain

เนื้อหา

ความขัดแย้งที่เกิดจากความแตกต่างในด้านเป้าหมาย เป็นความขัดแย้งในเรื่องของความคิดที่เกิดจากความแตกต่างในด้านเป้าหมาย

สถานการณ์ความขัดแย้งสมมติของปัญหาคือความขัดแย้งมี ดังนี้คือ

“ในตอนเย็นวันศุกร์ครูให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งได้มีอยู่หลายกิจกรรมทั้งที่เป็นเสริมการเรียนและที่พาเที่ยวประโยชน์เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนา กิจกรรมห้องสมุด กิจกรรมการนันทนาการ ฯลฯ และนักเรียนต้องสมัครเป็นสมาชิกในกิจกรรมหนึ่งกิจกรรมใด วุฒิอยากจะทำกิจกรรมอาสาพัฒนาซึ่งเป็นกิจกรรมพาเที่ยวประโยชน์ที่เขาคิดว่าสามารถจะทำประโยชน์กับผู้อื่นได้และยังทำให้ได้ประสบการณ์ใหม่ๆที่น่าตื่นเต้นซึ่งแตกต่างไปจากการเรียนในชั้นเรียนกว่ากิจกรรมอื่นๆด้วย แต่พ่อของเขาไม่ยอมให้ทำกิจกรรมนี้เพราะคิดว่าจะทำให้เสียเวลาเรียน เพราะบางครั้งต้องไปทำในช่วงนอกเวลาเรียนปกติ ซึ่งพ่อคิดว่าจะทำให้ผลการเรียนของเขาเสียไปแล้วมันจะทำให้วุฒิไม่มีสิทธิ์สมัครโควต้าเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามระดับผลการเรียนที่โรงเรียนได้กำหนดไว้ได้จึงอยากให้เขาสมัครกิจกรรมที่เสริมการเรียนมากกว่า ”

ประเด็นคำถาม

-วุฒิจะแก้ปัญหาได้อย่างไร

แนวทางการแก้ปัญหาตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิธชนะ-ชนะ คือ

1. วุฒิทำกิจกรรมอาสาพัฒนาแต่ต้องตกลงกับพ่อว่าจะไม่ทำให้ผลการเรียนต่ำลง
2. วุฒิทำกิจกรรมที่เสริมการเรียนแต่พ่อต้องอนุญาตให้เขาเข้าร่วมกิจกรรมอาสาพัฒนาได้

ในบางโอกาสตามที่เขาคือต้องการ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ก. ขั้นนำ

1. ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติจากสถานการณ์ความขัดแย้งในเรื่องของความคิดที่เกิดจากความแตกต่างในด้านเป้าหมาย
2. ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มๆละ 5 คน นั่งเป็นวงกลม แต่ละกลุ่มเลือกผู้ดำเนินการ อภิปราย และเลขานุการกลุ่ม
3. ให้เลขานุการแต่ละกลุ่มรับแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้งเพื่อบันทึกผลที่ได้จากการอภิปรายในแต่ละขั้นตอน

ข. ขั้นดำเนินการกิจกรรม

4. ผู้ดำเนินอภิปรายของกลุ่มนำอภิปรายแก้ปัญหาในสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติ จากประเด็นต่างๆที่อภิปรายในแต่ละขั้นตอน คือ

4.1 ขั้นตอนที่ 1 การระบุถึงความต้องการ/ ความจำเป็นของกลุ่มขัดแย้ง

ให้นักเรียนวิเคราะห์สาเหตุของความขัดแย้งและบอกความจำเป็นหรือความต้องการของกลุ่มขัดแย้งโดยไม่มี การระบุว่าใครผิดใครถูก จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ความจำเป็นหรือความต้องการของวุฒิและพ่อ คือ อะไร

4.2 ขั้นตอนที่ 2 การอธิบายปัญหา

ให้นักเรียนอธิบายปัญหาโดยบอกลักษณะของความขัดแย้ง จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ปัญหาของเรื่องนี้ คืออะไร

4.3 ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียน คิดและเขียนทางเลือกในการแก้ปัญหาให้มากที่สุดโดยไม่มี การประเมิน ตัดสิน วิเคราะห์เพื่อหาทางเลือกที่หลากหลาย จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ แนวทางในการแก้ปัญหาในเรื่องนี้ คืออะไร

4.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินทางเลือก

ให้นักเรียนประเมินทางเลือกในขั้นตอนที่ 3 โดยพิจารณาข้อดี-ข้อเสียของทางเลือกนั้น จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ทางเลือกที่เสนอมานั้นแต่ละแนวทางมีข้อดี-ข้อเสียอย่างไรบ้าง

4.5 ขั้นตอนที่ 5 การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนพิจารณาและบอกทางเลือกที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการยอมรับทางเลือกนั้นและพิจารณาอุปสรรคที่จะเกิดขึ้น หากนำทางเลือกนั้นไปใช้แก้ปัญหา จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ พ่อจะยอมรับทางเลือกนั้นและจะมีปัญหาบ้างหรือไม่ เพราะอะไร

4.6 ขั้นตอนที่ 6 การตรวจสอบทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียน บอกแนวทางที่จะทราบว่าหากนำทางเลือกที่ในขั้นตอน 5 ไปใช้แก้ปัญหาแล้ว จะทำให้ความขัดแย้งหมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งลงไปได้ จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ทำอย่างไรจึงจะทราบว่าความขัดแย้งได้หมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งนั้นลงไปได้

5. ให้เลขานุการแต่ละกลุ่มสรุปผลการอภิปรายที่บันทึกลงในแบบบันทึกการแก้ปัญหาคความขัดแย้ง

ก. ขั้นสรุป

6. ครูและนักเรียนสรุปคำตอบของการแก้ปัญหานั้นแต่ละขั้นตอนร่วมกัน พร้อมทั้งสรุปสาระจากกิจกรรมเพื่อเชื่อมโยงความรู้จากประเด็น คือ ผลของการแก้ปัญหาคความขัดแย้งในเรื่องของสิ่งของ ความรู้สึกและความคิด มีความแตกต่างหรือเหมือนกันหรือไม่ อย่างไร

สื่อประกอบการเรียนการสอน

1. แบบบันทึกผลการแก้ปัญหาคความขัดแย้ง

การประเมินผล

1. การสังเกต
 - การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น
 - การให้ความร่วมมือและความสนใจในการทำกิจกรรม
2. การตรวจผลงาน
 - คำตอบในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาคความขัดแย้ง

แผนการสอนที่ 11

ชื่อแผนการสอน	ความขัดแย้งที่เกิดจากการรับรู้ รับรู้อย่างถูกต้อง
ระดับชั้นที่สอน	ประถมศึกษาปีที่ 6
เวลาที่สอน	3 คาบ

ความคิดรวบยอด

การใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain โดยการใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่มไปใช้ในการแก้ปัญหาคือความขัดแย้งในเรื่องของความคิดที่เกิดจากความแตกต่างในด้านการรับรู้ สามารถทำให้คู่ขัดแย้งบรรลุเป้าหมายได้ตามความต้องการและทำให้รักษาสัมพันธภาพที่ดีไว้ได้

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เมื่อกำหนดสถานการณ์ความขัดแย้งในเรื่องของความคิดที่เกิดจากความแตกต่างในด้านการรับรู้มาให้นักเรียนสามารถเลือกแนวทางของการแก้ปัญหาคือความขัดแย้งที่เป็นไปตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิธชนะ-ชนะได้ โดยใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain

เนื้อหา

ความขัดแย้งที่เกิดจากการรับรู้ เป็นความขัดแย้งในเรื่องของความคิดที่เกิดจากความแตกต่างของบุคคลในการรับรู้ข้อมูล

สถานการณ์ความขัดแย้งสมมติของปัญหาคือความขัดแย้งมี ดังนี้ คือ

“จิตเป็นพี่ชายของจอน ทั้งสองต่างก็ตาบอดมาแต่กำเนิด วันหนึ่งพ่อพาจิตไปดูละครช้างที่จัดแสดงในงานวัด และขณะมีการแสดงจิตก็ได้ยินเสียงหัวเราะชอบใจของคนดูการพุดขึ้นชมความน่ารักของช้างเป็นอย่างมาก เมื่อการแสดงจบลงจิตซึ่งไม่เคยได้เห็นช้างมาก่อน จึงให้พ่อพาไปสัมผัสตัวช้างและส่วนที่เขาได้สัมผัสคือส่วนงวงช้าง จิตจึงตื่นเต้นมากเมื่อกลับมาบ้านก็ไม่ให้จอนฟังเกี่ยวกับช้างที่ได้ไปสัมผัสมา ด้วยความที่จิตไม่ได้สัมผัสกับช้างทั่วทั้งลำตัวเขาจึงเล่าให้จอนฟังถึงลักษณะของช้างตามที่สัมผัสมาและส่วนที่เขาไม่ได้สัมผัสก็วาดภาพไปตามจินตนาการของเขาเอง ทำให้จอนนึกอยากสัมผัสช้างบ้าง วันต่อมาจอนจึงให้แม่พาไปดูช้างและไปสัมผัสช้างด้วย ซึ่งส่วนที่เขาได้สัมผัสนั้นเป็นส่วนลำตัวและส่วนหางของช้าง จึงทำให้ลักษณะส่วนสัดของช้างที่จอนกับจิตได้ไปรับรู้มาไม่เหมือนกันเมื่อจอนกลับมาถึงบ้าน ทั้งสองจึงได้ถกเถียงถึงลักษณะช้างที่แต่ละคนได้ไปสัมผัสกันมาเป็นการใหญ่และต่างฝ่ายต่างก็คิดว่าที่ตนไปพบมานั้นถูกต้องแล้ว”

ประเด็นคำถาม

-จิตจะอย่างไรให้จอนเชื่อว่าสิ่งที่เขาพูดนั้นจริงและถูกต้อง

แนวทางการแก้ปัญหาตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิธชนะ-ชนะ คือ

1. ทั้งจิตและจอนต้อง ไปพิสูจน์ข้อมูลพร้อมๆกัน
2. ทั้งจิตและจอนให้ผู้ที่รู้ข้อมูลหรือรายละเอียดเรื่องช้างมาช่วยตัดสิน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ก. ขั้นนำ

1. ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติในสถานการณ์ความขัดแย้งที่เกิดจากความแตกต่างของการรับรู้
2. ผู้เรียนแบ่งกลุ่มๆละ 5 คน นั่งเป็นวงกลม แต่ละกลุ่มเลือกผู้ดำเนินการอภิปราย และเลขานุการกลุ่ม
3. ให้เลขานุการแต่ละกลุ่มมารับแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้งเพื่อบันทึกผลที่ได้จากการอภิปรายในแต่ละขั้นตอน

ข. ขั้นดำเนินการกิจกรรม

4. ผู้ดำเนินการอภิปรายของกลุ่มนำอภิปรายแก้ปัญหาในสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติจากประเด็นของหัวข้อการแก้ปัญหาต่างๆที่อภิปรายในแต่ละขั้นตอน คือ

4.1 ขั้นตอนที่ 1 การระบุถึงความต้องการ/ความจำเป็นของกลุ่มขัดแย้ง

ให้นักเรียนวิเคราะห์สาเหตุของความขัดแย้งและบอกความจำเป็นหรือความต้องการของกลุ่มขัดแย้งโดยไม่มี การระบุว่าใครผิดใครถูก จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ความจำเป็นหรือความต้องการของจิตและจอน คือ อะไร

4.2 ขั้นตอนที่ 2 การอธิบายปัญหา

ให้นักเรียนอธิบายปัญหาโดยบอกลักษณะของความขัดแย้ง จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ปัญหาของเรื่องนี้ คืออะไร

4.3 ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียน คิดและเขียนทางเลือกในการแก้ปัญหาให้มากที่สุดโดยไม่มี การประเมิน ตัดสิน วิจัยเพื่อหาทางเลือกที่หลากหลาย จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ แนวทางในการแก้ปัญหาในเรื่องนี้มีอะไรบ้าง

4.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินทางเลือก

ให้นักเรียนประเมินทางเลือกที่ได้ในขั้นตอนที่ 3 โดยพิจารณาข้อดี-ข้อเสียของทางเลือกนั้น จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ทางเลือกที่เสนอมานั้นแต่ละแนวทางมีข้อดี-ข้อเสียอย่างไรบ้าง

4.5 ขั้นตอนที่ 5 การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนบอกทางเลือกที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการยอมรับ ทางเลือกนั้น และพิจารณาอุปสรรคที่จะเกิดขึ้น หากนำทางเลือกนั้นไปใช้แก้ปัญหา จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ จอนจะยอมรับทางเลือกนั้นและจะมีปัญหาบ้างหรือไม่ เพราะอะไร

4.6 ขั้นตอนที่ 6 การตรวจสอบทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียน บอกแนวทางที่จะทราบว่าหากนำทางเลือกที่ได้ในขั้นตอนที่ 5 ไปใช้แก้ปัญหาแล้ว จะทำให้ความขัดแย้งหมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งนั้นลงไปได้ จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือความขัดแย้งจะหมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งนั้นลงไปได้

5. ให้เลขานุการแต่ละกลุ่มสรุปผลการอภิปรายที่บันทึกลงในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหา ความขัดแย้ง

จ. ขั้นสรุป

6. ครูและนักเรียนสรุปคำตอบของการแก้ปัญหาในแต่ละขั้นตอนร่วมกัน

ชื่อประกอบการเรียนการสอน

1. แบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

การประเมินผล

1. การสังเกต
 - การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น
 - การให้ความร่วมมือและความสนใจในการทำกิจกรรม
2. การตรวจผลงาน
 - คำตอบในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

แผนการสอนที่ 12

ชื่อแผนการสอน	ความขัดแย้งที่เกิดจากความแตกต่างในด้านวัฒนธรรมอยู่ร่วมกันอย่างเข้าใจ
ระดับชั้นที่สอน	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เวลาที่สอน	3 คาบ

ความคิดรวบยอด

การใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain โดยการใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม ไปแก้ปัญหาคความขัดแย้งในเรื่องของความคิดที่เกิดจากความแตกต่างในด้านวัฒนธรรมสามารถทำให้คู่ขัดแย้งบรรลุเป้าหมายได้ตามความต้องการและทำให้รักษาสัมพันธภาพที่ดีไว้ได้

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เมื่อกำหนดสถานการณ์ความขัดแย้งในเรื่องของความคิดที่เกิดจากความแตกต่างในด้านวัฒนธรรมมาให้ นักเรียนสามารถเลือกแนวทางของการแก้ปัญหาคความขัดแย้งที่เป็นไปตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิชิชนะ-ชนะได้โดยใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ

Fountain

เนื้อหา

ความขัดแย้งที่เกิดจากความแตกต่างในด้านวัฒนธรรม เป็นความขัดแย้งในเรื่องของความคิดที่เกิดจากความแตกต่างในด้านวัฒนธรรม

สถานการณ์ความขัดแย้งสมมติของปัญหาคความขัดแย้งมี ดังนี้ คือ

“ซัลมาเป็นไทยมุสลิมส่วนปัญญาเป็นไทยพุทธ ทั้งสองเป็นเพื่อนที่สนิทกันมาก เมื่อจะทำงานที่คุณครูสั่งไว้ด้วยกันทั้งคู่จึงตกลงกันว่าจะมาทำที่บ้านของปัญญาเพราะไม่มีใครอยู่บ้านในวันนั้น แต่เมื่อซัลมาไปถึงบ้านของปัญญาก็พบว่ามิสนุขอยู่หน้าบ้านจึงไม่ยอมเข้าไป และมันก็ได้มารุมเห่าเขาด้วย ซัลมาไม่ชอบและกลัวจะเป็นบาปหากสุนัขมาโดนตัวเนื่องจากเป็นข้อห้ามของทางศาสนาจึงได้บอกกับปัญญาว่าจะไม่ทำงานด้วยหากมิสนุขอยู่และชวนให้ไปทำงานที่อื่นด้วยกัน แต่ปัญญาไปไม่ได้เพราะไม่มีใครอยู่เฝ้าบ้าน”

ประเด็นคำถาม

-ปัญญาคจะทำอย่างไร

แนวทางการแก้ปัญหาคตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิชิชนะ - ชนะ คือ

1. ปัญญาคนำสุนัขไปล่ามที่อื่นเพื่อให้ซัลมาเข้าบ้านได้
2. ปัญญาครอให้แม่มาก่อนแล้วจึงไปทำงานที่บ้านของซัลมา

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ก. ขั้นนำ

1. ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติในสถานการณ์ความขัดแย้งที่เกิดจากความแตกต่างทางวัฒนธรรม
2. ผู้เรียนแบ่งกลุ่มๆละ 5 คน นั่งเป็นวงกลม แต่ละกลุ่มเลือกผู้ดำเนินการอภิปราย และเลขานุการกลุ่ม
3. ให้เลขานุการแต่ละกลุ่ม รับแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้งเพื่อบันทึกผลที่ได้จากการอภิปรายในแต่ละขั้นตอน

ข. ขั้นดำเนินการกิจกรรม

4. ผู้ดำเนินการอภิปรายของกลุ่มนำอภิปราย แก้ปัญหาในสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติจากประเด็นของหัวข้อการแก้ปัญหาต่างๆที่อภิปรายในแต่ละขั้นตอน คือ

4.1 ขั้นตอนที่ 1 การระบุถึงความต้องการ/ความจำเป็นของกลุ่มขัดแย้ง

ให้นักเรียนวิเคราะห์สาเหตุของความขัดแย้งและบอกความจำเป็นหรือความต้องการของกลุ่มขัดแย้งโดยไม่มีการระบุว่ามีใครผิดใครถูก จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ความจำเป็นหรือความต้องการของซัลมาและปัญญา คือ อะไร

4.2 ขั้นตอนที่ 2 การอธิบายปัญหา

ให้นักเรียนอธิบายปัญหาโดยบอกลักษณะของความขัดแย้ง จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ปัญหาของเรื่องนี้ คืออะไร

4.3 ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียน คิดและเขียนทางเลือกในการแก้ปัญหาให้มากที่สุดโดยไม่มีการประเมิน คัดลึนวิจารณ์ เพื่อหาทางเลือกที่หลากหลาย จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ แนวทางในการแก้ปัญหาในเรื่องนี้มีอะไรบ้าง

4.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินทางเลือก

ให้นักเรียนประเมินทางเลือกที่ได้ในขั้นตอนที่ 3 โดยพิจารณาข้อดี-ข้อเสียของทางเลือกนั้น จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ทางเลือกที่เสนอมานั้นแต่ละแนวทางมีข้อดี-ข้อเสียอย่างไรบ้าง

4.5 ขั้นตอนที่ 5 การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนบอกทางเลือกที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการยอมรับทางเลือกนั้น และพิจารณาอุปสรรคที่จะเกิดขึ้น หากนำทางเลือกนั้นไปใช้แก้ปัญหา จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ซัลมาจะยอมรับทางเลือกนั้นและจะมีปัญหบ้างหรือไม่ เพราะอะไร

4.6 ขั้นตอนที่ 6 การตรวจสอบทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียน บอกแนวทางที่จะทำให้ทราบว่าหากนำทางเลือกในขั้นตอนที่ 5 ไปใช้แก้ปัญหาแล้วจะทำให้ความขัดแย้งหมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งลงไปได้ จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ทำอย่างไรจึงจะทราบว่าความขัดแย้งจะหมดสิ้นหรือสามารถลดความขัดแย้งนั้นลงไปได้

5. ให้เลขานุการกลุ่มแต่ละกลุ่มสรุปผลการอภิปรายที่บันทึกลงในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

ค. ขั้นสรุป

6. ครูและนักเรียนสรุปคำตอบของการแก้ปัญหาในแต่ละขั้นตอนร่วมกัน

สื่อประกอบการเรียนการสอน

1. แบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

การประเมินผล

1. การสังเกต
 - การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น
 - การให้ความร่วมมือและความสนใจในการทำกิจกรรม
2. การตรวจผลงาน
 - คำตอบในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

แผนการสอนที่ 18

ชื่อแผนการสอน	ความขัดแย้งที่เกิดจากความแตกต่างในด้านค่านิยม รับฟังอย่างเข้าใจ
ระดับชั้น	ประถมศึกษาปีที่ 6
เวลาที่สอน	3 คาบ

ความคิดรวบยอด

การใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain โดยการใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม ไปแก้ปัญหาความขัดแย้งในเรื่องของความคิดที่เกิดจากความแตกต่างในด้านค่านิยม สามารถทำให้คู่ขัดแย้งบรรลุเป้าหมายได้ตามความต้องการและทำให้รักษาสัมพันธภาพที่ดีไว้ได้

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เมื่อกำหนดสถานการณ์ความขัดแย้งในเรื่องของความคิดที่เกิดจากความแตกต่างในด้านค่านิยมมาให้นักเรียน สามารถเลือกแนวทางของการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เป็นไปตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิธีชนะ-ชนะได้ โดยใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain

เนื้อหา

ความขัดแย้งที่เกิดจากความแตกต่างในด้านค่านิยม เป็นความขัดแย้งในเรื่องของความคิดที่เกิดจากความแตกต่างในด้านค่านิยม

สถานการณ์ความขัดแย้งสมมติของปัญหาความขัดแย้งมี ดังนี้คือ

“ชัยเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนที่เขาเรียนนั้นอยู่ในตัวเมือง และมีนักเรียนที่ แตกต่าง กันมากในด้านฐานะทางเศรษฐกิจ และระดับผลการเรียน ชัยเป็นเด็กที่เรียนดี มีน้ำใจ จึงเป็นที่รักของเพื่อนๆ เขามีเพื่อนสนิทอยู่ 3-4 คนและเพื่อนๆ เหล่านั้นส่วนใหญ่พ่อแม่มีฐานะยากจนและไม่ค่อยสนใจ การเรียนแต่ก็เป็นคนที่มีน้ำใจ พ่อของชัยไม่อยากให้เขาคบกับเพื่อนๆ พวกนี้เพราะกลัวว่าจะทำให้ เสียการเรียน แต่จะให้เขาคบกับซิดเพราะซิดเป็นเด็กที่เรียนเก่งอีกทั้งพ่อแม่ของซิดก็มีฐานะร่ำรวยและ พ่อของชัยกับซิดก็รู้จักกันแต่ชัยไม่ชอบคุยกับซิดเพราะเห็นว่าซิดเป็นคนใจแคบและชอบพูดโอ้อวด”

ประเด็นคำถาม

-ชัยจะทำอย่างไรที่จะแก้ปัญหาเรื่องนี้เพื่อให้บรรลุในสิ่งที่เขาต้องการ

แนวทางการแก้ปัญหาตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิธีการชนะ-ชนะ คือ

1. ชัยยังคงคบกับเพื่อนสนิทต่อไปโดยไม่ทำให้ผลการเรียนของเขาต่ำลงและหันมาพูดคุย กับซิดมากขึ้น

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ก. ขั้นนำ

1. ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติในสถานการณ์ความขัดแย้งที่เกิดจากความแตกต่างในด้านค่านิยม
2. ผู้เรียนแบ่งกลุ่มๆละ 5 คน นั่งเป็นวงกลม แต่ละกลุ่มเลือกผู้ดำเนินการอภิปราย และเลขานุการกลุ่ม
3. ให้เลขานุการแต่ละกลุ่มรับแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาจากสถานการณ์ความขัดแย้งเพื่อบันทึกผลที่ได้จากการอภิปรายในแต่ละขั้นตอน

ข. ขั้นดำเนินการกิจกรรม

4. ผู้ดำเนินการอภิปรายของกลุ่มนำอภิปรายแก้ปัญหาในสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติจากประเด็นของหัวข้อการแก้ปัญหาต่างๆที่อภิปรายในแต่ละขั้นตอน คือ

4.1 ขั้นตอนที่ 1 การระบุถึงความต้องการ/ความจำเป็นของกลุ่มขัดแย้ง

ให้นักเรียนวิเคราะห์สาเหตุของความขัดแย้งและบอกความจำเป็นหรือความต้องการของกลุ่มขัดแย้งโดยไม่มีการระบุว่าใครผิดใครถูก จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ความจำเป็นหรือความต้องการของชายและพ่อ คือ อะไร

4.2 ขั้นตอนที่ 2 การอธิบายปัญหา

ให้นักเรียนอธิบายปัญหาโดยบอกลักษณะของความขัดแย้ง จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ปัญหาของเรื่องนี้ คืออะไร

4.3 ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียน คิดและเขียนทางเลือกในการแก้ปัญหาให้มากที่สุดโดยไม่มีการประเมิน คัดสินใจารณ์เพื่อหาทางเลือกที่หลากหลาย จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ แนวทางในการแก้ปัญหของเรื่องนี้มีอะไรบ้าง

4.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินทางเลือก

ให้นักเรียนประเมินทางเลือกที่ได้จากในขั้นตอนที่ 3 โดยพิจารณาข้อดี-ข้อเสียของทางเลือกนั้น จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ทางเลือกที่เสนอมามีข้อดี-ข้อเสียอย่างไรบ้าง

4.5 ขั้นตอนที่ 5 การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียน บอกทางเลือกที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการยอมรับและพิจารณาอุปสรรคที่จะเกิดขึ้น หากมีการนำทางเลือกนั้นไปใช้แก้ปัญหา จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ พ่อของชายจะยอมรับทางเลือกนั้นและจะมีปัญหาบ้างหรือไม่ เพราะอะไร

4.6 ขั้นตอนที่ 6 การตรวจสอบทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียน บอกแนวทางที่จะทำให้ทราบว่าหากนำทางเลือกที่ได้ในขั้นตอนที่ 5 ไปใช้แก้ปัญหาแล้วจะทำให้ความขัดแย้งหมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งนั้นลงไปได้ จากหัวข้อการแก้ปัญหาที่อภิปราย คือ ทำอย่างไรจึงจะทราบว่าความขัดแย้งได้หมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งนั้นลงไปได้

5. เลขานุการกลุ่มแต่ละกลุ่มสรุปผลการอภิปรายที่บันทึกลงในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

ก. ขั้นสรุป

6. ครูและนักเรียนสรุปคำตอบของการแก้ปัญหาในแต่ละขั้นตอนร่วมกัน

สื่อประกอบการเรียนการสอน

1. แบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

การประเมินผล

1. การสังเกต
 - การร่วมอภิปรายความคิดเห็น
 - การให้ความร่วมมือและความสนใจในการทำกิจกรรม
2. การตรวจผลงาน
 - คำตอบในแบบบันทึกผลแก้ปัญหาความขัดแย้ง

สื่อประกอบการเรียนการสอน

1. แผ่นภาพแสดงวิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain

ลำดับขั้นตอนและประเด็นในการอภิปราย	คำแนะนำ
1.การระบุถึงความต้องการ/ความจำเป็นของคู่ขัดแย้ง -คู่ขัดแย้งแต่ละคนมีความจำเป็น/ความต้องการอะไร	ให้ตอบคำถามของคู่ขัดแย้งทั้งสองฝ่าย โดยไม่มีการระบุว่าใครผิดใครถูก
2.การอธิบายปัญหา -ปัญหาของเรื่องนี้เป็นอะไร	นักเรียนแต่ละคู่ช่วยกันสรุปถึงปัญหาของ ความขัดแย้ง
3.การสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา -แนวทางในการแก้ปัญหานี้มีอะไรบ้าง	นักเรียนช่วยกันคิดและเขียนทางเลือกในการแก้ปัญหาให้มากที่สุดโดยไม่มีการประเมินหรือวิจารณ์เพื่อหาทางเลือกที่เป็นไปได้
4.การประเมินทางเลือก -ทางเลือกแต่ละข้อมีข้อดี-ข้อเสียอย่างไร	พิจารณาเหตุผลในการยอมรับหรือไม่ยอมรับของคู่ขัดแย้งแต่ละคนในวิธีการแก้ปัญหของทางเลือกแต่ละข้อ
5.การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา -คู่ขัดแย้งจะยอมรับวิธีการที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาหรือไม่ เพราะอะไร -จะมีฝ่ายใดที่จะมีปัญหาบ้างหรือไม่ เพราะอะไร	ตกลงใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาคือที่สุดเพื่อที่แน่ใจว่าคู่ขัดแย้งทั้งสองฝ่ายจะเห็นด้วยและยอมรับวิธีการในการแก้ปัญหานั้น
6.การตรวจสอบทางเลือกในการแก้ปัญหา -แนวทางที่จะทราบว่าความขัดแย้งได้หมดสิ้นไปหรือไม่ คืออะไร และอย่างไร	พิจารณาว่าหากแก้ปัญหาความขัดแย้งโดยวิธีนั้นๆแล้วจะสามารถทำให้ความขัดแย้งหมดสิ้นไปจริงๆหรือไม่ ซึ่งก็จะขึ้นอยู่กับธรรมชาติของความขัดแย้งแต่ละประเภท

ภาคผนวก ง

แผนการสอนการแก้ปัญหาความขัดแย้งเป็นรายบุคคล

แผนการสอนการแก้ปัญหาความขัดแย้งเป็นรายบุคคล

แผนการสอนที่	ประเภทของความขัดแย้ง	ชื่อแผนการสอน
1	ความขัดแย้งที่เกิดจากความจำกัดของวัสดุ (เตรียมความพร้อมในการแก้ปัญหาตามวิธีการ แก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain)	เตรียมความพร้อม
2-5	<u>ความขัดแย้งในเรื่องของสิ่งของ</u>	--
2	ความขัดแย้งที่เกิดจากความจำกัดของวัสดุ	ปัญหาบอลลูกเดียว
3	ความขัดแย้งที่เกิดจากความจำกัดของตำแหน่ง	ไม่มีผู้แพ้
4	ความขัดแย้งที่เกิดจากความจำกัดของเวลา	ผู้จุดหมายจากหลายแนวทาง
5	ความขัดแย้งที่เกิดจากความจำกัดของบุคคล ในเรื่องของทักษะ	ความสามารถที่ฝึกได้
6-9	<u>ความขัดแย้งในเรื่องของความรู้สึก</u>	
6	ความขัดแย้งที่เกิดจากการถูกคุกคาม ต่อความรู้สึกที่ว่าตนมีค่า	แบ่งปันน้ำใจ
7	ความขัดแย้งเกิดจากการมือคด	จัดความสำเอียง
8	ความขัดแย้งเกิดจากความผิดหวัง	ซดเซขความรู้สึก
9	ความขัดแย้งเกิดจากการกระทำ อย่างไม่เอาใจใส่	ใจเขาใจเรา
10-13	<u>ความขัดแย้งในเรื่องของความคิด</u>	
10	ความขัดแย้งที่เกิดจากความแตกต่าง ในด้านเป้าหมาย	เป้าหมายที่ต่างกัน
11	ความขัดแย้งที่เกิดจากความแตกต่าง ในการรับรู้	รับรู้อย่างถูกต้อง
12	ความขัดแย้งที่เกิดจากความแตกต่าง ในด้านวัฒนธรรม	อยู่ร่วมกันอย่างเข้าใจ
13	ความขัดแย้งที่เกิดจากความแตกต่าง ในด้านค่านิยม	รับฟังอย่างเข้าใจ

แผนการสอนที่ 1

ชื่อแผนการสอน	เตรียมความพร้อมในการแก้ปัญหาความขัดแย้งตามวิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain
ระดับชั้น	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เวลาที่สอน	3 คาบ

ความคิดรวบยอด

การใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain ไปแก้ปัญหความขัดแย้งสามารถทำให้คู่ขัดแย้งบรรลุเป้าหมายได้ตามความต้องการและทำให้สามารถรักษาสัมพันธภาพที่ดีไว้ได้

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เมื่อกำหนดตัวอย่างสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติมาให้ นักเรียนสามารถเลือกแนวทางการแก้ปัญหาความขัดแย้งตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิธีชนะ-ชนะได้ โดยการใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain

เนื้อหา

การฝึกใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain จากตัวอย่างสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติที่เกิดจากความจำกัดในเรื่องสิ่งของ คือ

“ในตอนบ่ายของวันเสาร์นี้ผมมาเปิดทีวีของช่อง 3 ซึ่งวันนี้ได้เสนอเป็นตอนอวสานแต่นิดอยากจะดูการถ่ายทอดสดรายการคอนเสิร์ตซึ่งมีการเสนอทำทางและลักษณะการเดินสำหรับนำไปประกอบการแสดงที่โรงเรียน แต่ที่บ้านมีทีวีอยู่เพียงเครื่องเดียว และทั้งสองต่างก็อยากที่จะดูรายการทีวีที่ตนต้องการ ”

ประเด็นคำถาม

-นิจะทำอย่างไรเพื่อให้ได้ดูรายการทีวีตามที่ต้องการ

แนวทางในการแก้ปัญหาตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิธีชนะ-ชนะ คือ

1. ทั้งคู่ตกลงที่จะผลัดกันดูรายการทีวีที่ตนชอบ

วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain มีดังนี้ คือ

ขั้นตอนที่ 1 การระบุความต้องการ/ความจำเป็นของคู่ขัดแย้ง

ขั้นตอนที่ 2 การอธิบายปัญหา

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินทางเลือก

ขั้นตอนที่ 5 การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา

ขั้นตอนที่ 6 การตรวจสอบทางเลือกในการแก้ปัญหา

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ก. ขั้นนำ

- นำเข้าสู่เนื้อหาที่จะสอนโดยการสนทนาและใช้ประเด็นคำถามกับนักเรียนเกี่ยวกับประสบการณ์ในเรื่องปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของนักเรียน ดังนี้
 - ปัญหาความขัดแย้งที่นักเรียนเคยประสบ มีอะไรบ้าง? และอย่างไร?
 - นักเรียนแก้ปัญหาคือความขัดแย้งนั้นๆอย่างไร?
 - ทำไมจึงแก้ปัญหาคือความขัดแย้งด้วยวิธีนั้น?
 - การแก้ปัญหาคือความขัดแย้งของนักเรียนทำให้ปัญหาคือความขัดแย้งหมดไปหรือไม่? เพราะอะไร?
 - มีปัญหาอะไรเกิดขึ้นจากการแก้ปัญหาคือความขัดแย้งบ้างหรือไม่? ถ้ามีเพราะอะไร?
- ครูนำเสนอแผ่นภาพแสดงวิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอน ตามแนวคิดของ Fountain ที่หน้าชั้นและใช้ประกอบการอธิบายหลังจากให้นักเรียนอ่านร่วมกัน
- ครูนำเสนอสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติจากสถานการณ์ความขัดแย้งในเรื่องของสิ่งของที่เกิดจากความจำกัดของวัสดุด้วยแผ่นภาพที่หน้าชั้นและให้นักเรียนอ่านสถานการณ์นั้น
- ครูแจกแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้งให้นักเรียนแต่ละคน

ข. ขั้นดำเนินกิจกรรม

- ครูแนะนำวิธีการแก้ปัญหาในแผ่นภาพแสดงวิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain โดยใช้สถานการณ์ความขัดแย้งสมมติเป็นตัวอย่างให้นักเรียนแต่ละคนฝึกแก้ปัญหา โดยให้สรุปเนื้อหาของคำตอบที่ได้ลงในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาตามลำดับขั้นตอนของวิธีการแก้ปัญหาคือที่กำหนดไว้ดังนี้ คือ

5.1 ขั้นตอนที่ 1 การระบุถึงความต้องการ/ความจำเป็นของกลุ่มขัดแย้ง

ให้นักเรียนแต่ละคนวิเคราะห์สาเหตุของความขัดแย้ง และบอกถึงความต้องการหรือความจำเป็นของกลุ่มขัดแย้ง โดยที่ไม่มีการระบุว่าใครผิดหรือถูก จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ นิดและน้อมมีความต้องการ/ความจำเป็นอะไร

5.2 ขั้นตอนที่ 2 การอธิบายปัญหา

นักเรียนอธิบายปัญหาโดยการบอกลักษณะของความขัดแย้ง ตามหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ปัญหาความขัดแย้งของเรื่องนี้คืออะไร

5.3 ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนคิดและเขียนทางเลือกในการแก้ปัญหาให้มากที่สุดโดยไม่มีการประเมิน ตัดสินหรือ วิเคราะห์ทางเลือกนั้นๆ เพื่อสร้างทางเลือกที่หลากหลายในการนำไปใช้แก้ปัญหา จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ แนวทางในการแก้ปัญหาคือความขัดแย้งเรื่องนี้คืออะไรบ้าง

5.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนประเมินทางเลือกที่เสนอไว้ในขั้นตอนที่ 3 โดยการพิจารณาถึงข้อดี-ข้อเสียของทางเลือกนั้น จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ทางเลือกที่เสนอมานในแต่ละแนวทางมีข้อดี-ข้อเสียอย่างไรบ้าง

5.5 ขั้นตอนที่ 5 การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนพิจารณาและบอกทางเลือกที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของการยอมรับทางเลือกนั้นและพิจารณาอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นหากนำทางเลือกนั้นไปใช้แก้ปัญหา จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ นឹងยอมรับทางเลือกนั้นและจะมีปัญหาหรือไม่ เพราะอะไร

5.6 ขั้นตอนที่ 6 การตรวจสอบทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนบอกแนวทางที่จะทำให้ทราบว่า หากนำทางเลือกที่ได้ในขั้นตอนที่ 5 ไปใช้แก้ปัญหาแล้วจะทำให้ความขัดแย้งหมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งลงได้ จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ จะทราบได้อย่างไรว่าความขัดแย้งได้หมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งลงไปได้

6. ครูสุ่มนักเรียนบางคนออกมาสรุปผลการแก้ปัญหาที่ได้บันทึกลงในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาคความขัดแย้งให้เพื่อน ฟัง

7. ครูให้เพื่อนๆซักถามหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการแก้ปัญหาที่เพื่อนๆเสนอมาน

ก. ขั้นสรุป

8. ครูและนักเรียน สรุปคำตอบของการแก้ปัญหาในแต่ละขั้นตอนร่วมกัน

สื่อประกอบการเรียนการสอน

1. แผ่นภาพแสดงวิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain
2. แบบบันทึกผลการแก้ปัญหาคความขัดแย้ง

การประเมินผล

1. การสังเกต
 - การตอบคำถามและการอธิบายเหตุผล
 - การร่วมมือและการสนใจในการทำกิจกรรม
 - การร่วมแสดงความคิดเห็น
2. การตรวจผลงาน
 - คำตอบในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาคความขัดแย้ง

แผนการสอนที่	ประเภทของความขัดแย้ง	ชื่อแผนการสอน
2-5	ความขัดแย้งในเรื่องสิ่งของ	--
2	ความขัดแย้งที่เกิดจากความจำกัดของวัสดุ	ปัญหาบอลลูกเดียว
3	ความขัดแย้งที่เกิดจากความจำกัดของตำแหน่ง	ไม่มีผู้แพ้
4	ความขัดแย้งที่เกิดจากความจำกัดของเวลา	สู่จุดหมายจากหลายแนวทาง
5	ความขัดแย้งที่เกิดจากความจำกัดของบุคคล ในเรื่องทักษะ	ความสามารถที่ฝึกได้

แผนการสอนที่ 2

ชื่อแผนการสอน	ความขัดแย้งที่เกิดจากความจำกัดของวัสดุ.....ปัญหาบอลลูกเดียว
ระดับชั้น	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เวลาที่สอน	3 คาบ

ความคิดรวบยอด

การใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain ไปแก้ปัญหาความขัดแย้งในเรื่องสิ่งของที่เกิดจากความจำกัดของวัสดุสามารถทำให้คู่ขัดแย้งบรรลุเป้าหมายได้ตามความต้องการและจะทำให้รักษาสัมพันธภาพที่ดีไว้ได้

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เมื่อกำหนดสถานการณ์ความขัดแย้งในเรื่องสิ่งของที่เกิดจากความจำกัดของวัสดุมาให้นักเรียนสามารถเลือกแนวทางการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เป็นไปตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิธีชนะ-ชนะได้ โดยการใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain

เนื้อหา

ความขัดแย้งในเรื่องของสิ่งของ เป็นความขัดแย้งที่เกิดจากความจำกัดของวัสดุ
สถานการณ์ความขัดแย้งสมมติของปัญหาความขัดแย้งมีดังนี้ คือ

“ในห้องเก็บอุปกรณ์กีฬาของโรงเรียนมีลูกบอลวางอยู่ 1 ลูก ในช่วงพักเที่ยง เสรีต้องการจะนำลูกบอลไปฝึกการเล่นโยน-รับกับเพื่อนๆ เพื่อจะสอบในช่วงบ่ายวันนี้ เขาจึงไปหยิบลูกบอลมาเพื่อจะนำไปเล่น แต่ขณะที่เสรีกำลังจะเดินไปที่สนาม เขาเห็นครูหอบของพะรุงพะรังเดินมาจึงได้วางลูกบอลไว้และช่วยถือของให้ครูนำไปไว้ที่ห้องพัก ส่วนวิชัยนั้นก็ต้องการที่จะไปเอาลูกบอลมาเล่นด้วยเช่นกันและบังเอิญไปพบลูกบอลวางอยู่จึงได้หยิบและจะนำไปเล่น และขณะที่วิชัยกำลังถือลูกบอลอยู่นั้น เสรีซึ่งนำของไปให้ครูเสร็จแล้วก็กำลังจะไปหยิบลูกบอลพอดี ทั้งสองเกิดการถกเถียงและแย่งชิงลูกบอลกัน”

ประเด็นคำถาม

-เสรีจะอย่างไรเพื่อจะนำลูกบอลไปฝึกโยน-รับบอลกับเพื่อนๆ ได้

แนวทางในการแก้ปัญหาตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิธีชนะ-ชนะ คือ

1. เสรีและวิชัยตกลงจะเล่นบอลด้วยกัน
2. ทั้งคู่ตกลงผลัดกันเล่นบอลโดยร่วมกันกำหนดเวลาการเล่นของแต่ละคนและลำดับการเล่นก่อนหลัง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ก. ขั้นนำ

1. นำเข้าสู่เนื้อหาโดยทบทวนวิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain จากการเรียนรู้ในคาบที่แล้ว จากนั้นให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติจากความขัดแย้งในเรื่องของสิ่งของที่เกิดจากความงัดขังของวัสดุจากแผ่นภาพที่หน้าชั้น

2. ครูแจกแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาจากสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติให้นักเรียนแต่ละคน เพื่อบันทึกผลในการแก้ปัญหาจากหัวข้อการแก้ปัญหาแต่ละขั้นตอน

ข. ขั้นดำเนินกิจกรรม

3. ให้นักเรียนแต่ละคนแก้ปัญหาคความขัดแย้งด้วยวิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain จากสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติ และสรุปเนื้อหาที่เป็นคำตอบของหัวข้อการแก้ปัญหาในแต่ละขั้นตอนลงในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาคความขัดแย้งที่แจกไว้ ตามลำดับ ดังนี้ คือ

3.1 ขั้นตอนที่ 1 การระบุถึงความต้องการ/ความจำเป็นของผู้ขัดแย้ง

ให้นักเรียนแต่ละคนวิเคราะห์สาเหตุของความขัดแย้ง และบอกถึงความจำเป็นหรือความต้องการของผู้ขัดแย้ง โดยไม่มีการระบุว่าใครผิดใครถูก จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ความต้องการ/ความจำเป็นของเสรีและวิชัย คือ อะไร

3.2 ขั้นตอนที่ 2 การอธิบายปัญหา

ให้นักเรียนอธิบายปัญหาโดยการบอกลักษณะของความขัดแย้ง จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ปัญหาความขัดแย้งของเรื่องนี้ คือ อะไร

3.2 ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนคิดและเขียนทางเลือกในการแก้ปัญหาให้มากที่สุด โดยไม่มีการประเมิน ตัดสิน วิเคราะห์ทางเลือกนั้นๆ เพื่อจะหาแนวทางการแก้ปัญหาที่หลากหลาย จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ แนวทางในการแก้ปัญหของเรื่องนี้มีอะไรบ้าง

3.3 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินทางเลือก

ให้นักเรียนประเมินทางเลือกที่ได้ในขั้นตอนที่ 3 โดยพิจารณาข้อดี-ข้อเสียของทางเลือกนั้น จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ทางเลือกที่เสนอมานั้นแต่ละแนวทางมีข้อดี-ข้อเสียอย่างไรบ้าง

3.4 ขั้นตอนที่ 5 การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนพิจารณาและบอกทางเลือกที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการยอมรับทางเลือกนั้นและพิจารณาอุปสรรคที่จะเกิดขึ้น หากนำทางเลือกนั้นไปใช้แก้ปัญหา หัวข้อการแก้ปัญหา คือ วิชัยจะยอมรับทางเลือกนั้นและจะมีปัญหาหรือไม่ เพราะอะไร

3.5 ขั้นตอนที่ 6 การตรวจสอบทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนบอกแนวทางที่จะทำให้ทราบว่า หากนำทางเลือกจากขั้นตอนที่ 5 ไปใช้จะทำให้ความขัดแย้งหมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งลงไปได้ จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ จะทราบได้อย่างไรว่าความขัดแย้งได้หมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งนั้นลงไปได้

4. ครูสุ่มนักเรียนบางคนให้ออกมาสรุปผลการแก้ปัญหาที่บันทึกลงในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาคความขัดแย้งให้เพื่อนฟัง

5. ครูให้เพื่อนๆซักถามหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการแก้ปัญหาที่เพื่อนๆเสนอมาน

ค. ขั้นสรุป

6. ครูและนักเรียนสรุปคำตอบของการแก้ปัญหานั้นแต่ละขั้นตอนร่วมกัน

--

สื่อประกอบการเรียนการสอน

1. แบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

การประเมินผล

1. การสังเกต
 - การร่วมแสดงความคิดเห็น
 - การอธิบายเหตุผล
 - การร่วมมือและความสนใจในการทำกิจกรรม
 - การรายงานการแก้ปัญหา
2. การตรวจผลงาน
 - คำตอบในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

แผนการสอนที่ 3

ชื่อแผนการสอน	ความขัดแย้งที่เกิดจากความจำกัดของตำแหน่ง..... ไม่มีผู้แพ้
ระดับชั้น	ประถมศึกษาปีที่ 6
เวลาที่สอน	3 คาบ

ความคิดรวบยอด

การใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain ไปแก้ปัญหาความขัดแย้งในเรื่องของสิ่งของสามารถทำให้คู่ขัดแย้งบรรลุเป้าหมายได้ตามความต้องการและจะทำให้รักษาสัมพันธภาพที่ดีไว้ได้

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เมื่อกำหนดสถานการณ์ความขัดแย้งในเรื่องของสิ่งของที่เกิดจากความจำกัดในเรื่องตำแหน่งมาให้ นักเรียนสามารถเลือกแนวทางการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เป็นไปตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิชีชนะ-ชนะได้ โดยใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain เนื้อหา

ความขัดแย้งที่เกิดจากความจำกัดของตำแหน่ง เป็นความขัดแย้งในเรื่องของสิ่งของที่เกิดจากความจำกัดของจำนวนตำแหน่ง

สถานการณ์ความขัดแย้งสมมติของปัญหา ของความขัดแย้งมีดังนี้คือ

“ครูให้นักเรียนเสนอรายชื่อนักเรียนที่สมควรจะได้เป็นประธานนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วให้คัดเลือกตัวแทนมา 1 คน คาและเคช ต่างก็อยากจะเป็นประธานนักเรียนด้วยกันทั้งคู่ แต่ครูให้เป็นได้เพียงคนเดียวเท่านั้น และเมื่อคะแนนออกมาปรากฏว่าทั้งสองได้คะแนนเท่ากัน เพราะสมาชิกที่สนับสนุนทั้งสองฝ่ายซึ่งมีพอๆกันและต่างก็อยากที่จะให้คนที่ตนชอบได้เป็นประธานนักเรียนเช่นเดียวกัน แต่จะต้องมีคนใดคนหนึ่งเท่านั้นที่จะเป็นประธานได้”

ประเด็นคำถาม

-คาจะทำอะไรเพื่อจะได้เป็นประธานนักเรียน

แนวทางการแก้ปัญหาตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิชีชนะ-ชนะ คือ

1. ทั้งคู่ตกลงหลีกเลี่ยงกันทำหน้าที่ประธานชุมนุมในเวลาที่เหมาะสม โดยกำหนดคกคิกสำคัญก่อน
หลังในการทำหน้าที่

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ก. ขั้นนำ

1. ครูนำเข้าสู่เนื้อหาที่จะสอนโดยทบทวนวิธีแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain จากการเรียนในคาบที่แล้ว จากนั้นให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติจากความขัดแย้งในเรื่องสิ่งของที่เกิดจากความจำกัดของตำแหน่ง

2. ครูแจกแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้งของสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติให้นักเรียนแต่ละคน

ข. ขั้นดำเนินกิจกรรม

3. ให้นักเรียนแต่ละคนแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยวิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain จากสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติ และสรุปเนื้อหาที่เป็นคำตอบของหัวข้อการแก้ปัญหาในแต่ละขั้นตอนลงในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่แจกไว้ ตามลำดับ ดังนี้ คือ

3.1 ขั้นตอนที่ 1 การระบุถึงความต้องการ/ความจำเป็นของกลุ่มขัดแย้ง

ให้นักเรียนแต่ละคนวิเคราะห์สาเหตุของความขัดแย้ง และบอกถึงความจำเป็นหรือความต้องการของกลุ่มขัดแย้งโดยไม่มีภาระรู้ว่าใครผิดใครถูก จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ปัญหาความขัดแย้งของเรื่องนี้ คืออะไร

3.2 ขั้นตอนที่ 2 การอธิบายปัญหา

ให้นักเรียนอธิบายปัญหาโดยบอกลักษณะของความขัดแย้ง จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ปัญหาความขัดแย้งของเรื่องนี้ คือ อะไร

3.3 ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนคิดและเขียนทางเลือกในการแก้ปัญหาให้มากที่สุดโดยไม่มีภาระประเมิน ตัดสินวิจารณ์ทางเลือกนั้นๆเพื่อจะหาแนวทางการแก้ปัญหาที่หลากหลาย จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ แนวทางการแก้ปัญหาของเรื่องนี้มีอะไรบ้าง

3.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินทางเลือก

ให้นักเรียนประเมินทางเลือกที่ได้ในขั้นตอนที่ 3 โดยพิจารณาถึงข้อดี-ข้อเสียของทางเลือกนั้นจากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ทางเลือกที่เสนอมานี้แต่ละแนวทางมีข้อดี-ข้อเสียอย่างไรบ้าง

3.5 ขั้นตอนที่ 5 การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนพิจารณาและบอกทางเลือกที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการยอมรับทางเลือกนั้นๆและพิจารณาอุปสรรคที่เกิดขึ้น หากนำทางเลือกนั้นไปใช้แก้ปัญหา หัวข้อการแก้ปัญหา คือ เราจะยอมรับทางเลือกนั้นๆและมีปัญหาหรือไม่ เพราะอะไร

3.6 ขั้นตอนที่ 6 การตรวจสอบทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนบอกแนวทางที่จะทำให้ทราบว่า หากนำทางเลือกจากขั้นตอนที่ 5 ไปใช้ในการแก้ปัญหาแล้วความขัดแย้งจะหมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งนั้นลงไปได้ จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ จะทราบได้อย่างไรว่าความขัดแย้งได้หมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งนั้นลงไปได้

4. ครูสุ่มให้นักเรียนบางคนออกมาสรุปผลการแก้ปัญหาที่บันทึกในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้งให้เพื่อนฟัง

5. ครูให้เพื่อนๆซักถามหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการแก้ปัญหาที่เพื่อนเสนอมา

ค. ขั้นสรุป

6. ครูและนักเรียนสรุปคำตอบของการแก้ปัญหาในแต่ละขั้นตอนร่วมกัน

ชื่อประกอบการเรียนการสอน

1. แบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

การประเมินผล

1. การสังเกต
 - การร่วมแสดงความคิดเห็น
 - การให้ความร่วมมือและความสนใจในการทำกิจกรรม
2. การตรวจผลงาน
 - คำตอบในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ก. ขั้นนำ

1. นำเข้าสู่เนื้อหาที่จะสอนโดยให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติจากความขัดแย้งในเรื่องของสิ่งของที่เกิดจากความจำกัดในระยะเวลาของบุคคล
2. ครูแจกแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้งของสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติให้นักเรียนแต่ละคน

ข. ขั้นดำเนินกิจกรรม

3. ครูให้นักเรียนแต่ละคนแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยวิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain จากสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติและสรุปเนื้อหาที่เป็นคำตอบของหัวข้อการแก้ปัญหาแต่ละขั้นตอนลงในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่แจกไว้ ตามลำดับดังนี้ คือ

3.1 ขั้นตอนที่ 1 การระบุถึงความต้องการ/ความจำเป็นของคู่ขัดแย้ง

ให้นักเรียนแต่ละคนวิเคราะห์สาเหตุของความขัดแย้งและบอกถึงความจำเป็นหรือความต้องการของคู่ขัดแย้ง โดยไม่มีการ ระบุว่าใครผิดใครถูก จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ความต้องการ/ความจำเป็นของปลาและปู คือ อะไร

3.2 ขั้นตอนที่ 2 การอธิบายปัญหา

ให้นักเรียนอธิบายปัญหาโดยการบอกลักษณะของความขัดแย้ง จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ปัญหาความขัดแย้งของเรื่องนี้ คือ อะไร

3.3 ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนคิดและเขียนทางเลือกในการแก้ปัญหาให้ได้มากที่สุดโดยไม่มีการประเมิน ตัดสิน วิเคราะห์เพื่อหาทางเลือกที่หลากหลาย จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ แนวทางในการแก้ปัญหของเรื่องนี้ มีอะไรบ้าง

3.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินทางเลือก

ให้นักเรียนประเมินทางเลือกที่ได้ในขั้นตอนที่ 3 โดยพิจารณาถึงข้อดี-ข้อเสียของทางเลือกนั้น จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ทางเลือกที่เสนอมานั้นแต่ละแนวทางมีข้อดี-ข้อเสียอย่างไรบ้าง

3.5 ขั้นตอนที่ 5 การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนพิจารณาและบอกทางเลือกที่จะนำไปใช้แก้ปัญหา โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการยอมรับทางเลือกนั้นและพิจารณาอุปสรรคที่จะเกิดขึ้น หากนำทางเลือกนั้นไปใช้แก้ปัญหา หัวข้อการแก้ปัญหาคือ ปูจะยอมรับทางเลือกนั้นและจะมีปัญหาหรือไม่ เพราะอะไร

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ก. ขั้นนำ

1. นำเข้าสู่เนื้อหาที่จะสอนโดยให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติจากความขัดแย้งในเรื่องของสิ่งของที่เกิดจากความจำกัดในเรื่องเวลาของบุคคล
2. ครูแจกแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้งของสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติให้นักเรียนแต่ละคน

ข. ขั้นดำเนินกิจกรรม

3. ครูให้นักเรียนแต่ละคนแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยวิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain จากสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติและสรุปเนื้อหาที่เป็นคำตอบของหัวข้อการแก้ปัญหาแต่ละขั้นตอนลงในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่แจกไว้ ตามลำดับดังนี้ คือ

3.1 ขั้นตอนที่ 1 การระบุถึงความต้องการ/ความจำเป็นของคู่ขัดแย้ง

ให้นักเรียนแต่ละคนวิเคราะห์สาเหตุของความขัดแย้งและบอกถึงความจำเป็นหรือความต้องการของคู่ขัดแย้ง โดยไม่มีการ ระบุว่าใครผิดใครถูก จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ความต้องการ/ความจำเป็นของปลาและปู คือ อะไร

3.2 ขั้นตอนที่ 2 การอธิบายปัญหา

ให้นักเรียนอธิบายปัญหาโดยการบอกลักษณะของความขัดแย้ง จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ปัญหาความขัดแย้งของเรื่องนี้ คือ อะไร

3.3 ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนคิดและเขียนทางเลือกในการแก้ปัญหาให้ได้มากที่สุดโดยไม่มีการประเมิน ตัดสิน วิจัยเพื่อหาทางเลือกที่หลากหลาย จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ แนวทางในการแก้ปัญหของเรื่องนี้ มีอะไรบ้าง

3.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินทางเลือก

ให้นักเรียนประเมินทางเลือกที่ได้ในขั้นตอนที่ 3 โดยพิจารณาถึงข้อดี-ข้อเสียของทางเลือกนั้น จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ทางเลือกที่เสนอมานั้นแต่ละแนวทางมีข้อดี-ข้อเสียอย่างไรบ้าง

3.5 ขั้นตอนที่ 5 การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนพิจารณาและบอกทางเลือกที่จะนำไปใช้แก้ปัญหา โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการยอมรับทางเลือกนั้นและพิจารณาอุปสรรคที่จะเกิดขึ้น หากนำทางเลือกนั้นไปใช้แก้ปัญหา หัวข้อการแก้ปัญหาคือ ปูจะยอมรับทางเลือกนั้นและจะมีปัญหาหรือไม่ เพราะอะไร

3.6 ขั้นตอนที่ 6 การตรวจสอบทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนบอกแนวทางที่จะทำให้ทราบว่า หากนำทางเลือกจากขั้นตอนที่ 5 ไปใช้แก้ปัญหาแล้วความขัดแย้งจะหมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งลงไปได้ จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ จะทราบได้อย่างไรว่าความขัดแย้งได้หมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งนั้นลงไปได้

4. ครูสุ่มนักเรียนบางคนให้ออกมาสรุปผลการแก้ปัญหาที่บันทึกลงในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาคความขัดแย้งให้เพื่อนๆ ฟัง

5. ครูให้เพื่อนๆ ชักถามหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการแก้ปัญหาที่เสนอมานี้

จบขั้นสรุป

6. ครูและนักเรียนสรุปคำตอบของแก้ปัญหาในแต่ละขั้นตอนร่วมกัน

ชื่อประกอบการเรียนการสอน

1. แบบบันทึกผลการแก้ปัญหาคความขัดแย้ง

การประเมินผล

1. การสังเกต
 - การร่วมแสดงความคิดเห็น
 - การให้ความร่วมมือและความสนใจในการทำกิจกรรม
2. การตรวจผลงาน
 - คำตอบลงในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาคความขัดแย้ง

แผนการตอนที่ 5

ชื่อแผนการตอน	ความขัดแย้งที่เกิดจากความงำกัคในค้ำนทักษะของบุคคล.....ความสามารถที่ฝึกได้
ระดับชั้นที่สอน	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เวลา	3 คาบ

ความคิดรวบยอด

การใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain ไปใช้แก้ปัญหาความขัดแย้งในเรื่องสิ่งของสามารถทำให้คู่ขัดแย้งบรรลุเป้าหมายได้ตามความต้องการและทำให้รักษาสัมพันธภาพที่ดีไว้ได้

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เมื่อกำหนดสถานการณ์ความขัดแย้งในเรื่องสิ่งของที่เกิดจากความงำกัคของบุคคลในค้ำนทักษะมาให้นักเรียนสามารถเลือกแนวทางการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เป็นไปตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิธีชนะ-ชนะได้ โดยใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain

เนื้อหา

ความขัดแย้งที่เกิดจากความงำกัคของบุคคลในเรื่องทักษะ เป็นความขัดแย้งในเรื่องของสิ่งของที่เกิดจากความงำกัคในเรื่องทักษะของบุคคล

สถานการณ์ความขัดแย้งสมมติของปัญหาความขัดแย้งมีดังนี้ คือ

“ช่วงปิดเทอมที่จะถึงนี้ผู้ช่วยฯ หางานพิเศษทำที่ร้านหนังสือใกล้ๆ โรงเรียน เนื่องจากร้านหนังสือต้องการจะได้นักเรียนที่อยู่ในบริเวณแถบนั้นเพราะไปมาสะดวก โดยทางร้านได้ระบุไว้คือนักเรียนต้องสามารถพิมพ์คิได้ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ แต่ผู้ช่วยฯ สามารถพิมพ์คิภาษาไทยได้เพียงอย่างเดียวเท่านั้นเหมือนกันกับนักเรียนคนอื่นๆ ที่ไปสมัครต่างก็ไม่เคยใช้เครื่องพิมพ์คิภาษาอังกฤษมาก่อน”

ประเด็นคำถาม

- ทางร้านจะทำอย่างไรเพื่อจะได้คนทำงานที่อยู่ใกล้และมีความสามารถอย่างที่ต้องการ
- แนวทางการแก้ปัญหาตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิธีชนะ-ชนะ คือ
- 1.ทางร้านรับผู้ช่วยฯ ไว้แต่อาจจะกำหนดระยะเวลาตามที่เห็นสมควรเพื่อให้ผู้ช่วยฯ ไปฝึกทักษะการพิมพ์ภาษาอังกฤษให้ได้ก่อนจึงจะรับเข้าทำงาน

กิจกรรมการเรียนรู้การตอน

ก. ขั้นนำ

1. นำเข้าสู่เนื้อหาโดยให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติจากความขัดแย้งในเรื่องของสิ่งของที่เกิดจากความจำกัดในด้านทักษะของบุคคล
2. ครูแจกแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้งของสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติให้นักเรียนแต่ละคน

ข. ขั้นคำเนื่อกิจกรรม

3. ครูให้นักเรียนแต่ละคนแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยวิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain จากสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติ และสรุปเนื้อหาที่เป็นคำตอบของหัวข้อการแก้ปัญหาในแต่ละขั้นตอนลงในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่แจกไว้ ตามลำดับ ดังนี้ คือ

3.1 ขั้นตอนที่ 1 การระบุถึงความต้องการ/ความจำเป็นของคู่ขัดแย้ง

ให้นักเรียนแต่ละคนวิเคราะห์สาเหตุของความขัดแย้ง และบอกถึงความจำเป็นหรือความต้องการของคู่ขัดแย้ง โดยไม่มีการระบุว่าใครผิดใครถูก จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ความต้องการ/ความจำเป็นของเจ้าของร้านและนั้ย คือ อะไร

3.2 และขั้นตอนที่ 2 การอธิบายปัญหา

ให้นักเรียนอธิบายปัญหาโดยการบอกลักษณะของความขัดแย้ง จากหัวข้อการอภิปราย คือ ปัญหาความขัดแย้งของเรื่องนี้ คืออะไร

3.3 ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนคิดและเขียนทางเลือกในการแก้ปัญหาให้มากที่สุดโดยไม่มีการประเมิน ตัดสินใจพิจารณาเพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาที่หลากหลาย จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ แนวทางการแก้ปัญหาของเรื่องนี้มีอะไรบ้าง

3.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินทางเลือก

ให้นักเรียนประเมินทางเลือกที่ได้ในขั้นตอน โดยการพิจารณาข้อดี-ข้อเสียของทางเลือกนั้น จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ทางเลือกที่เสนอมานั้นแต่ละแนวทางมีข้อดี-ข้อเสียอย่างไรบ้าง

3.5 ขั้นตอนที่ 5 การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนพิจารณาและบอกทางเลือกที่จะนำไปใช้แก้ปัญหา โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการยอมรับทางเลือกนั้นและพิจารณาอุปสรรคที่จะเกิดขึ้น หากนำทางเลือกนั้นไปใช้แก้ปัญหา จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ นั้ยจะยอมรับทางเลือกนั้นและจะมีปัญหาหรือไม่ เพราะอะไร

3.6 ขั้นตอนที่ 6 การตรวจสอบทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนบอกแนวทางที่จะทำให้ทราบว่า หากนำทางเลือกจากในขั้นตอนที่ 5 ไปใช้แก้ปัญหาจะทำให้ความขัดแย้งหมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งลงไปได้ จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ จะทราบได้อย่างไรว่าความขัดแย้งจะหมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งลงไปได้

4. ครูสุ่มนักเรียนบางคนออกมาสรุปผลการแก้ปัญหาที่บันทึกในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ให้เพื่อนๆ ฟัง

5. ครูให้เพื่อนๆ ซักถามหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการแก้ปัญหาที่เพื่อนเสนอมา

ค. ขั้นสรุป

6. ครูและนักเรียนสรุปคำตอบของการแก้ปัญหาในแต่ละขั้นตอนร่วมกัน

ชื่อประกอบการเรียนการสอน

1. แบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

การประเมินผล

1. การสังเกต

- การร่วมแสดงความคิดเห็น
- การให้ความร่วมมือและความสนใจในการทำกิจกรรม

2. การตรวจผลงาน

- คำตอบในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

แผนการสอนที่	ประเภทของความขัดแย้ง	ชื่อแผนการสอน
6-9	ความขัดแย้งในเรื่องของความรู้สึก	
6	ความขัดแย้งที่เกี่ยวกับการถูกคุกคามต่อความรู้สึกที่ว่าตนมีค่า	แบ่งปันน้ำใจ
7	ความขัดแย้งเกี่ยวกับการมีอคติ	ขจัดความลำเอียง
8	ความขัดแย้งเกี่ยวกับความผิดหวัง	ซดเซยความรู้สึก
9	ความขัดแย้งเกี่ยวกับการกระทำอย่างไม่เอาใจใส่	ใจเขาใจเรา

แผนการสอนที่ 6

ชื่อแผนการสอน	ความขัดแย้งที่เกิดจากการถูกคุกคามต่อความรู้สึกที่ว่าตนมีค่า...แบ่งปันน้ำใจ
ระดับชั้น	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เวลาที่สอน	3 คาบ

ความคิดรวบยอด

การใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain แก้ปัญหาความขัดแย้งในเรื่องของความรู้สึกสามารถทำให้คู่ขัดแย้งมีความเข้าใจและเกิดการยอมรับกันและกันมากขึ้นและทำให้ผู้ที่เกิดความขัดแย้งสามารถลดความรู้สึกที่ขัดแย้งนั้นได้

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เมื่อกำหนดสถานการณ์ความขัดแย้งในเรื่องของความรู้สึกที่เกิดจากการถูกคุกคามต่อความรู้สึกที่ว่าตนมีค่ามาให้ นักเรียนสามารถเลือกแนวทางการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เป็นไปตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิชิชนะ-ชนะได้โดยใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain

เนื้อหา

ความขัดแย้งที่เกิดจากการถูกคุกคามต่อความรู้สึกที่ว่าตนมีค่า เป็นความขัดแย้งในเรื่องของความรู้สึกที่เกิดจากการถูกคุกคามต่อความรู้สึกที่ว่าตนมีค่า
สถานการณ์ความขัดแย้งสมมติของปัญหาความขัดแย้งมีดังนี้ คือ

“จ้อยมีขาที่ลีบเล็ก เดินกระเผลกและมีไม้เท้าช่วยพยุงร่างกายเวลาเดิน วันเสาร์นี้ จ้อยไปดูละครกับเพื่อนๆที่โรงละครในเมือง เธอและเพื่อนๆซื้อตั๋วที่จะเข้าชมได้ในแถวที่อยู่ในช่วงตรงกลางของโรงละคร และละครเรื่องที่จะดูในวันนั้นก็มีคนมาชมกันอย่างหนาแน่นเพราะจะเป็นวันสุดท้ายของการแสดง เมื่อจ้อยและเพื่อนๆจะเข้าไปดูพนักงานเก็บตั๋วก็กันไม่ให้จ้อยเข้าไปและคืนตั๋วให้พร้อมกับบอกว่าขาพิการของเธอทำให้เกะกะและจะสร้างความไม่สะดวกกับคนอื่นๆที่เข้าดูกันอย่างเนืองแน่น”

ประเด็นคำถาม

-พนักงานเก็บตั๋วจะทำอย่างไร

แนวทางการแก้ปัญหาตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิชิชนะ-ชนะ คือ

1. พนักงานเก็บตั๋วเปลี่ยนตั๋วให้จ้อยมานั่งในที่นั่งที่สามารถจะเข้าออกได้สะดวกที่สุด เช่น แถวที่อยู่ริมนอกสุดหรือในสุด

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ก. ขั้นนำ

1. ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติจากความขัดแย้งในเรื่องของความรู้สึกที่เกิดจากการถูกคุกคามต่อความรู้สึกที่ว่าคนมีค่า
2. ครูแจกแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้งของสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติให้นักเรียนแต่ละคน

ข. ขั้นดำเนินการกิจกรรม

3. ครูให้นักเรียนแต่ละคนแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยวิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain จากสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติ และสรุปเนื้อหาที่เป็นคำตอบของหัวข้อการแก้ปัญหาในแต่ละขั้นตอนลงในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่แจกไว้ ตามลำดับ ดังนี้ คือ

3.1 ขั้นตอนที่ 1 การระบุถึงความต้องการ/ความจำเป็นของกลุ่มขัดแย้ง

ให้นักเรียน วิเคราะห์สาเหตุของความขัดแย้ง และบอกถึงถึงความจำเป็นหรือความต้องการของกลุ่มขัดแย้ง โดยไม่มีการระบุว่าใครผิดใครถูก จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ความต้องการ/ความจำเป็นของพนักงานเก็บตัวและข้อ คือ อะไร

3.2 ขั้นตอนที่ 2 การอธิบายปัญหา

นักเรียนอธิบายปัญหาโดยบอกลักษณะของความขัดแย้ง จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ปัญหาความขัดแย้งของเรื่องนี้ คือ อะไร

3.3 ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียน คิดและเขียนทางเลือกในการแก้ปัญหาให้มากที่สุด โดยไม่มีการประเมิน ตัดสิน วิเคราะห์เพื่อหาทางเลือกที่หลากหลาย จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ แนวทางในการแก้ปัญหของเรื่องนี้ มีอะไรบ้าง

3.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินทางเลือก

ให้นักเรียนประเมินทางเลือกที่ได้ในขั้นตอนที่ 3 โดยพิจารณาข้อดี-ข้อเสียของทางเลือกนั้น จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ทางเลือกที่เสนอมานั้นแต่ละแนวทางมีข้อดี-ข้อเสียอย่างไรบ้าง

3.5 ขั้นตอนที่ 5 การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนเลือกทางเลือกที่จะนำไปใช้แก้ปัญหา โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการยอมรับ ทางเลือกนั้นและพิจารณาอุปสรรคที่จะเกิดขึ้น หากนำทางเลือกนั้นไปใช้แก้ปัญหา จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ข้อจะยอมรับทางเลือกนั้นและจะมีปัญหาหรือไม่ เพราะอะไร

3.6 ขั้นตอนที่ 6 การตรวจสอบทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนบอกแนวทางที่จะทำให้ทราบว่า หากนำทางเลือกจากในขั้นตอนที่ 5 ไปใช้แก้ปัญหา จะทำให้ความขัดแย้งหมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งลงไปได้ จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ จะทราบได้อย่างไรว่าความขัดแย้งได้หมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งลงไปได้

4. ครูสุ่มนักเรียนบางคนให้ออกมาสรุปผลการแก้ปัญหาที่บันทึกในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้งให้เพื่อนๆ ฟัง

5. ครูให้เพื่อนๆซักถามหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการแก้ปัญหาที่เพื่อนเสนอมา

ก. ขั้นสรุป

6. ครูและนักเรียนสรุปคำตอบของการแก้ปัญหาในแต่ละขั้นตอนร่วมกัน พร้อมทั้งสรุปสาระจากกิจกรรม เพื่อเชื่อมโยงความรู้จากประเด็น คือ ผลของการแก้ปัญหาความขัดแย้งจะเหมือนหรือแตกต่างจากการแก้ปัญหาในเรื่องสิ่งของหรือไม่ อย่างไร

สื่อประกอบการเรียนการสอน

1. แบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

การประเมินผล

1. การสังเกต
 - การร่วมแสดงความคิดเห็น
 - การให้ความร่วมมือและความสนใจในการทำกิจกรรม
2. การตรวจผลงาน
 - คำตอบในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

แผนการสอนที่ 7

ชื่อแผนการสอน	ความขัดแย้งที่เกิดจากการมือคต.....ขจัดความลำเอียง
ระดับชั้น	ประถมศึกษาปีที่ 6
เวลาที่สอน	3 คาบ

ความคิดรวบยอด

การใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain ไปแก้ปัญหาความขัดแย้งในเรื่องของความรู้สึกสามารถทำให้ผู้ที่เกิดความขัดแย้งมีความเข้าใจและเกิดการยอมรับกันและกันมากขึ้นและทำให้ผู้ที่เกิดความขัดแย้งสามารถลดความรู้สึกที่เกิดจากความขัดแย้งนั้นได้

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เมื่อกำหนดสถานการณ์ความขัดแย้งในเรื่องของความรู้สึกที่เกิดจากการมือคตมาให้นักเรียนสามารถเลือกแนวทางของการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เป็นไปตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิธีชนะ-ชนะได้ โดยใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain

เนื้อหา

ความขัดแย้งที่เกิดจากความมือคต เป็นความขัดแย้งในเรื่องของความรู้สึกที่เกิดจากการมือคตของคุณคคล

สถานการณ์ความขัดแย้งสมมติของปัญหาความขัดแย้งมีดังนี้ คือ

“ในงานวันเด็กมีการประกวดการเล่านิทานขึ้นที่โรงเรียน มีนักเรียนผ่านเข้ารอบชิงชนะเลิศ 2 คนจากห้องป.5 คือ โอกับอัน ผลการตัดสินของคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยประธานและรองประธานนักเรียน 3 คน และตัวแทนที่ได้รับการเลือกจากแต่ละห้องอีก 2 คน ได้ตัดสินให้โอได้ชนะเลิศเพราะเห็นว่าโอพูดได้ดีกว่า อันรู้สึกไม่พอใจกับผลการตัดสินนั้นเพราะคิดว่าไม่ยุติธรรม จึงไปพูดกับเพื่อนๆว่าที่โอชนะเลิศไม่ใช่เพราะความสามารถจริงแต่เป็นเพราะเขาเป็นลูกครูใหญ่ ตนจึงไม่ได้รางวัลทั้งๆที่มีความสามารถเช่นกัน เมื่อโอรู้เข้าก็รู้สึกไม่พอใจเพราะโอคิดว่าเขาชนะเลิศเพราะความสามารถของตนเอง ”

ประเด็นคำถาม

-โอจะทำอย่างไรให้อันเห็นว่าเขาชนะเลิศมาด้วยความสามารถจริงไม่ได้ชนะเลิศมาโดยการตัดสินที่มีความลำเอียง

แนวทางการแก้ปัญหาตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิธีชนะ-ชนะ คือ

1. จัดการประกวดใหม่อีกครั้งแล้วเลือกคณะกรรมการตัดสินพร้อมทั้งกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนที่ทั้งสองฝ่ายเห็นว่ายุติธรรมที่สุด

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ก. ขั้นนำ

1. ครูให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติจากความขัดแย้งในเรื่องของความรู้สึกที่เกิดจากการมือคด
2. ครูแจกแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้งของสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติให้นักเรียนแต่ละคน

ข. ขั้นดำเนินกิจกรรม

3. ครูให้นักเรียนแต่ละคนแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยวิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain จากสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติ และสรุปเนื้อหาที่เป็นคำตอบของหัวข้อการอภิปรายในแต่ละขั้นตอนลงในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่แจกไว้ ตามลำดับ ดังนี้ คือ

3.1 ขั้นตอนที่ 1 การระบุถึงความต้องการ/ความจำเป็นของกลุ่มขัดแย้ง

ให้นักเรียนแต่ละคนวิเคราะห์สาเหตุของความขัดแย้งและบอกถึงความจำเป็นหรือความต้องการของกลุ่มขัดแย้ง โดยไม่มีการระบุว่าใครผิดใครถูก จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ความต้องการ/ความจำเป็นของโอและอัน คือ อะไร

3.2 ขั้นตอนที่ 2 การอธิบายปัญหา

นักเรียนอธิบายปัญหาความขัดแย้งโดยบอกลักษณะของความขัดแย้ง จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ปัญหาความขัดแย้งของเรื่องนี้ คือ อะไร

3.3 ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียน คิดและเขียนทางเลือกในการแก้ปัญหาให้มากที่สุดโดยไม่มีการประเมิน ตัดสิน วิเคราะห์เพื่อหาทางเลือกที่หลากหลาย จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ แนวทางในการแก้ปัญหของเรื่องนี้ มีอะไรบ้าง

3.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินทางเลือก

ให้นักเรียนประเมินทางเลือกที่ได้ในขั้นตอนที่ 3 โดยพิจารณาข้อดี-ข้อเสียของทางเลือกนั้น จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ทางเลือกที่เสนอมามีข้อดี-ข้อเสียอย่างไรบ้าง

3.5 ขั้นตอนที่ 5 การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนพิจารณาและบอกทางเลือกที่จะนำไปใช้แก้ปัญหา โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการยอมรับทางเลือกนั้นและพิจารณาอุปสรรคที่จะเกิดขึ้น หากนำทางเลือกนั้นไปใช้แก้ปัญหา หัวข้อการแก้ปัญหา คือ อันจะยอมรับทางเลือกนั้นหรือไม่และจะมีปัญหาหรือไม่ เพราะอะไร

3.6 ขั้นตอนที่ 6 การตรวจสอบทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนบอกแนวทางที่จะทำให้ทราบว่า หากนำทางเลือกจากขั้นตอนที่ 5 ไปใช้แก้ปัญหาจะทำให้ความขัดแย้งหมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งนั้นลงไปได้ จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ จะทราบได้อย่างไรว่าความขัดแย้งได้หมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งนั้นลงไปได้

4. ครูสุ่มนักเรียนบางคนออกมาสรุปผลการแก้ปัญหาที่บันทึกในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหา ความขัดแย้งให้เพื่อนฯ ฟัง

5. ครูให้เพื่อนฯซักถามหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการแก้ปัญหาที่เพื่อนเสนอมา

ค.ขั้นสรุป

6. ครูและนักเรียนสรุปคำตอบของการแก้ปัญหาในแต่ละขั้นตอนร่วมกัน

สื่อประกอบการเรียนการสอน:

1. แบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

การประเมินผล

1. การสังเกต
 - การร่วมแสดงความคิดเห็น
 - การให้ความร่วมมือและความสนใจในการทำกิจกรรม
2. การตรวจผลงาน
 - คำตอบในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

แผนการสอนที่ 8

ชื่อแผนการสอน	ความขัดแย้งที่เกิดจากความรู้สึกผิดหวัง.....ชดเชยความรู้สึก
ระดับชั้นที่สอน	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เวลาที่สอน	3 คาบ

ความคิดรวบยอด

การใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain ไปแก้ปัญหาความขัดแย้งในเรื่องของความรู้สึกสามารถทำให้ผู้ที่เกิดความขัดแย้งมีความเข้าใจและเกิดการยอมรับกันและกันมากขึ้นและทำให้ผู้ที่เกิดความขัดแย้งสามารถลดความรู้สึกที่เกิดขึ้นได้

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เมื่อกำหนดสถานการณ์ความขัดแย้งในเรื่องของความรู้สึกเกิดจากความผิดหวังมาให้นักเรียนสามารถเลือกแนวทางการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เป็นไปตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิชีชนะ-ชนะได้ โดยการใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain

เนื้อหา

ความขัดแย้งที่เกิดจากความรู้สึกผิดหวัง เป็นความขัดแย้งในเรื่องของความรู้สึกที่เกิดจากความผิดหวัง

สถานการณ์ความขัดแย้งสมมติของปัญหาความขัดแย้งมี ดังนี้ คือ

“แดงกับแม่อยู่กันสองคน และแม่ได้บอกกับแดงว่าหากเขาสอบได้ที่ 1 แล้วแม่ก็จะพาไปเที่ยวตามที่เขาคงต้องการ แแดงจึงคิดจะไปชมการแสดงจากต่างประเทศซึ่งจะมาเปิดการแสดงครั้งแรกในเมืองไทยเป็นเวลา 3 วัน แม่ก็ได้รับปากเขา ทำให้แดงตั้งอกตั้งใจอ่านหนังสืออย่างเต็มที่และ เมื่อผลการ สอบออกมาปรากฏว่าแดงก็ได้ที่ 1 สมความตั้งใจเขาจึงดีใจมาก ในเย็นวันสุกร์นั้นแดงจึงได้จัดเตรียมชุดที่จะไปชมการแสดงไว้อย่างเบิกบานใจ และเมื่อแม่กลับมาบ้านเขาก็รีบวิ่งไปบอกข่าวดี แต่แม่ได้บอกกับเขาว่าแม่จะต้องเดินทางไปประชุมที่ต่างจังหวัดในช่วงสามวันนั้นด้วยจะพาแดงไปเที่ยวไม่ได้ และแม่ก็เลื่อนการเดินทางไปวันอื่นแทนไม่ได้ด้วย ทำให้แดงเสียใจและน้อยใจแม่มาก”

ประเด็นคำถาม

-แม่จะทำอะไรเพื่อให้แดงหายน้อยใจ

แนวทางในการแก้ปัญหาตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิชีชนะ- ชนะ คือ

1. แม่ให้แดงไปดูการแสดงกับคนอื่นแทน
2. แม่ให้แดงเปลี่ยนแปลงรายการเที่ยวใหม่เป็นอย่างอื่นที่แดงพอใจ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ก. ขั้นนำ

1. ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติจากความขัดแย้งในเรื่องของความรู้สึกที่เกิดจากความผิดหวัง
2. ครูแจกแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้งของสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติให้นักเรียนแต่ละคน

ข. คำเน้นกิจกรรม

3. ครูให้นักเรียนแต่ละคนแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยวิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain จากสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติ และสรุปคำตอบที่เป็นเนื้อหาของกรแก้ปัญหาในแต่ละขั้นตอนลงในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่แจกไว้ ตามลำดับ ดังนี้ คือ

3.1 ขั้นตอนที่ 1 การระบุถึงความต้องการ/ความจำเป็นของกลุ่มขัดแย้ง

ครูให้นักเรียนแต่ละคนวิเคราะห์สาเหตุของความขัดแย้ง และบอกถึงความจำเป็นหรือความต้องการของกลุ่มขัดแย้ง โดยไม่มีการระบุว่าใครผิดใครถูก จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ความต้องการ/ความจำเป็นของแม่และแดง คือ อะไร

3.2 ขั้นตอนที่ 2 การอธิบายปัญหา

ให้นักเรียนอธิบายปัญหาโดยการบอกลักษณะของความขัดแย้ง จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ปัญหาความขัดแย้งของเรื่องนี้ คือ อะไร

3.3 ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนคิดและเขียนทางเลือกในการแก้ปัญหาให้มากที่สุดโดยไม่มีการประเมิน ตัดสิน วิเคราะห์เพื่อหาทางเลือกที่หลากหลาย จากหัวข้อการอธิบาย คือ แนวทางในการแก้ปัญหามีอะไรบ้าง

3.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินทางเลือก

ให้นักเรียนประเมินทางเลือกที่ได้ในขั้นตอนที่ 3 โดยพิจารณาข้อดี-ข้อเสียของทางเลือกนั้น จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ทางเลือกที่เสนอมามีข้อดี-ข้อเสียอย่างไรบ้าง

3.5 ขั้นตอนที่ 5 การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนพิจารณาและบอกทางเลือกที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการยอมรับทางเลือกนั้นและพิจารณาอุปสรรคที่จะเกิดขึ้น หากนำทางเลือกนั้นไปใช้แก้ปัญหา หัวข้อการแก้ปัญหา คือ แแดงจะยอมรับทางเลือกนั้นหรือไม่ เพราะอะไร

3.6 ขั้นตอนที่ 6 การตรวจสอบทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนบอกแนวทางที่จะทำให้ทราบว่า หากนำทางเลือกจากในขั้นตอนที่ 5 ไปใช้แก้ปัญหาจะทำให้ความขัดแย้งหมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งลงไปได้ จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ จะทราบได้อย่างไรว่าความขัดแย้งจะหมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งลงไปได้

4. ครูสุ่มนักเรียนบางคนออกมาสรุปผลการแก้ปัญหาที่บันทึกในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ให้เพื่อนๆ ฟัง

5. ครูให้เพื่อนๆซักถามหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการแก้ปัญหาที่เพื่อนเสนอมา

ค. ขั้นสรุป

6. ครูและนักเรียนสรุปคำตอบของการแก้ปัญหาในแต่ละขั้นตอนร่วมกัน

สื่อประกอบการเรียนการสอน

1. แบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

การประเมินผล

1. การสังเกต
 - การร่วมแสดงความคิดเห็น
 - การให้ความร่วมมือและความสนใจในการทำกิจกรรม
2. การตรวจผลงาน
 - คำตอบในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

แผนการสอนที่ ๑

ชื่อแผนการสอน	ความขัดแย้งที่เกิดจากการกระทำอย่างไม่เอาใจใส่ ใจเขาใจเรา
ระดับชั้น	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เวลาที่สอน	3 คาบ

ความคิดรวบยอด

การใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain ไปแก้ปัญหาคความขัดแย้งในเรื่องความรู้สึกสามารถทำให้ผู้ที่เกิดความขัดแย้งมีความเข้าใจและเกิดการยอมรับกันและกันมากขึ้น และทำให้ผู้ที่เกิดความขัดแย้งสามารถลดความรู้สึกที่เกิดขึ้นได้

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เมื่อกำหนดสถานการณ์ความขัดแย้งในเรื่องของความรู้สึกเกิดจากการกระทำอย่างไม่เอาใจใส่มาให้ นักเรียนสามารถเลือกแนวทางการแก้ปัญหาคความขัดแย้งที่เป็นไปตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิธีชนะ-ชนะได้ โดยการใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain

เนื้อหา

ความขัดแย้งที่เกิดจากการกระทำอย่างไม่เอาใจใส่ เป็นความขัดแย้งในเรื่องของความรู้สึกที่เกิดจากการกระทำอย่างไม่เอาใจใส่ของผู้อื่น

สถานการณ์ความขัดแย้งสมมติของปัญหาคความขัดแย้งมี ดังนี้ คือ

“จิมก็มีข่าวของใหม่ๆมาบอกเพื่อนๆอยู่เป็นประจำและมักจะใจดีให้เพื่อนยืมไปใช้ก็ได้ในบางครั้งบางคราว เช่นเดียวกับกับครั้งนี้ที่เธออนุญาตให้จิมยืมม้วนเทปไปฟังได้สำหรับจะนำไปประกอบการแสดงวิชาดนตรีนาฏศิลป์ที่จะสอบในวันศุกร์หน้านี้ แต่ขณะใช้งานอยู่จิมก็ปัดแก้วน้ำไปโดนม้วนเทปนั้นและเทปก็มีเสียงอู้อี้ๆ จนฟังไม่รู้เรื่อง ทำให้จิมรู้สึกไม่พอใจจนไม่อยากจะให้จิมยืมข่าวของอะไรของคนอีกต่อไป”

ประเด็นคำถาม

- จิมจะอย่างไรให้จิมหายโกรธและทำให้สามารถจะยืมข่าวของอื่นๆในคราวต่อไปได้
- แนวทางการแก้ปัญหาคตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิธีชนะ-ชนะ คือ
1. จิมต้องอัดม้วนเทปให้จิมใหม่
 2. จิมต้องแก้ไขม้วนเทปให้ใช้งานได้ดังเดิม

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ก. ขั้นนำ

1. ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติจากความขัดแย้งในเรื่องของความรู้สึกที่เกิดจากการกระทำอย่างไม่ใส่ใจ
2. ครูแจกแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้งของสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติให้นักเรียนแต่ละคน

ข. ขั้นดำเนินกิจกรรม

3. ครูให้นักเรียนแต่ละคนแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยวิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain จากสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติ และสรุปเนื้อหาที่เป็นคำตอบของการแก้ปัญหาในแต่ละขั้นตอนลงในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาที่แจกไว้ ตามลำดับ ดังนี้ คือ

3.1 ขั้นตอนที่ 1 การระบุถึงความต้องการ/ความจำเป็นของคู่ขัดแย้ง

ให้นักเรียน วิเคราะห์สาเหตุของความขัดแย้งและบอกถึงความจำเป็นหรือความต้องการของคู่ขัดแย้งโดยไม่มี การระบุว่าใครผิดใครถูก จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ความต้องการ/ความจำเป็นของจืดและจุ่ม คือ อะไร

3.2 ขั้นตอนที่ 2 การอธิบายปัญหา

ให้นักเรียนอธิบายปัญหาโดยการบอกลักษณะของความขัดแย้ง จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ปัญหาความขัดแย้งของเรื่องนี้ คือ อะไร

3.3 ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียน คิดและเขียนทางเลือกในการแก้ปัญหาให้มากที่สุดโดยไม่มี การประเมิน ตัดสิน วิเคราะห์เพื่อหาทางเลือกที่หลากหลาย จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือแนวทางในการแก้ปัญหาความขัดแย้งของเรื่องนี้จะมีอะไรบ้าง

3.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินทางเลือก

ให้นักเรียนประเมินทางเลือกที่ได้ในขั้นตอนที่ 3 โดยพิจารณาข้อดี-ข้อเสียของทางเลือกนั้น จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ทางเลือกที่เสนอมานี้แต่ละแนวทางมีข้อดี-ข้อเสียอย่างไรบ้าง

3.5 ขั้นตอนที่ 5 การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนพิจารณาและบอกทางเลือกที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการยอมรับทางเลือกนั้นและพิจารณาอุปสรรคที่จะเกิดขึ้น หากนำทางเลือกนั้นไปใช้แก้ปัญหา คือ จืดจะยอมรับทางเลือกนั้นและจะมีปัญหาหรือไม่ เพราะอะไร

3.6 ขั้นตอนที่ 6 การตรวจสอบทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนบอกแนวทางที่จะทำให้ทราบว่าหากนำทางเลือกจากขั้นตอนที่ 5 ไปใช้แก้ปัญหา จะทำให้ความขัดแย้งหมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งนั้นลงไปได้ จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ จะทราบได้อย่างไรว่าความขัดแย้งได้หมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งลงไปได้

4. ครูสุ่มนักเรียนบางคนออกมาสรุปผลการแก้ปัญหาที่บันทึกในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้งให้เพื่อนๆ

5. ครูให้เพื่อนๆซักถามหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการแก้ปัญหาที่เพื่อนเสนอมา

ค. ขั้นสรุป

6. ครูและนักเรียนสรุปคำตอบของการแก้ปัญหาในแต่ละขั้นตอนร่วมกัน

สื่อประกอบการเรียนการสอน

1. แบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

การประเมินผล

1. การสังเกต
 - การร่วมแสดงความคิดเห็น
 - การให้ความร่วมมือและความสนใจในการทำกิจกรรม
2. การตรวจผลงาน
 - คำตอบในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

แผนการสอนที่	ประเภทของความขัดแย้ง	ชื่อแผนการสอน
10-13	ความขัดแย้งในเรื่องของความคิด	
10	ความขัดแย้งที่เกิดจากความแตกต่าง ในด้านเป้าหมาย	-- เป้าหมายที่ต่างกัน
11	ความขัดแย้งที่เกิดจากความแตกต่าง ในด้านการรับรู้	รับรู้ยังถูกต้อง
12	ความขัดแย้งที่เกิดจากความแตกต่างในด้าน วัฒนธรรม	อยู่ร่วมกันอย่างเข้าใจ
13	ความขัดแย้งที่เกิดจากความแตกต่างในด้านค่านิยม	รับฟังอย่างเข้าใจ

แผนการสอนที่ 10

ชื่อแผนการสอน ความขัดแย้งที่เกิดจากความแตกต่างในด้านเป้าหมาย เป้าหมายที่ต่างกัน
ระดับชั้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เวลาที่สอน 3 คาบ

ความคิดรวบยอด

การใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain ไปแก้ปัญหาคความขัดแย้งในเรื่องของความคิดที่เกิดจากความแตกต่างในด้านเป้าหมาย สามารถทำให้คู่ขัดแย้งบรรลุเป้าหมายได้ตามความต้องการและทำให้คู่ขัดแย้งสามารถรักษาสัมพันธภาพที่ดีไว้ได้

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เมื่อกำหนดสถานการณ์ความขัดแย้งในเรื่องของความคิดที่เกิดจากความแตกต่างในด้านเป้าหมายมาให้นักเรียนสามารถเลือกแนวทางการแก้ปัญหาคความขัดแย้งที่เป็นไปตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิริชณะ-ชนะได้โดยใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain

เนื้อหา
ความขัดแย้งที่เกิดจากความแตกต่างในด้านเป้าหมาย เป็นความขัดแย้งในเรื่องของความคิดที่เกิดจากความแตกต่างกันในด้านเป้าหมาย

สถานการณ์ความขัดแย้งสมมติของปัญหาคความขัดแย้งมี ดังนี้คือ

“ในตอนเย็นวันศุกร์ครูให้นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรซึ่งมีอยู่หลายกิจกรรมทั้งที่เป็นเสริมการเรียนและที่บำเพ็ญประโยชน์เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนา กิจกรรมห้องสมุด กิจกรรมการนันทนาการ ฯลฯ และนักเรียนต้องสมัครเป็นสมาชิกกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง วุฒิชัยจะทำกิจกรรมอาสาพัฒนาซึ่งเป็นกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่เขาคิดว่าสามารถจะทำประโยชน์กับผู้อื่นได้และยังทำให้ได้ประสบการณ์ใหม่ๆ ที่น่าตื่นเต้นซึ่งแตกต่างไปจากการเรียนในชั้นเรียนกว่ากิจกรรมอื่นๆด้วย แต่พ่อของเขาไม่ยอมให้ทำกิจกรรมนี้เพราะคิดว่าจะทำให้เสียเวลาเรียนเนื่องจากกิจกรรมนี้บางครั้งต้องใช้เวลานานอกเหนือจากเวลาเรียนปกติ ซึ่งพ่อคิดว่าจะทำให้การเรียนของเขาเสียไปแล้วจะทำให้ไม่มีสิทธิ์สมัครโควต้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามระดับผลการเรียนที่โรงเรียนกำหนดไว้ได้ จึงอยากให้เขาสมัครกิจกรรมที่เสริมการเรียนมากกว่า ”

ประเด็นคำถาม

- วุฒิชัยจะแก้ปัญหานี้อย่างไร

แนวทางการแก้ปัญหาคตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิริชณะ-ชนะ คือ

1. วุฒิชัยทำกิจกรรมอาสาพัฒนาแต่ต้องตกลงกับพ่อว่าจะไม่ทำให้ผลการเรียนต่ำลง
2. วุฒิชัยทำกิจกรรมที่เสริมการเรียนแต่พ่อต้องอนุญาตให้เขาเข้าร่วมกิจกรรมอาสาพัฒนาได้

ในบางโอกาสตามที่เขาต้องการ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ก. ขั้นนำ

1. ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติจากความขัดแย้งในเรื่องของความคิดที่เกิดจากความแตกต่างในด้านเป้าหมาย
2. ครูแจกแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้งจากสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติให้นักเรียนแต่ละคน

ข. ขั้นดำเนินกิจกรรม

3. ครูให้นักเรียนแต่ละคนแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยวิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain จากสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติ และสรุปเนื้อหาที่เป็นคำตอบของหัวข้อการแก้ปัญหาลงในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่แจกไว้ ตามลำดับดังนี้ คือ

3.1 ขั้นตอนที่ 1 การระบุถึงความต้องการ/ ความจำเป็นของกลุ่มขัดแย้ง

ให้นักเรียนแต่ละคนวิเคราะห์สาเหตุของความขัดแย้งและบอกถึงความจำเป็นหรือความต้องการของกลุ่มขัดแย้ง โดยไม่มีการระบุว่าใครผิดใครถูก จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ความต้องการ/ ความจำเป็นของพ่อและวูฒ คือ อะไร

3.2 ขั้นตอนที่ 2 การอธิบายปัญหา

ให้นักเรียนอธิบายปัญหาโดยบอกลักษณะของความขัดแย้ง จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ปัญหาความขัดแย้งของเรื่องนี้ คือ อะไร

3.3 ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียน คิดและเขียนทางเลือกในการแก้ปัญหาให้มากที่สุดโดยไม่มีการประเมิน ตัดสิน วิเคราะห์เพื่อหาทางเลือกที่หลากหลาย จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ แนวทางในการแก้ปัญหามีอะไรบ้าง

3.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินทางเลือก

ให้นักเรียนประเมินทางเลือกที่ได้ในขั้นตอนที่ 3 โดยพิจารณาข้อดี-ข้อเสียของทางเลือกนั้น จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ทางเลือกที่เสนอมามีข้อดี-ข้อเสียอย่างไรบ้าง

3.5 ขั้นตอนที่ 5 การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนพิจารณาและบอกทางเลือกที่จะนำไปใช้แก้ปัญหา โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการยอมรับทางเลือกนั้นและพิจารณาอุปสรรคที่จะเกิดขึ้น หากนำทางเลือกนั้นไปใช้แก้ปัญหา หัวข้อการแก้ปัญหา คือ พ่อจะยอมรับทางเลือกนั้นและจะมีปัญหาหรือไม่ เพราะอะไร

3.6 ขั้นตอนที่ 6 การตรวจสอบทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนบอกแนวทางที่จะทำให้ทราบว่า หากนำทางเลือกจากขั้นตอนที่ 5 ไปใช้แก้ปัญหาจะทำให้ความขัดแย้งหมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งนั้นลงไปได้ จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ จะทราบได้อย่างไรว่าความขัดแย้งได้หมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งนั้นลงไปได้

4. ครูสุ่มนักเรียนบางคนให้ออกมาสรุปผลการแก้ปัญหาที่บันทึกในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้งให้เพื่อนๆ ฟัง

5. ครูให้เพื่อนๆซักถามหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการแก้ปัญหาที่เพื่อนเสนอมา

ค. ขั้นสรุป

6. ครูและนักเรียนสรุปคำตอบของการแก้ปัญหาในแต่ละขั้นตอนร่วมกัน พร้อมทั้งสรุปสาระจากกิจกรรมเพื่อเชื่อมโยงความรู้จากประเด็น คือ ผลของการแก้ปัญหาความขัดแย้งในเรื่องของ สิ่งของ ความรู้สึกและความคิดมีความแตกต่างหรือเหมือนกันหรือไม่ อย่างไร

สื่อประกอบการเรียนการสอน

1. แบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

การประเมินผล

1. การสังเกต
 - การร่วมแสดงความคิดเห็น
 - การให้ความร่วมมือและความสนใจในการทำกิจกรรม
2. การตรวจผลงาน
 - คำตอบในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

แผนการสอนที่ 11

ชื่อแผนการสอน ความขัดแย้งที่เกิดจากการรับรู้ รับรู้อย่างถูกต้อง

ระดับชั้นที่สอน ประถมศึกษาปีที่ 6

เวลาที่สอน 3 คาบ

ความคิดรวบยอด

การใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain ไปใช้แก้ปัญหาความขัดแย้งในเรื่องของความคิดที่เกิดจากความแตกต่างในด้านการรับรู้สามารถทำให้คู่ขัดแย้งบรรลุเป้าหมายได้ตามความต้องการและทำให้สามารถรักษาสัมพันธภาพที่ดีไว้ได้

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เมื่อกำหนดสถานการณ์ความขัดแย้งในเรื่องของความคิดที่เกิดจากความแตกต่างในด้านการรับรู้มาให้ นักเรียนสามารถเลือกแนวทางของการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เป็นไปตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิธีชนะ-ชนะได้ โดยใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain

เนื้อหา
ความขัดแย้งที่เกิดจากการรับรู้ เป็นความขัดแย้งในเรื่องของความคิดที่เกิดจากความแตกต่างของบุคคลในการรับรู้ข้อมูล

สถานการณ์ความขัดแย้งสมมติของปัญหาความขัดแย้งมี ดังนี้ คือ

“จิตเป็นที่ชายของจอน ทั้งสองคนตาบอดมาแต่กำเนิด วันหนึ่งพ่อพาจิตไปดูละครช้างที่แสดงในงานวัด ขณะที่มีการแสดงจิตได้ยินเสียงหัวเราะชอบใจของคนดูที่ชื่นชมความน่ารักของช้างเป็นอย่างมาก เมื่อการแสดงจบลงจิตซึ่งไม่เคยได้เห็นช้างมาก่อนจึงให้พ่อพาไปสัมผัสตัวช้าง และส่วนของช้างที่เขาสัมผัสเป็นส่วนงวง จิตจึงตื่นเต้นมากเมื่อกลับมาบ้านก็ไม่ให้จอนฟังเกี่ยวกับช้างที่ตนได้ไปสัมผัสมาเป็นการใหญ่ด้วยความที่จิตไม่ได้สัมผัสกับช้างทั่วทั้งลำตัวเขาจึงวาดภาพจินตนาการต่อเติมส่วนที่เขายังไม่รู้ไปตามความคิดของเขาเมื่อเล่าให้จอนฟัง ทำให้จอนอยากสัมผัสช้างบ้าง วันต่อมาจอนจึงให้แม่พาไปดูช้างและไปสัมผัสตัวช้างด้วย และส่วนที่เขาได้สัมผัสนั้นเป็นส่วนของลำตัวและส่วนหางของช้าง ลักษณะส่วนตักของช้างที่จอนกับจิตได้ไปสัมผัสมาจึงไม่เหมือนกันเมื่อจอนกลับมาถึงบ้าน ทั้งสองจึงได้ถกเถียงถึงลักษณะช้างที่แต่ละคนได้ไปสัมผัสมาเป็นการใหญ่และต่างฝ่ายต่างก็คิดว่าที่ตนไปพบมานั้นถูกต้องแล้ว”

ประเด็นคำถาม

-จิตจะทำอย่างไรให้จอนเชื่อว่าสิ่งที่เขาพูดนั้นถูกต้องแล้ว

แนวทางการแก้ปัญหาตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิธีชนะ-ชนะ คือ

1. ทั้งจิตและจอนต้องไปพิสูจน์ข้อมูลพร้อมๆกัน
2. ทั้งจิตและจอนให้ผู้ที่รู้ข้อมูลหรือรายละเอียดเรื่องช้างมาช่วยตัดสิน

กิจกรรมการเรียนรู้

ก. ขั้นนำ

1. ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติจากความขัดแย้งในเรื่องของความคิดที่เกิดจากความแตกต่างในด้านการรับรู้
2. ครูแจกแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้งของสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติให้นักเรียนแต่ละคน

ข. ขั้นดำเนินการกิจกรรม

3. ครูให้นักเรียนแต่ละคนแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยวิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain จากสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติและสรุปเนื้อหาที่เป็นคำตอบของหัวข้อการแก้ปัญหาลงในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ตามลำดับ ดังนี้ คือ

3.1 ขั้นตอนที่ 1 การระบุถึงความต้องการ/ความจำเป็นของกลุ่มขัดแย้ง

ให้นักเรียนวิเคราะห์สาเหตุของความขัดแย้งและบอกถึงความจำเป็นหรือความต้องการของกลุ่มขัดแย้ง โดยไม่มีการระบุว่าใครผิดใครถูก จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ความต้องการ/ความจำเป็นของจิตและจอน คือ อะไร

3.2 ขั้นตอนที่ 2 การอธิบายปัญหา

ให้นักเรียนอธิบายปัญหาโดยบอกลักษณะของความขัดแย้ง จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ปัญหาความขัดแย้งของเรื่องนี้ คือ อะไร

3.3 ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนแต่ละคนคิดและเขียนทางเลือกในการแก้ปัญหาให้มากที่สุดโดยไม่มีการประเมิน ตัดสิน วิเคราะห์ทางเลือกนั้นๆ เพื่อจะหาทางเลือกที่หลากหลาย จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ แนวทางในการแก้ปัญหามีอะไรบ้าง

3.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินทางเลือก

ให้นักเรียนประเมินทางเลือกที่ได้ในขั้นตอนที่ 3 โดยพิจารณาข้อดี-ข้อเสียของทางเลือกนั้น จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ทางเลือกที่เสนอมามีข้อดี-ข้อเสียอย่างไรบ้าง

3.5 ขั้นตอนที่ 5 การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนพิจารณาและบอกทางเลือกที่จะนำไปใช้ในการแก้ปัญหาโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการยอมรับทางเลือกนั้นและพิจารณาอุปสรรคที่จะเกิดขึ้น หากนำทางเลือกนั้นไปใช้แก้ปัญหา หัวข้อการแก้ปัญหา คือ จอนจะยอมรับทางเลือกนั้นและจะมีปัญหาหรือไม่ เพราะอะไร

3.6 ขั้นตอนที่ 6 การตรวจสอบทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนบอกแนวทางที่จะทำให้ทราบว่า หากนำทางเลือกจากขั้นตอนที่ 5 ไปใช้แก้ปัญหา จะทำให้ความขัดแย้งหมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งลงไปได้ จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ จะทราบได้อย่างไรว่าความขัดแย้งได้หมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งนั้นลงไปได้

4. ครูสุ่มนักเรียนบางคนให้ออกมาสรุปผลการแก้ปัญหาที่บันทึกในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้งให้เพื่อนๆ ฟัง

5. ครูให้เพื่อนๆซักถามหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการแก้ปัญหาที่เพื่อนเสนอมา

ค. ขั้นสรุป

6. ครูและนักเรียนสรุปคำตอบของการแก้ปัญหาในแต่ละขั้นตอนนี้ร่วมกัน

--

ข้อประกอบการเรียนการสอน

1. แบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

การประเมินผล

1. การสังเกต
 - การร่วมแสดงความคิดเห็น
 - การให้ความร่วมมือและความสนใจในการทำกิจกรรม
2. การตรวจผลงาน
 - คำตอบในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

แผนการสอนที่ 12

ชื่อแผนการสอน	ความขัดแย้งที่เกิดจากความแตกต่างในด้านวัฒนธรรมอยู่ร่วมกันอย่างเข้าใจ
ระดับชั้นที่สอน	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เวลาที่สอน	3 คาบ

ความคิดรวบยอด

การใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain ไปแก้ปัญหาคือความขัดแย้งในเรื่องของความคิดที่เกิดจากความแตกต่างในด้านวัฒนธรรมสามารถทำให้คู่ขัดแย้งบรรลุเป้าหมายได้ตามความต้องการและทำให้คู่ขัดแย้งสามารถรักษาสัมพันธภาพที่ดีไว้ได้

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เมื่อกำหนดสถานการณ์ความขัดแย้งในเรื่องของความคิดที่เกิดจากความแตกต่างในด้านวัฒนธรรมมาให้ นักเรียนสามารถเลือกแนวทางของการแก้ปัญหาคือความขัดแย้งที่เป็นไปตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งตามแบบวิธีชนะ-ชนะได้ โดยใช้วิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain

เนื้อหา

ความขัดแย้งที่เกิดจากความแตกต่างในด้านวัฒนธรรม เป็นความขัดแย้งในเรื่องของความคิดที่เกิดจากความแตกต่างในด้านวัฒนธรรม

สถานการณ์ความขัดแย้งสมมติของปัญหาคือความขัดแย้งมี ดังนี้ คือ

“ซัลมาเป็นไทยมุสลิมส่วนปัญญาเป็นไทยพุทธ ทั้งสองเป็นเพื่อนสนิทกันมาก เมื่อจะทำงานที่ คุณครูสั่งไว้ด้วยกันทั้งคู่จึงตกลงกันว่าจะทำที่บ้านของปัญญาเพราะไม่มีใครอยู่บ้านในวันนั้น แต่เมื่อซัลมาไปถึงบ้านของปัญญาเขาก็พบว่ามิสนุขอยู่หน้าบ้านจึงไม่ยอมเข้าไป และมิสนุขได้รุมหาเขาด้วย ซัลมาไม่ชอบและกลัวจะเป็นบาปหากมิสนุขมาโค่นตัวเนื่องจากเป็นข้อห้ามของทางศาสนาจึงได้บอกกับปัญญาว่าจะไม่ทำงานด้วยหากมิสนุขอยู่และชวนให้ไปทำงานที่อื่นด้วยกัน แต่ปัญญาไปไม่ได้เพราะไม่มีคนเฝ้าบ้าน”

ประเด็นคำถาม

-ปัญญาจะทำอย่างไร

แนวทางการแก้ปัญหาตามแนวคิดในการจัดการความขัดแย้งแบบวิธีชนะ-ชนะ คือ

1. ปัญญาชวนมิสนุข ไปถ้ำที่อื่นเพื่อให้ซัลมาเข้าบ้านได้
2. ปัญญาขอให้แม่มาก่อนแล้วจึงไปทำงานที่บ้านของซัลมา

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ก. ขั้นนำ

1. ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติจากความขัดแย้งในเรื่องของความคิดที่เกิดจากความแตกต่างทางวัฒนธรรม
2. ครูแจกแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้งของสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติให้นักเรียนแต่ละคน

ข. ขั้นดำเนินกิจกรรม

3. ครูให้นักเรียนแต่ละคนแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยวิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain จากสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติ และสรุปเนื้อหาที่เป็นคำตอบของหัวข้อการแก้ปัญหาในแต่ละขั้นตอนลงในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ตามลำดับ ดังนี้ คือ

3.1 ขั้นตอนที่ 1 การระบุถึงความต้องการ/ความจำเป็นของกลุ่มขัดแย้ง

ให้นักเรียน วิเคราะห์สาเหตุของความขัดแย้ง และบอกถึงความจำเป็นหรือความต้องการของกลุ่มขัดแย้งโดยไม่มีการระบุว่าใครผิดใครถูก จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ปัญหาและขัดแย้งมีความต้องการ/ความจำเป็นอะไร

3.2 ขั้นตอนที่ 2 การอธิบายปัญหา

ให้นักเรียนอธิบายปัญหาโดยบอกลักษณะของความขัดแย้ง จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ปัญหาความขัดแย้งของเรื่องนี้ คือ อะไร

3.3 ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียน คิดและเขียนทางเลือกในการแก้ปัญหาให้มากที่สุดโดยไม่มีการประเมิน ตัดสินใจ วิจารณ์ เพื่อหาทางเลือกที่หลากหลาย จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ แนวทางในการแก้ปัญหของเรื่องนี้ มีอะไรบ้าง

3.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินทางเลือก

ให้นักเรียนประเมินทางเลือกที่ได้ในขั้นตอนที่ 3 โดยพิจารณาข้อดี-ข้อเสียของทางเลือกนั้น จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ทางเลือกที่เสนอมานี้แต่ละแนวทางมีข้อดี-ข้อเสียอย่างไรบ้าง

3.5 ขั้นตอนที่ 5 การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนบอกทางเลือกที่จะนำไปใช้แก้ปัญหา โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการยอมรับ ทางเลือกนั้นและพิจารณาอุปสรรคที่จะเกิดขึ้น หากนำทางเลือกนั้นไปใช้แก้ปัญหา หัวข้อการแก้ปัญหา คือ ชัดเจนว่าจะยอมรับทางเลือกนั้นและจะมีปัญหาหรือไม่ เพราะอะไร

3.6 ขั้นตอนที่ 6 การตรวจสอบทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนบอกแนวทางที่จะทำให้ทราบว่า หากนำทางเลือกจากขั้นตอนที่ 5 ไปใช้แก้ปัญหาจะทำให้ความขัดแย้งหมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งนั้นลงไปได้ จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ จะทราบได้อย่างไรว่าความขัดแย้งได้หมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งนั้นลงไปได้

4. ครูสุ่มนักเรียนบางคนให้ออกมาสรุปผลการแก้ปัญหาในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหา ความขัดแย้งให้เพื่อนๆ ฟัง

5. ครูให้เพื่อนๆซักถามหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการแก้ปัญหาที่เพื่อนเสนอมา

ค. ขั้นสรุป

6. ครูและนักเรียนสรุปคำตอบของการแก้ปัญหาในแต่ละขั้นตอนร่วมกัน

สื่อประกอบการเรียนการสอน

1. แบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

การประเมินผล

1. การสังเกต
 - การร่วมแสดงความคิดเห็น
 - การให้ความร่วมมือและความสนใจในการทำกิจกรรม
2. การตรวจผลงาน
 - คำตอบในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ก. ขั้นนำ

1. ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติจากความขัดแย้งในเรื่องของความคิดที่เกิดจากความแตกต่างในด้านค่านิยม
2. ครูแจกแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ของสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติให้นักเรียนแต่ละคน

ข. ขั้นดำเนินกิจกรรม

3. ครูให้นักเรียนแต่ละคนแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยวิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอน ตามแนวคิดของ Fountain จากสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติ และสรุปเนื้อหาที่เป็นคำตอบของหัวข้อการแก้ปัญหาแต่ละขั้นตอนลงในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ตามลำดับ ดังนี้ คือ

3.1 ขั้นตอนที่ 1 การระบุถึงความต้องการ/ความจำเป็นของกลุ่มขัดแย้ง

ให้นักเรียน วิเคราะห์สาเหตุของความขัดแย้ง และบอกถึงความจำเป็นหรือความต้องการของกลุ่มขัดแย้ง โดยไม่มีการระบุว่าใครผิดใครถูก จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ความต้องการ/ความจำเป็นของชายและพ่อ คือ อะไร

3.2 ขั้นตอนที่ 2 การอธิบายปัญหา

ให้นักเรียนอธิบายปัญหาโดยการบอกลักษณะของความขัดแย้ง จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ปัญหาความขัดแย้งของเรื่องนี้ คือ อะไร

3.3 ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนคิดและเขียนทางเลือกในการแก้ปัญหาให้มากที่สุดโดยไม่มีการประเมิน ตัดสิน วิเคราะห์เพื่อหาทางเลือกที่หลากหลาย จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ แนวทางในการแก้ปัญหามีอะไรบ้าง

3.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินทางเลือก

ให้นักเรียนประเมินทางเลือกที่ได้ในขั้นตอนที่ 3 โดยพิจารณาข้อดี-ข้อเสียของทางเลือกนั้น จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ทางเลือกที่เสนอมามีข้อดี-ข้อเสียอย่างไรบ้าง

3.5 ขั้นตอนที่ 5 การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนบอกทางเลือกที่จะนำไปใช้แก้ปัญหา โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการยอมรับทางเลือกนั้นและพิจารณาอุปสรรคที่จะเกิดขึ้น หากนำทางเลือกนั้นไปใช้แก้ปัญหา หัวข้อการแก้ปัญหา คือ พ่อจะยอมรับทางเลือกนั้นและจะมีปัญหาหรือไม่ เพราะอะไร

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ก. ขั้นนำ

1. ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติจากความขัดแย้งในเรื่องของความคิดที่เกิดจากความแตกต่างในด้านค่านิยม
2. ครูแจกแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ของสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติให้นักเรียนแต่ละคน

ข. ขั้นดำเนินกิจกรรม

3. ครูให้นักเรียนแต่ละคนแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยวิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอน ตามแนวคิดของ Fountain จากสถานการณ์ความขัดแย้งสมมติ และสรุปเนื้อหาที่เป็นคำตอบของหัวข้อการแก้ปัญหาแต่ละขั้นตอนลงในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ตามลำดับ ดังนี้ คือ

3.1 ขั้นตอนที่ 1 การระบุถึงความต้องการ/ความจำเป็นของกลุ่มขัดแย้ง

ให้นักเรียน วิเคราะห์สาเหตุของความขัดแย้ง และบอกถึงความจำเป็นหรือความต้องการของกลุ่มขัดแย้ง โดยไม่มีการระบุว่าใครผิดใครถูก จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ความต้องการ/ความจำเป็นของชายและพ่อ คือ อะไร

3.2 ขั้นตอนที่ 2 การอธิบายปัญหา

ให้นักเรียนอธิบายปัญหาโดยการบอกลักษณะของความขัดแย้ง จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ปัญหาความขัดแย้งของเรื่องนี้ คือ อะไร

3.3 ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนคิดและเขียนทางเลือกในการแก้ปัญหาให้มากที่สุด โดยไม่มีการประเมิน ตัดสิน วิจัยเพื่อหาทางเลือกที่หลากหลาย จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ แนวทางในการแก้ปัญหามีอะไรบ้าง

3.4 ขั้นตอนที่ 4 การประเมินทางเลือก

ให้นักเรียนประเมินทางเลือกที่ได้ในขั้นตอนที่ 3 โดยพิจารณาข้อดี-ข้อเสียของทางเลือกนั้น จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ ทางเลือกที่เสนอมามีข้อดี-ข้อเสียอย่างไรบ้าง

3.5 ขั้นตอนที่ 5 การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนบอกทางเลือกที่จะนำไปใช้แก้ปัญหา โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการยอมรับทางเลือกนั้นและพิจารณาอุปสรรคที่จะเกิดขึ้น หากนำทางเลือกนั้นไปใช้แก้ปัญหา หัวข้อการแก้ปัญหา คือ พ่อจะยอมรับทางเลือกนั้นและจะมีปัญหาหรือไม่ เพราะอะไร

3.6 ขั้นตอนที่ 6 การตรวจสอบทางเลือกในการแก้ปัญหา

ให้นักเรียนบอกแนวทางที่จะทำให้ทราบว่า หากนำทางเลือกจากขั้นตอนที่ 5 ไปใช้แก้ปัญหาจะทำให้ความขัดแย้งหมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งนั้นลงไปได้ จากหัวข้อการแก้ปัญหา คือ จะทราบได้อย่างไรว่าความขัดแย้งได้หมดสิ้นไปหรือสามารถลดความขัดแย้งนั้นลงไปได้

4. ครูต้อนักเรียนบางคนให้ออกมาสรุปผลการแก้ปัญหาที่บันทึกลงในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาให้เพื่อนๆ ฟัง

5. ครูให้เพื่อนๆ ชักถามหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการแก้ปัญหาที่เพื่อนเสนอมา

ค. ขั้นสรุป

6. ครูและนักเรียนสรุปคำตอบของการแก้ปัญหาในแต่ละขั้นตอนร่วมกัน

--

สื่อประกอบการเรียนการสอน

1. แบบบันทึกผลการแก้ปัญหาคความขัดแย้ง

การประเมินผล

1. การสังเกต
 - การร่วมความคิดเห็น
 - การให้ความร่วมมือและความสนใจในการทำกิจกรรม
2. การตรวจผลงาน
 - คำตอบในแบบบันทึกผลการแก้ปัญหาคความขัดแย้ง

ชื่อประกอบการเรียนการสอน

1. บัตรแสดงวิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Fountain

ลำดับขั้นตอนและประเด็นในการอภิปราย	คำแนะนำ
<p>1. การระบุถึงความต้องการ/ความจำเป็นของกลุ่ม/ผู้ขัดแย้ง</p> <p>-ผู้ขัดแย้งแต่ละคนมีความจำเป็น/ความต้องการอะไร?</p>	<p>ให้ตอบคำถามของผู้ขัดแย้งทั้งสองฝ่าย โดยไม่มีการระบุว่าใครผิดใครถูก</p>
<p>2. การอธิบายปัญหา</p> <p>-ปัญหาของเรื่องนี้คืออะไร?</p>	<p>นักเรียนแต่ละคู่ช่วยกันสรุปถึงปัญหาของความขัดแย้ง</p>
<p>3. การสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหา</p> <p>-แนวทางในการแก้ปัญหานี้มีอะไรบ้าง?</p>	<p>นักเรียนช่วยกันคิดและเขียนทางเลือกในการแก้ปัญหาให้มากที่สุด โดยไม่มีการประเมินหรือวิจารณ์เพื่อหาทางเลือกที่เป็นไปได้</p>
<p>4. การประเมินทางเลือก</p> <p>-ทางเลือกแต่ละข้อมีข้อดี-ข้อเสียอย่างไร?</p>	<p>พิจารณาเหตุผลในการยอมรับหรือไม่ยอมรับของผู้ขัดแย้งแต่ละคนในวิธีการแก้ปัญหาของทางเลือกแต่ละข้อ</p>
<p>5. การเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา</p> <p>-ผู้ขัดแย้งจะยอมรับวิธีการที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาหรือไม่? เพราะอะไร?</p> <p>-จะมีฝ่ายใดที่จะมีปัญหาบ้างหรือไม่? เพราะอะไร?</p>	<p>ตกลงใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาที่ดีที่สุดเพื่อที่แน่ใจว่าผู้ขัดแย้งทั้งสองฝ่ายจะเห็นด้วยและยอมรับวิธีการในการแก้ปัญหานั้น</p>
<p>6. การตรวจสอบทางเลือกในการแก้ปัญหา</p> <p>-ทำอย่างไรจึงจะทราบว่าความขัดแย้งได้หมดสิ้นไปหรือไม่ เพราะอะไร?</p>	<p>พิจารณาว่าหากแก้ปัญหาความขัดแย้งโดยวิธีนั้นๆแล้วจะสามารถทำให้ความขัดแย้งหมดสิ้นไปจริงๆหรือไม่ ซึ่งก็จะขึ้นอยู่กับธรรมชาติของความขัดแย้งแต่ละประเภท</p>

ประวัติผู้วิจัย

นางสาว นิตยา แสงขาว เกิดเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2513 ที่จังหวัด พัทลุง สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ สาขาประถมศึกษา จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ในปีการศึกษา 2536 และเข้าศึกษาต่อหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ สาขาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในปีการศึกษา 2538 ปัจจุบันรับราชการตำแหน่ง อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนบ้านยางขาคิม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง